

Cuvinte către tineri 2009

Putna
1469 – 2009
540 de ani
de slujire

Cuvinte către tineri

La 540 de ani de la sfințirea mănăstirii Putna, spre slava lui Dumnezeu, întru cinstirea Maicii Domnului, căreia îi este închinată mănăstirea, a sfântului voievod Ștefan cel Mare, ctitorul ei, spre cinstirea înaintașilor și slujirea tinerilor, apare această publicație, cu binecuvântarea IPS Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, prin osteneala viețuitorilor Mănăstirii Putna, cu sprijinul financiar al careia îi aducem calde mulțumiri.

Cuprins

Dumnezeu să primească gândul bun al tuturor celor care au ajutat la apariția acestei reviste

Asociația pentru cinstirea Eroilor
Revoluției din Decembrie '89,
Direct Design, monahul Moise
Iorgovan, fr. Igor Zîbin, Elena Acatrinei,
Anda Anastasiu, Mihai Crăciun, Andrei
Dîrlău, Florin Grama, Sergiu Chioarță,
Bogdan Dragomir, Manuela Manu,
Carmen Racovitză, Natalia Soljenițin

fotografii

mănăstirea Putna, Agerpres, Iosif
Andronic, Florin Bulică, Dragoș Costea,
Dan Dinescu, Rodica Dumbrăveanu,
Tudor Codre Isac, Flori Jianu, Vladimir
Kruglov, Dinu Lazăr, Ovidiu Man,
Alexei Morozov, Mihaela Nedeia,
Cristina Nichituș, Cosmin Nicu,
Bogdan Stanciu, Mugurel Stoica

2 iulie 2009

© Mănăstirea Putna
www.putna.ro
www.stefancelmare.ro

1 Bucuria credinței – IPS Pimen

SĂRBĂTOARE

4 Putna 1469 – 2009. 540 de ani de slujire
8 Serbările de la Putna
12 Părintele Damaschin

IDENTITATE

15 Sufletul românesc – Nichifor Crainic
16 A fi român în Basarabia
17 Mărturisitori din perioada comunistă
18 Miracol '89
21 Ferciți cei prigonți
25 Să-l cunoaștem pe Eminescu!
29 Sfinții Capadocieni

CUVÂNT DE FOLOS

34 Sfințenia tinereții – IPS Iustinian

QUO VADIS?

43 Suntem liberi? – Virgiliu Gheorghe
46 Viața
51 Omul nou
55 Evoluționismul – Oana Iftimi, Alexandru Iftimi

LUMINA LUI HRISTOS

59 Martor al Adevărului – Soljenițin
63 Trezire
64 De ce merg la biserică?
67 Obişnuința care ucide – dr. Christa Todea-Gross
68 Hristos în inimile copiilor
71 Mărturisiri – Silvia Radu

CRONICĂ

87 Întrebări pentru suflet
91 Unde căutăm fericirea – ierom. Nicodim Petre
93 O minune
94 Învierea

Bucuria credinței

IPS Pimen
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Credința este comuniune cu Hristos
și prin El cu oamenii.

„Credința este încredințarea despre cele nădăjduite și dovedirea lucrurilor celor nevăzute.” (Evrei 11,1)

Prin credință înțelegem tainele care depășesc puterile minții: „Prin credință înțelegem că s-au întemeiat veacurile prin cuvântul lui Dumnezeu, de s-au făcut din nimic cele ce se văd” (Evrei 11, 3).

Prin credință, sufletul nostru se ridică până la Dumnezeu, cu Care unindu-ne, ne putem mântui.

„Credința în Hristos este credința în Hristos cel din noi, credința din puterea Lui, aflător în noi; e iradierea în noi a prezenței și puterii lui Hristos sălășluit în noi, în chip nevăzut. Credința aceasta include în ea iubirea față de Cel ce S-a jertfit, a înviat pentru noi și s-a sălășluit în noi, ca din starea Lui de jertfă și înviere să luăm putere să murim și noi față de păcat și să ducem și noi o viață nouă din El și cu El. Hristos însuși ne umple de iubire față de El, prin iubirea Lui față de noi. Iar iubirea ne dă puterea să ne facem asemenea Lui: să murim față de păcat, să ne manifestăm cu iubire față de oricine, față de orice... Credința în Hristos e iubire față de Hristos și însușirea iubirii lui Hristos față de oameni... este începutul deschiderii și încrederii în infinitatea iubirii lui Hristos” (Pr. prof. Dumitru Stăniloae, „Teologia dogmatică ortodoxă”, vol. II, pp. 377–379).

Credința este comuniune cu Hristos și prin El cu oamenii, manifestată în faptele de iubire care se arată prin lucruri.

Credința este bucurie, fericire, cum a spus Mântuitorul sfântului Apostol Toma, când s-a arătat și lui în a opta zi după Înviere: „Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut” (Ioan 20, 29).

„Binecuvântat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Care după mare mila Sa, prin învierea lui Iisus Hristos din morți, ne-a născut din nou, spre nădejde vie, spre moștenirea nestrăcătorească și neîntinată și neveștejită, păstrată în ceruri pentru voi. Cei ce sunteți păziți cu puterea lui Dumnezeu, prin credință spre mântuire, gata să se dea pe față în vremea de apoi. Întru aceasta să vă bucurați, măcar că acum ar trebui să fiți triști, încercați fiind de multe feluri de ispite, pentru puțină vreme, pentru ca credința voastră încercată, mult mai de preț decât aurul cel pieritor, dar lămurit în foc, să fie găsită spre laudă și spre slavă și spre cinste la arătarea lui Iisus Hristos. Pe El fără să-L fi văzut Îl iubiți, întru El, deși acum nu-L vedeți, voi credeți și vă bucurați cu bucurie negrăită și preamărită, dobândind răsplata credinței voastre, mântuirea sufletelor” (I Petru 1, 3–9). Credința creștină aduce alinare în suferință, cum ne-o spune Mântuitorul atât de limpede în predica de pe muntele fericirilor: „Fericiți

veți fi voi când vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minșind din pricina Mea. Bucurați-vă și vă veseliți că plata voastră multă este în ceruri” (Matei 5, 10–11).

Credința este împletită cu suferința: „Căci vouă vi s-a dăruit, pentru Hristos, nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru El” (Filipeni 1, 29), iar această credință, împletită cu pătimirea necazurilor aduce bucurie, bucurie mântuitoare: „... și chemând pe Apostoli – care erau închiși (n.n.) – și bătându-i, le-a poruncit să nu mai vorbească în numele lui Iisus și le-a dat drumul. Iar ei au plecat din fața sinedriului, bucurându-se că s-au învrednicit să sufere ocară pentru numele Lui” (Faptele Apostolilor 5, 40–41).

Trăirea creștinului este o trăire prin credință, „neprevind noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt trecătoare, iar cele ce nu se văd sunt veșnice” (Corinteni 4, 18; 5, 7).

Bucuria credinței este dată de comuniunea noastră cu Dumnezeu, cu oamenii și împreună cu ei cu Dumnezeu. Cea mai mare și mai deplină bucurie nu poate fi decât cea dată de credință, de credința creștină; este o bucurie care dă sănătate trupului și sufletului. Bucuria izvorâtă din bunurile materiale folosite într-un mod străin de legile, poruncile lui Dumnezeu, este o bucurie care îmbolnăvește atât trupul cât și sufletul.

Trăirea credinței în duhul adevărului revelat de Dumnezeu, cercetând cât mai des casa lui Dumnezeu, sfânta biserică, aduce adevărata bucurie, vecină cu cea pe care omul plinitor al poruncilor lui Dumnezeu o va trăi în viața veacului ce va să vie, Împărăția Cerurilor (I Corinteni 2, 9).

Harul lui Dumnezeu care ni se împărtășește în Sfintele Taine îl primim și lucrează în noi pe măsura credinței noastre; harul lui Dumnezeu înseamnă bucurie, este bucuria comuniunii noastre cu Dumnezeu, este bucuria cunoașterii lui Dumnezeu și a trăirii noastre în Dumnezeu.

În sfânta taină a spovedaniei, dacă mărturisim păcatele noastre cu smerenie, zdrobirea inimii, căința și credința că Dumnezeu ne iartă, primim și trăim cea mai mare bucurie: bucuria iertării păcatelor mărturisite (Romani 4, 7).

Înainte de a primi Sfânta Împărtășanie, dumnezeiescul Trup al Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, mărturisim credința noastră că ceea ce primim nu este ceea ce vedem cu ochii trupului – pâine și vin – ci ceea ce credem și mărturisim: Trupul și Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. După ce ne împărtășim, rostim: „Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc, am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Sfintei Treimi închinându-ne, că aceasta ne-a mântuit pe noi”. Este bucuria nemărginită adusă de credință în dumnezeiască împărtășanie.

Lumea de astăzi este foarte răvășită sufletește, este nefericită pentru că a slăbit în credință sau chiar s-a lepădat de credință.

Pacea și bucuria omului nu vin decât dacă trăim cu toată credința, împlinind poruncile lui Dumnezeu: „Fericiți cei fără prihană în cale, care umblă în legea Domnului. Fericiți cei ce păzesc poruncile Lui și-L caută cu toată inima lor” (Psalmul 118).

sărbătoare

PŪTHA
1469 - 2009

Putna 1469-2009

540 de ani de slujire

„Dacă se întoarce Ștefan vodă de la acel război în care izbândi pre tătari, mulțămind lui Dumnezeu, au sfințit mănăstirea Putna, care era zidită de dânsul, septembrie 3 zile, întru lauda Preacuratei Fecioarei Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos. La care sfințire, multă adunare de călugări au fost: Teoctist mitropolitul și Tarasie episcopul, dimpreună cu Iosif arhimandritul și egumenul Putnei; zic că au fost la liturghie arhiepiscopi și episcopi și preoți și diaconi 64 la jertfelnic.

Și așa au fost făcut mănăstirea de frumoasă, tot cu aur poleită...

Ion Neculce, *Letopisețul Țării Moldovei*

SĂRBĂTOARE

În anul 2009, pe 3 septembrie, se împlinesc 540 de ani de la sfințirea Putnei. Darul pe care obștea mănăstirii nădăjduiește să-l facă acum sfântului ctitor este noua pictură a bisericii.

Pictura a fost începută cu opt ani în urmă de frații Mihai și Gavriil Moroșan.

Fratele mai mare, „domnul Gabi”, cel atât de apropiat de gândirea monahală, a trecut la cele veșnice în anul 2008. Pictura a continuat, și, cu ajutorul lui Dumnezeu, în acest an ea va fi sfințită.

Pe 6 septembrie 2009 sunt așteptați la Putna toți cei ce simt românește, spre a-i aduce laudă Slăvitului Voievod.

Cum vor întâmpina românii această sărbătoare?

Pentru a aniversa 400 de ani de la zidirea mănăstirii, studenții români au organizat la Putna, în 1871, prima serbare a românilor de pretutindeni. Această serbare a fost expresia iubirii de neam și a dorinței de unitate națională și a dat un elan deosebit generației care va pregăti Unirea din 1918.

Mănăstirea Putna, gravură din sec. al XVIII-lea

La trecerea a 540 de ani de la citorirea Putnei, vremurile și oamenii par altfel decât atunci. Chiar și ceea ce s-a întâmplat în 1871 este foarte departe de preocupările societății de astăzi. Din păcate, pentru cei mai mulți dintre noi cuvinte ca *patriotism*, *neam*, *jertfă* nu mai stârnesc niciun fior lăuntric, ci dimpotrivă. Într-o lume din ce în ce mai stăpânită de egoism, a sluji aproapelui, a trăi nu numai pentru sine, ci și pentru semenii, pare o nebunie.

Este firesc atunci să ne întrebăm: Care este rostul Putnei astăzi? La 540 de ani, mai are ea ceva de spus societății noastre? Gândul ne duce apoi mai în adânc: Care este rostul unei mănăstiri? Ce gânduri îi însuflețesc pe viețuitorii ei? Pentru ce vizităm în vacanțe mănăstirile?

CE ESTE O MĂNĂSTIRE?

O mănăstire este un loc al slujirii lui Dumnezeu și al slujirii oamenilor. Călugării nu se retrag în mănăstire pentru că nu se pot adapta în societate, ci pentru că doresc ceva mai înalt. Rostul vieții monahale este adâncirea vieții în Hristos, pe cât este posibil omului. Valorile fundamentale pe care le cultivăm fiecare dintre noi – dragostea, pacea sufletească, fericirea – își au izvorul în Dumnezeu.

Experiența Bisericii ne arată că ele nu se pot dobândi decât prin despățimire și prin dobândirea harului Duhului Sfânt. Nevoindu-se pentru aceasta, călugării nu se închid în ei, căci sufletul care gustă din dragostea de Dumnezeu nu poate să fie indiferent față de oameni.

Dimpotrivă, el dorește ca toți să se împărtășească din această dragoste și face tot ce poate pentru a-i ajuta pe ceilalți

PUTNA
1469 - 2009

Pentru a aminti pe toți românii, fantei mei,
și spre a nu uităm gândurile Uniunii lor
naționale și politice, m'au rugat la
mormântul Sfințului Ștefan, din 17 Iulie 1911
la Putna

Locotenentul Constantin Mărgăritescu
și soția sa Emilia Mărgăritescu

Plece sejurul la căpătâșul unui lemn,
spre însemnătate.

Pe lângă sfatul român în Putna
România Măi —
Locotenentul Mihail Jihjanstki
Regimentul 8 Rom. —
Decembrie 1918 —

Spiritul lui Ștefan cel Mare
se afla protecțiunii sale omului
în mănăstirea Putna, și și
în sufletele noastre.

să o cunoască. Astfel, mănăstirea devine un loc unde călugării slujesc oamenilor.

Această slujire se poate exprima și prin cele materiale, iar istoria ne-a arătat că primele spitale, aziluri, școli, orfelinate au apărut pe lângă mănăstiri. Dar ajutorul material nu este suficient. Marile probleme ale omului și ale societății au rădăcini spirituale: ele provin din lipsa conlucrării noastre cu Dumnezeu.

De aceea, călugării îi ajută pe oameni prin sfat, prin slujbe, prin spovedanie, dar mai ales prin rugăciune. Puterea rugăciunii este cunoscută doar de cei care se roagă. Ea ajută acolo unde nimic altceva nu mai ajută, căci rugăciunea Îl aduce pe Dumnezeu de față. Rugăciunea este cea mai înaltă formă de slujire a aproapelui de către monahi. Un cuvânt de căpătâi pentru cel ce dorește să trăiască o viață monahală autentică spune tocmai aceasta: „Nu este călugăr cel care nu se roagă pentru întreaga lume”.

GLASURILE PUTNEI: CREDINȚĂ, CULTURĂ, ISTORIE

La Putna se împletesc istoria, credința și cultura. Aici sunt înmormântați trei domni ai Moldovei. Aici s-au scris unele dintre primele cronici ale țării. Aici au viețuit sfinți, ca Sfântul Ilie Iorest, mitropolit al Transilvaniei, Sfântul Ghenadie, Teoctist I, Iacov Putneanul, și mulți alți părinți duhovnicești care au zidit sufletește acest neam. Cei care au venit pentru hrană sufletească la Putna în ultima parte

a secolului XX și-i amintesc cu evlavie pe părinții care, în vremuri grele, vindeau sufletele închinătorilor: arhimandrit Iachint Unciuleac, ieroschimonah Chesarie Albeață, ieromonah Damaschin Schipor, monah Ioan Ionescu și alții.

Întâlnirea dintre istorie, credință și cultură nu este întâmplătoare. Ea reprezintă continuarea în timp a faptelor prin care Ștefan cel Mare și-a sfințit viața. Dragostea de Dumnezeu, dragostea de semeni și dragostea de frumos sunt razele care izvorăsc mereu din mormântul Măriei Sale.

Își mai poate împlini Putna în vremurile noastre menirea ei? Răspunsul nu stă numai în modul cum viețuiesc călugării de aici; răspunsul stă și în starea interioară a celor care îi calcă pragul.

Celui care Îl caută pe Dumnezeu, Acesta îi spune că și astăzi, într-o lume care se îndepărtează de El, este posibil să trăiești creștinește, căci „Iisus Hristos, ieri și azi și în veci, este același” (Evrei, 13, 8).

PUTNA
1469 - 2009

Sf. Ioan Evanghelistul, mănăstirea Putna

Celui iubitor de neam, Dumnezeu îi spune: încununarea dragostei de neam este să dorești mântuirea tuturor. Pentru aceasta Ștefan nu este numai *cel Mare* ci și *cel Sfânt*. Un om care este mare aici, dar nu intră în Împărăția Cerurilor, a pierdut cel mai important lucru: mântuirea.

Iubitorului de cultură, Dumnezeu îi spune: frumusețea fără adevăr este asemenea unui pahar frumos, dar plin cu otravă, pe când frumusețea care izvorăște din Adevăr este asemenea unui pahar frumos plin cu apă vie. Cultivă-ți mințea cu ceea ce zidește sufletul și nu cu ceea ce-l întunecă ori este repede trecător!”

Depinde numai de noi dacă vom asculta aceste glasuri. Dacă am venit la mănăstire ca pelerini ce-L doresc pe Dumnezeu, vom încerca să le împlinim și vom cunoaște bunătațea și puterea lui Dumnezeu lucrătoare întru noi.

Dacă am venit la mănăstire ca turiști vom porni grăbiți mai departe, neștiind unde vrem să ajungem, precum nici în viață nu știm unde vrem să ajungem. Vom auzi însă vocea conștiinței, glasul lui Dumnezeu în noi, spunându-ne:

„Neliniștit va fi sufletul meu până nu se va odihni întru Tine, Doamne. Oricâte voi avea și orice voi face, oricâte bucurii și oricâte suferințe mă vor întâmpina în calea vieții, sufletul meu nu se va mulțumi cu cele ale acestei lumi. Dincolo de ea este împlinirea.” ■

Ascultă, Petre, Ștefan cel Mare și cel Sfânt
Tine și prințesea și peșce au împărtășit
de credință pentru neamul românesc, la momentul
patronului său Ștefan cel Sfânt și Mare.

Cristina Polovneva
25.X.1923
București

Iube aduceți aminte
București de a fi români
I. Ștefan

In amintirea celor care sunt
de pe țigăre și
de pe țigăre și
București.

Și pleacă frumusețea, să asculte,
să se aminte. 25.X.1923
Cristina Polovneva

Serbările Putnei

În momente de bucurie și în clipe de tristețe,
românii și-au plecat capul
pe lespedea strămoșului cuminte.
Așa s-au născut serbările Putnei.

La 1871, cu șase ani înainte de cucerirea independenței României față de Imperiul Otoman, Mihai Eminescu, pe atunci având 21 de ani și fiind student la Viena, organizează împreună cu Ioan Slavici prima serbare a românilor de pretutindeni. Unde? La Putna. De ce? Pentru că aici este mormântul lui Ștefan, „altarul conștiinței naționale”, în această mănăstire aflată atunci sub stăpânire austriacă, dar numită de ei „Ierusalimul neamului românesc”. Într-o perioadă în care nu există un stat românesc independent, iar trei imperii – turc, rus și austro-ungar – își împart suveranitatea asupra românilor și a teritoriilor lor, la Putna se adună mii de oameni, din toate provinciile românești, parcă anunțând că românii se află într-un marș spre unire și libertate din care nu vor putea fi opriți.

Acum Ciprian Porumbescu, de 18 ani, ia vioara unui lăutar și cântă mulțimii. Îi va spune apoi tatălui său, preotul Iraclie Porumbescu: „Tată, am cântat Daciei întregi”. Într-o urnă de argint de 7 kilograme este depus pământ din toate pământurile românești; după Marea Unire din 1918, o parte din acest pământ va fi răsădit pe locurile marilor bătații ale Primului Război Mondial. Pe urnă se află inscripția: „Eroului, Învingătorului, Apărătorului existenței române, Scutului creștinătății, lui Ștefan cel Mare. Junimea Română Academică. MDCCCLXX”. Este vocea tinerimii, și expresia lui Eminescu, cel care avea să scrie mai târziu cuvinte înflăcărâte despre „Ștefan cel Mare, cel Sfânt și cel Bun”.

1904

La 400 de ani de la moartea lui Ștefan, în Regatul României, Spiru Haret, ministrul învățământului, și Nicolae Iorga inițiază și organizează serbări în toate orașele țării în ziua de 2 iulie.

Punctul culminant al sărbătoririi va fi la Putna, unde se adună oameni celebri ai vremii: Petru Poni, Ion Ghica, Nicolae Iorga, Dimitrie Onciul, Al. Tzigara-Samurçaș, Eudoxiu Hurmuzachi, Iancu Flondor, delegații universităților din București, Iași, Cernăuți, Paris, Viena, Munchen, reprezentanți ai diferitelor asociații românești, dar și ai aromânilor. Cei care nu au putut participa au trimis telegrame și scrisori care au fost citite celor de față. S-au auzit astfel glasurile studenților români din Leipzig, Berlin și Hohenheim, ale românilor din societățile „Carpatina Cleveland”, „Vulturul Pittsburg”, „Joungstown” și altele. Cel mai lapidar mesaj a venit din Transilvania, ziarul „Tribuna” trimițând depeșa: „Trimitem inimile noastre la mormântul lui Ștefan cel Mare”.

După slujba religioasă, pe când oamenii se împrăștiau pentru a lua prânzul, iar la masa oficială, la care se aflau atât

1871

oficialitățile austriece, cât și invitații de marcă din România, începuseră toasturile, un vuiet cuprinde atmosfera. Și continuă egumenul de atunci al Putnei, arhimandritul Teofil Patraș, în manuscrisul în care descrie, un an mai târziu, evenimentele: „era «Deșteaptă-te, române!» cântat de mii de guri, de o mulțime mare de popor în fruntea căreia pășea mândră întreaga studențime universitară română. Se cutremurată zidurile bătrânei mănăstiri de puternicele accente ale răscolitorului marș. Totul era uitat, toate inimile erau unite și din toate răsunau armonice cuvintele: «Acum ori niciodată»”.

1926

Următoarea serbare care a adunat la Putna, în jurul lui Ștefan cel Mare, energiile și dorințele românilor a fost în 1926, la 50 de ani de la cea din 1871.

S-a desfășurat sub înaltul patronaj al Principesei Ileana, cea care mai târziu va deveni maica Alexandra și va duce valorile spiritualității românești peste ocean, înființând prima mănăstire a românilor din America, la Ellwood City, Pennsylvania. Simbol al unirii, acum s-au slujit parastase pentru Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și Mihai Eminescu. Au participat Octavian Goga, Pamfil Șeicaru, Nichifor Crainic. Acum a fost dezvelit în incinta mănăstirii bustul lui Eminescu sculptat de Oscar Han.

1957

Serbarea din 1957, dorită de studenți la aniversarea a 500 de ani de la urcarea pe tron a lui Ștefan, a fost împiedecată de autorități. Tocmai avusese loc Revoluția din Ungaria, iar Securitatea se temea ca aniversarea de la Putna să nu se transforme în manifestație anticomunistă.

La Putna, starețul mănăstirii, Dosoftei Murariu, ține o strânsă legătură cu Comitetul de organizare al studenților din Iași, sperând la o reiterare a sărbătorilor din 1871, 1904 și 1926. Însă Securitatea opinează că obștea mănăstirii și studențimea ieșeană „... apreciind posibilitatea extinderii contrarevoluției din Ungaria și în țara noastră, au hotărât să folosească prilejul oferit de sărbătorirea a 500 de ani de la înscăunarea lui Ștefan cel Mare pentru ca, prin imprimarea unui caracter profund șovin, să incite spiritele studenților și în general ale participanților la această sărbătoare și astfel să o transforme într-o acțiune antistatală”.

Urmarea: „... când am ajuns la Putna, câțiva preoți ne-au comunicat că toate pădurile din jur sunt înșesate cu soldați înarmați... Celebra mănăstire ne-a primit cu o vreme rece și o ploaie interminabilă. Niciun cadru didactic și niciun student nu au avut voie să vorbească în public... Tribunele și platformele pentru vorbitori și pentru programe artistice, prevăzute de noi inițial, lipseau cu desăvârșire.” (Dumitru Vacariu)

În iulie 1958, Tribunalul Militar condamnă pe Alexandru Zub, Dumitru Vacariu, Aurelian I. Popescu și Mihalache Brudiu la pedepse cuprinse între 8 și 10 ani de temniță grea „pentru delictul de uneltire contra ordinii sociale” și „ură împotriva U.R.S.S.”.

PUTNA
1469 - 2009

Bucovina este grădina lui Dumnezeu,
în Mănăstirea Putna e îngrijită
25.07.11. Familia Nally și Alina
Ungureanu
din R.F.B.

O mănăstire înaltă dintr-un
traciat alina și plin de zădărnici,
a lucrului astăzi înfățișă
Hutem gospodul mănăstirii de tot ce
am roșit - prin mănăstire
August 1926

Spre aduceri aminte
Bucovina de a fi română
Alina

La Putna un traciut de ceruri și flori
dar, cu se nu uităm că este grădina
21.07.1977

"Enfin la vie române" 4
25/19/88

2004

La serbarea a 500 de ani de la adormirea Domnului Moldovei, peste 500 de studenți au străbătut ultimul drum pământesc al Domnului, de la Suceava la Putna, pe jos.

O călătorie care i-a făcut să-l cunoscă și să-l iubească pe Sfântul Voievod:

Acest pelerinaj mi-a schimbat viața. A fost pentru mine un prilej de împăcare cu Dumnezeu, împăcare la care Sfântul Ștefan și-a adus o contribuție deosebită. A fost după o perioadă grea de luptă cu Dumnezeu în fața unor mari încercări. Cu puțin timp înainte de a merge în acest pelerinaj, voiam să ies din Ortodoxie; nu mai credeam în puterea ei de a învia din morți; nu mai găseam în Biserica Ortodoxă înviere pentru mine. Și nu m-am rugat eu Sfântului Ștefan; el a venit către mine cu dragoste și cu putere multă. Mi-a dat viață și mi-a dat curaj. M-a vindecat, și nu m-a certat. M-a pus din nou pe cale.

Afară ploua sau era arșiță; mersesem 20–25 de kilometri pe jos, dar noi, cu inima „doldora de fericire” cântam: „Deșteaptă-te, române!”, sau „Când a fost să moară Ștefan”, sau „Cântă cucu, bată-l vina, de răsuna Bucovina”. Ne cânta sufletul. Evenimentul la care am fost onorați să participăm – pentru mine a fost un dar extraordinar de la Dumnezeu și o cinste nemaipomenită – nu ne lăsa să fim nici obosiți, deși eram, nici supărați sau mofturoși. Eram într-o bucurie neumbrită. Când am plecat de acasă, eu nu știam nici imnul național. Și ce cântece patriotice are neamul nostru! Câtă încărcătură spirituală și culturală au! Câtă viață!

Când cântam:

„... Și poporu-n hohot plânge:

Cui ne lași pe noi stăpâne?

Eu vă las în grija mare

A lui Dumnezeu Cel Sfânt...”

cuvintele acestea deveneau realitate. Și strigătul către voievod, dar și răspunsul lui.

Am plecat de acasă nu numai după îndrăznețe lupte cu Dumnezeu și după adânci și încălcite căderi și patimi. Am plecat de acasă total insensibilă la duh, fără legătură cu viața

duhovnicească, cu teama că voi rămâne pe lângă eveniment, că nu voi înțelege nimic.

Pelerinajul acesta m-a scos cu totul din situația omului „normal”, „integrat în societate”. Și m-a introdus într-o cu totul altă realitate, într-o realitate duhovnicească. M-a introdus în voia lui Dumnezeu. M-a scos din interminabilele planificări, strategii, evaluări, decizii care se extinseseră ne-bunește de la sfera profesională la cea personală. Am învățat despre ce înseamnă să fii în voia lui Dumnezeu, să te lași în voia lui Dumnezeu. Să nu planifici! Să nu evaluezi! Ce revărsare de har! Câtă pace!

Nu mă mai gândeam niciun moment că am de mers vreo 80 de kilometri pe jos. Mă gândeam de fiecare dată că am de făcut numai un pas și nu mă gândeam deloc la următorul. Și ne-a purtat Sfântul Ștefan; și când ieși cu Ștefan cel Mare la luptă... Dacă nu ar fi fost Dumnezeu cu noi, nu am fi rezistat. Eram în prezența vie a lui Dumnezeu, Care ne acoperea și ne întărea; eram cu Sfântul Ștefan. Nu credeam că atunci când ești în voia lui Dumnezeu îți este atât de bine. Până acum mi se părea nesigur. Acum temerile mi se spulberaseră. Le luaseră locul pacea, încrederea și bucuria prezenței lui Dumnezeu.

Un alt aspect deosebit a fost cel al înfrățirii. Deși eram vreo 500 de oameni din toate colțurile țării, dintre care cei mai mulți ne vedeam pentru prima dată, noi nu ne simțeam străini. Parcă ne cunoșteam dintotdeauna. Eram împreună, eram în comuniune.

Sunt convinsă că fiecare a trăit altfel acest eveniment și că sunt multe lucruri pe care nu le-am înțeles încă.

Îi mulțumesc lui Dumnezeu că ne-a dăruit asemenea daruri, asemenea șansă; pentru că ne-a dăruit un asemenea sfânt și pentru că și-a făcut milă și cu mine și m-a mai scos un pic din cele ale neînțelegerii mele. Și mă rog să țină mănăstirea Putna pentru ca să mai trăim și noi; să țină Biserica Lui și poporul acesta, să ne păzească de vrăjmașii cei din afară și de cei dinăuntru pentru rugăciunile Voievodului nostru!

M.F., București

Pagini îngrijite de monah Anania Vatamanu

MTHH
1469 - 2009

„Dumnezeu nu este mare
decât în gemenchi” - a zis întâleptul,
provădit la Ștefan și arătat-i pe lăcaș

Stefan 11.11.1972

Putna - inima și cereștii ale
Rămânerei Mari

11.11.1972 Stefan

S-au născut nevie să învătăm la prăvărie
cu unii creștini, creația lui Dumnezeu
de la Sf. Mănăstire Putna, și de
„proclamații”, în o perspectivă ca pe o cale
pe care Dumnezeu ne-a ridicat la El.

Credința este totul.

Rugăți-vă ca să aveți, credet
ca să aveți, înfăptuirea! Aici,
la Sf. Mănăstire Putna, înfăptuirea și înfăptuirea
dumnezeiești a-Lui Dumnezeu!

Gabriela Popescu
11.11.1972

Părintele Damaschin

FILE DE PATERIC

Ce poți spune despre cineva pe care nu l-ai văzut niciodată? Totuși bucuria pe care o vezi întipărită pe fața celor ce-ți vorbesc despre o persoană pe care ei au cunoscut-o, aceeași bucurie la toți, îți dă ghes să ștergi praful de pe icoană și să încerci să-i dai viață în inimile cititorilor.

Părintele Damaschin Schipor a fost unul dintre părinții mari ai mănăstirii Putna. S-a născut în ziua de 12 august 1908 în satul Laura-Vicovul de Sus. La botez a primit numele Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, purtătorul de biruință. A intrat în mănăstirea Putna la vârsta de 28 de ani, fiind călugărit cu numele de Damaschin în anul 1937.

În timpul războiului, rămas singur în mănăstire, părintele se ascundea la ceas de primejdie în canalele de scurgere din jurul bisericii. Tot în canale a ascuns și multe dintre obiectele de patrimoniu, ferindu-le astfel de jaful ocupaților. Către sfârșitul războiului, nemții, simțind că se apropie rușii, au vrut să dinamiteze mănăstirea. Dar părintele Damaschin i-a dus înaintea clopotului și, prin intermediul unui talmaci, moș Costan Băcu din sat, le-a arătat numele regelui Carol I inscripționat pe clopot și le-a explicat că regele, care era din neamul lor, a iubit mult țara noastră și mănăstirea Putna. Astfel, mănăstirea a rămas în picioare.

DECRETUL

După anii plini de suferințe de după război, în 1959 s-a pornit urgia comunistă împotriva mănăstirilor. Vremuri grele, triste, întunecate. Călugării erau scoși din mănăstiri, nu se mai primeau novici, nu se mai făceau hirotonii. Rămâneau zidurile pustii, iar la uși atârnavu lacăte sumbre. Părintele Damaschin a fost dat afară din mănăstire, fiindu-i interzis a mai sluji. A lucrat, pentru o vreme, la fabrica din satul Putna. La un moment dat, o fiică duhovnicească din Gura Putnei era pe moarte. Familia, văzând-o cât se chinuie, s-a gândit că nu-și poate da sufletul din cauză că era sub vreun canon de-al părintelui. L-au chemat pe părintele să-i citească rugăciunile de dezlegare. Părintele n-a întârziat să vină, chiar dacă era îmbrăcat civil, tuns și bărbierit, fiind conștient că, în ciuda interdicției, nimeni nu i-a luat harul preoției. A citit rugăciunile la capul muribundeii și s-a pregătit să plece. La poartă îl aștepta o surpriză: șeful de post. „Ce cauți aici? Știi că n-ai voie să faci slujbe!” Părintele i-a spus că n-a făcut slujbe, ci a citit numai niște rugăciuni. Aceasta nu l-a împiedicat să-și primească răsplata: doi ani de închisoare. La 1 mai 1965 părintelui i s-a permis să revină în mult iubita-i mănăstire.

TRECEREA

În mănăstire a încercat din răspuțeri să facă din toate rugăciune. A fost foarte râvnitor pentru casa lui Dumnezeu. N-a lipsit de la biserică decât când era grav bolnav. Într-o iarnă, a mers de-a bușilea la biserică, picioarele fiindu-i betegite, neprimind să fie ajutat. Avea lucrarea lui, taina lui, nevoița lui. La chilie citea mult din psaltire, pe care o știa pe de rost. În ultimii ani îi slăbise vederea. Se ajuta de o lupă mare pentru a citi. Odată, la un Sfânt Maslu, și-a uitat lupa. Ce să facă? A început să zică pe de rost, în grai moldovenesc, pericopa din Evanghelie: „Trecea odată Iisus prin Ierihon... iar Zaheu fiind mătășel de statură...”

Simpleu, smerit, senin, iubind pe toți și fiind iubit de toți, părintele își făcuse prieteni și din necuvântătoarele intraripate, pe care le hrănea cu resturi de pâine și de mămăligă luate de la trapeză. La chemarea părintelui păsărelele veneau în grabă, mîncînd din palma lui, așezându-i-se pe brațele întinse și pe umeri.

Și cum pentru omul duhovnicesc moartea nu este un lucru de speriat, ci o trecere într-o altă viață în care deja a intrat, o adormire, tot așa s-a întâmplat și cu părintele Damaschin. Într-o zi de duminică, la începutul toamnei lui 1988, părintele s-a întors la chilie de la Sf. Liturghie, s-a urcat pe un scăunel, a privit incinta mănăstirii, biserica ce i-a fost atât de dragă, apoi s-a dus în colțul lui de rugăciune, s-a așezat în genunchi și, avînd cuvintele rugăciunii în minte și în inimă, și-a dat sufletul în mâna Domnului său, pe care l-a iubit.

Atât în timp ce i se făcea trisaghionul, cât și în timp ce se citea psaltirea la căpătâiul său, multe păsărele au pătruns în paraclisul mănăstirii, zburînd în jurul coșciugului. Aceiași prieteni au venit și la înmormîntare, unde s-au întrecut cu preoții slujitori în prohodirea părintelui.

monah Eufrosin State

identitate

Luminătorul

Am fost ca nerodul din poveste
Ce căra Soarele cu oborocul
În casa-i fără uși, fără ferestre...
Și-și blestema întunerecul și nenorocul.
Ieșeam cu ciubărele minții, goale, afară,
În lumină și pară,
Și când mi se părea că sunt pline,
Intram, răsturnându-le-n mine.
Așa ani de-a rândul
M-am canonit să car lumina cu gândul...
Atunci ai trimis Îngerul Tău să-mi arate
Izvorul luminii adevărate:
El a luat în mâini securea durerii
Și-a izbit naprasnic, fără milă, pereții.
Au curs cărămizi și moloz puzderii,
S-a zguduit din temelii clădirea vieții,
Au curs lacrimi multe și suspine,
Dar prin spărtura făcută-n mine,
Ca printr-un ochi de geam în zidul greu,
Soarele a năvălit în lăuntru meu.
Și cu el odată,
Lumea toată...
Îngerul luminător a zburat aiurea,
Lăsându-și înfiptă securea;
Cocioaba sufletului de-atuncea însă-i plină
De soare, de slavă și de lumină.

Sufletul românesc

Nichifor Crainic

Extrase din „Sufletul românesc”

revista Gândirea, nr. 7, 1942

Nu cunoaștem bine sufletul poporului nostru. L-am privit de la distanță, prin geamul colorat al unor ideologii străine. Și dacă nu l-am disprețuit de-a dreptul, l-am subprețuit totdeauna. Românul n-are orgoliul românismului și înclină să se înjosească în fața străinului pe sine și pe consăngeni, în credința că-i aduce un omagiu celui alt. Generația care ne-a precedat dispunea de personalități cu vază, care mărturiseau public că au două patrii, Franța și România. „Decât să piară Franța mai bine sacrificăm România!” Nu era vorba de modestie în asemenea mărturisiri de un patetism uluitor, ci de o ieftină bagatelizare a propriei noastre țări. Modestia e o virtute bizuită pe cunoașterea dreaptă a limitelor puterii noastre. Dar aici nu intra în joc cunoașterea dreaptă, ci recea ignorare a ceea ce este românesc.

Când am pornit prin această revistă lupta de adâncire a izvoarelor de inspirație pentru a descoperi sub pojghița zeflemei marea omenie românească, am afirmat că până în aceste străfunduri nu se poate ajunge decât cu luminile ortodoxiei, care lipsea aproape cu totul din preocupările scriitorilor noștri, dar care constituie însăși substanța sufletului românesc.

Poporul român e altfel de cum l-a socotit generația trecută, crescută în mediul laicismului francez. Și dacă înșiși scriitorii care l-au iubit n-au știut să vadă dincolo de elementul pitoresc adâncurile lui spirituale, el singur ni le descoperă când glasul istoriei îi deschide inima. D. Al. Lascarov-Moldovanu, romancier și publicist, lucrând la cenzura corespondenței particulare a celor de pe front cu cei de-acasă, a dat la iveală în cartea „Scrisori de războiu” 1.290 de epistole prin care sufletul românesc se arată așa cum e într-adevăr. Scrisorile sunt alcătuite în ceasuri de mare cumpănă, sub imperiul sacrificiului și al morții. Dacă românul e de obicei discret și sobru în gest și în vorbă, fără patetismul teatral al rusului, aici sufletul lui nu mai șoptește și nu mai murmură, ci clocotește torențial într-o splendidă cascadă de revelații.

Un gând care circulă mereu în aceste scrisori e că părinții au făurit o țară mare, iar tinerii au părut la un moment

dat nevrednici de ea. Războiul actual așează generația nouă pe făgașul strămoșesc al sacrificiului și al bărbăției. „Tată dragă, cred că tot îți mai este în memorie bubuitul tunului și șuieratul gloanțelor din 1916, când ați făcut România Mare. Dușmanul ne-a ciuntit-o. Astăzi e datoria noastră să spălăm rușinea.” Iar un soldat țaran către soție: „Tu, dragă, să știi că sunt pe drumul pe unde au fost tatu-to și tata”.

O doamnă care îngrijea de răniți mărturisește „îmi sunt dragi pentru că în ei simt sufletul adevărat, sufletul curat al poporului nostru; îmi sunt dragi pentru că îi văd suferind fără egoism și-i simt așa de aproape de Dumnezeu.”

Mai mult chiar decât Mântuitorul, Maica Domnului e implorată neconținut să-l ia sub acoperământul ceresc pe fiecare și pe toți laolaltă. De altfel scrisorile acestea fără excepție trebuiesc socotite ca rugăciuni, adică așa cum au fost simțite și concepute de inima și de spiritul românesc. După lectura lor, rămâi cu impresia unei țări întregi care se roagă luptând pentru biruința Crucii.

Un maior scrie soției sale la București: „Sunt sănătos și am ajuns victorios la Nistru. De câte ori am intrat în luptă, m-am rugat lui Dumnezeu să mă ajute și am sărutat icoana, – și Dumnezeu mi-a ajutat”. Un alt căpitan scrie părinților săi la Iași aceste rânduri de primăvară creștină: „Te impresionează întotdeauna faptul că primii dintre Ucrainieni, cari imediat dau zvonul de slujbă la biserică sunt bătrânii și femeile în vârstă, cari și-au păstrat credința. Și după ei se adună toți și învață să facă sfânta Cruce. Urmează apoi zile întregi botezurile pentru toate vârstele”. Nu mă pot opri să reproduc, ca încheiere, și aceste rânduri ale unui sublocotenent apostol: „... îi învăț pe cei tineri „Tatăl nostru” ... Mă privesc cu ochii înecați în lacrimi. Ei, sufletul rus, sufletul rus! Eu cred în reîntoarcerea lui”.

E rareori în istorie ca o armată biruitoare să-și asume cu asemenea conștiință o misiune apostolică.

Acesta este sufletul românesc cel adevărat.

Și pe temelia lui trebuie reclădit Statul și cultura națională.

A fi român în Basarabia

Tata mi-a spus de copilică că suntem români, indiferent de ce spun cei din jur. Îmi amintesc deseori cazuri când de sărbători mama era mâhnită că tata iar a „spart petrecerea” cu declarațiile lui despre români, fapt ce naștea, inevitabil, controverse între el și unii invitați contaminați de „bolșevism”. Nu că mama n-ar fi fost de acord cu ce spunea tata, doar că ea nu a avut niciodată curajul să înfrunte o majoritate, ci a preferat să tacă... Așa ne-a rugat și pe noi să facem când în 1997, printr-o adevărată minune, am devenit români în sensul deplin al cuvântului (anume atunci am primit cetățenia românească). Ne-a interzis să spunem cuiva că am făcut acest pas; probabil că frica i-a fost împlântată și mai adânc de mărturisirile bunicilor mei deportați în Siberia. Teama că istoria se poate repeta a și făcut-o să ne educe în așa mod ca să nu urmăm exemplul tatei, care a reușit performanța de a se certa, din motive „politice”, cu majoritatea rudelor din sat.

Eu și fratele meu am crescut însă într-o altă generație, una mai puțin trecută prin regimul sovietic, iar acest fapt ne-a și motivat să ne cerem drepturile, să nu ne temem să spunem lucrurilor pe nume. Mama mai încearcă din când în când să potolească acest elan al nostru, dar tata ne susține în totalitate. Fiind profesor de română, mi-a insuflat de mică dragostea față de literatura și istoria românilor, iar din vasta bibliotecă pe care o avem acasă nu au lipsit niciodată cărțile românești, o bună parte dintre care au fost strânse, cu mult greu, de către el în anii de studenție, lucru care l-a și făcut să absolvească cu un impunător dosar la SIS.

Alegerile din 5 aprilie 2009 ne-au lovit ca un fulger. Părinții mei sunt în Italia și au mers la 300 de kilometri să voteze. Așa au făcut mii de basarabeni răătăciți prin lume, care nu sunt indiferenți de

soarta țării și vor, cu toată suflarea, să stârpească sămânța de comunism atât de bine înrădăcinată în Moldova. Așa am făcut și noi, cei de pe loc, însă se pare că dreptatea ne-a fost eclipsată de lăcomia și atitudinea ostilă a unui regim hrăpăreț și fără frica lui Dumnezeu. Suntem cu toții de părere că ni s-a furat ceea ce am visat cu toții – Libertatea. Poarta spre un viitor mai bun ne-a fost trântită în față, iar tuturor celor care au avut „tupeul”

să declare că sunt români, li s-a pus călușul în gură și li s-a dat cu bas-toanele de cauciuc peste cap. Patru tineri au murit nevinovați. Singura lor vină este că au spus adevărul, că au încercat să ceară ceea ce le aparține.

Doar Bunul Dumnezeu ne mai poate face dreptate, doar credința ne face puternici și ne dă curajul să mergem mai departe, cu fruntea sus, mândri și demni că suntem români. Sperăm că nu ne vom îneca la mal și doar consolidându-ne eforturile, fără violență, ci doar cu încredere în ceea ce suntem, vom izbuti. Noi, tinerii basarabeni, suntem o forță și nu mai vrem să

plătim cu sânge pentru lucruri pe care nu le-am făcut. Ne dorim un viitor mai bun și vrem să ne simțim stăpâni la noi acasă, să întrebăm și să ni se răspundă în limba strămoșilor noștri, nu într-o limbă străină.

**Din Călărașii de peste Prut,
Doina C.**

A fi român în Basarabia este un adevărat curaj pe care nu mulți sunt în stare să și-l asume. Chiar dacă sunt mulți dintre cei care împărtășesc această credință, puțini sunt cei care au curajul să o declare în mod deschis.

foto: Rodica Dumbrăveanu

MĂRTURISITORI DIN PERIOADA COMUNISTĂ

Cine nu-și cunoaște temelia,
nu poate să zidească.
Ei sunt temelia noastră.

Este adevărat că în decembrie 1989, în paralel cu revolta pentru adevăr și libertate, au existat calcule politice și manipulare. Dar importantă și ziditoare rămâne jertfa celor nevinovați, căci neamul s-a apropiat mai mult de dumnezeire prin dăruirea lor sinceră, dezinteresată, în numele lui Hristos. Prin ei s-au îmbogățit sufletește toți cei ce au căutat Adevărul și Binele.

Cei doritori de bani, de slavă deșartă și de plăceri au mers înainte pe drumul lor. Uneori, aceștia au vorbit chiar

în numele idealurilor revoluției, dar cuvântul lor mincinos nu a anulat puterea suflătoare pe care ne-au dăruit-o cei ce s-au jertfit atunci.

Tinerii care au fost omorâți în decembrie 1989 și-au dat viața pentru România adevărată: acea Românie profundă, vie, întemeiată pe credința de veacuri a neamului nostru. Ei sunt dovada că după 45 de ani de comunism adevărata Românie nu a dispărut, și aceasta ne întărește în nădejdea că nu va dispărea nici de acum înainte.

Potirul durerilor era plin la acea cumpănă de vremi! A luminat atunci în spiritul vostru, tinerilor, un cuvânt unic: „Vom muri și vom fi liberi!” Nu l-a rostit nimeni în vreo altă țară, în vreo altă revoluție, nici la 1789, nici la 1848, nici în 1917. Voi ați descoperit libertatea în moarte, dar nu în moartea ca moarte, ci în moartea ca jertfă. Așa a fost la început: Jertfa, nu moartea! „Mielul e înjunghiat de la întemeierea lumii”. (Apoc. 13, 8)

În jertfa voastră a rodit reînvierea neamului. Voi așa ați trăit moartea, ca jertfă; trăind-o așa, moartea murise în voi mai înainte; murise frica, murise sclavia totalitară, murise jostnicia materialistă, murise ateismul, murise tot ce omoară viața în duhul ei divin, nemuritor.

A luminat în voi, martirii, acest înțeles al ofrandei voastre pure, genuine, înțeles că nu muriți, și că, deci, sunteți vii, tot mai vii. Domnul vieții, Iisus Hristos, a zis: „Adevăr, adevăr vă spun vouă: cel ce ascultă Cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci a trecut din moarte la viață” (Ioan 5, 24). Voi ați trecut la viața de veci. Ați dobândit deplina libertate pentru voi, dar și pentru noi. Din libertatea voastră și noi devenim liberi „de cel rău”.

La temelia înnoirii României, la sfârșitul acestui ultim veac al mileniului stă mărturie jertfa voastră a tuturor.

Ferice de neamul care se întemeiază și se înnoiește prin jertfă în numele lui Hristos, Cel care, prin jertfă, ne-a dăruit învierea.

**VOM MURI
ȘI VOM FI
LIBERI!**

Părintele Galeriu

...Să nu-ți fie teamă, mamă, de câte ți-am găngurit în vis! Acum însă, hai binecuvântează-mă printr-un sărut, că, uite, mă cheamă să mă alăpteze Maica Domnului! Și să nu plângi, să nu mai plângi când mergi îndoliată la Cimitirul Eroilor Tineri, la mormântul 7, rândul 7, sau când mă vezi atât de dulce și atât de nevinovat în fotografie!

fragment după **Corneliu Tălmăciu**

Era o fire veselă, prietenoasă, îi plăceau foarte mult muzica populară și dansurile. Credea în bunul Dumnezeu. Lucra ca tipograf-zețar la „Universul”, fostă „Informația”. Cu ocazia demolării bisericii „Sfânta Vineri” a fost indignată. A doua zi s-a dus să vadă ruinele și s-a întors acasă cu o cărămidă dintre ruine! A fost împușcată pe 21 decembrie seara, în apropierea sălii Dalles.

Pe vremuri, în locul Cimitirului Eroilor Tineri, era un părculeț unde ea obișnuia să vină cu colegii și prietenii. Aici își depăneau amintirile, spuneau glume și cântau! Dar acum se odihnește în „părculețul” pe care l-a iubit atât de mult.

familia

Joi, 21 decembrie, s-a dus la miting. A spus atunci: „Nu-ți dai seama că, dacă nu mă duc eu, nu se duce nici el și nici el și așa mai departe și nu se va întâmpla nimic? Și trebuie să se întâmple! Așa nu se mai poate!” Dar o să vă împuște! „Nu pot să tragă, noi nu avem arme, avem numai piepturile noastre. Nu pot să tragă. Și oricum nu mai avem de ales.” S-a oprit câteva minute la soția și la copilul său și a plecat. De atunci nu l-am mai văzut decât la morgă, pe 27 decembrie.

mama

**Vladimir
Cătălin
Andronic**

1 lună
23 nov 1989 – 23 dec 1989

**Mariana
Mirea**

22 de ani
25 sep 1967 – 21 dec 1989

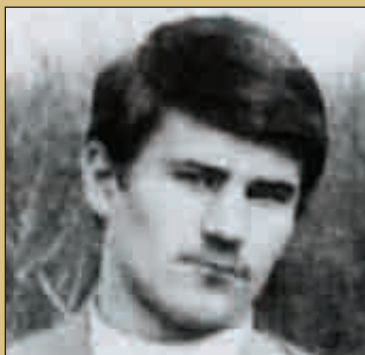
**Roberto
Sandu**

22 de ani
4 nov 1967 – 21 dec 1989

Poate singurul rost al morții acestor tineri a fost acela că credința a fost descătușată. Asta ar fi consecința revoluției și consecința jertfei lor. Pentru că știm foarte bine ce am pățit noi și ce a pățit și biserica în perioada comunistă. Alt rost nu văd.

Prof. Anghel Cioran, tatăl eroului-martir Gabriel Cioran

George Nechita

20 de ani

9 aug 1969 – 22 dec 1989

În seara zilei de 22 decembrie a fost împușcat în inimă. A fost dus la Spitalul de Urgență și după intervenția chirurgicală a decedat. A fost luat de la morgă de cea care trebuia să-i devină soție; nunta ar fi avut loc în aprilie 1990.

Citea foarte mult, îndrăgea toate materiile la școală. În ultima perioadă a liceului, a participat la Olimpiada Balcanică de Matematică de la Ankara – Turcia. Cânta la acordeon, la chitară, era un pasionat alpinist. Era de o modestie ieșită din comun. Respectul față de părinți și față de cei din jurul său, apropiați sau nu, era constant.

familia

Adrian Fulga

19 de ani

25 mai 1970 – 25 dec 1989

Pe 21 decembrie pleacă cu prietenii la „Intercontinental”, vede tot ce se petrece și atunci, fără să ezite, se aruncă în focul luptei. În 22 decembrie intră în sediul fostului CC. Vorbește cu mama lui, internată în spital, și, într-o stare de fericire fără margini, îi spune: „Suntem liberi, am învins! Am să vin la tine să-ți aduc primul număr al ziarului «Libertatea», ca să te bucuri și tu”. Pe 23 decembrie își strânge sora în brațe și îi spune cu mândrie: „Sunt român” și pleacă... spre eternitate, spre gloria veșnică!

Am aflat că a fost împușcat din spate, în noaptea de 24 spre 25 decembrie. A murit în sfânta zi a Crăciunului.

familia

Dana Gorneanu

22 de ani

14 sep 1967 – 25 dec 1989

E multă vreme de când prietena și colega noastră de la Spitalul Clinic „Carol Davila”, asistenta medicală Dana Gorneanu, ne-a părăsit. În scurtul timp în care a poposit în mijlocul nostru, ne-a învățat ce înseamnă să-ți iubești semenii, să iubești viața, să-ți iubești țara, să iubești libertatea. În noaptea însângărată de 24-25 decembrie 1989, Dana a aprins candela în casa părintească și a plecat să-și termine misiunea, a plecat să înfăptuiască revoluția, a plecat să salveze viața unui om.

familia și prietenii

El n-a ieșit acolo ca să aibă un serviciu mai bun, ca să fie director. Această conștiință a libertății i-a făcut să iasă în stradă. Și aceasta îi face martiri ai lui Hristos. „Vom muri și vom fi liberi!” Dar nu ei! Ei mor ca ceilalți să fie liberi. Aici iubește Dumnezeu jertfa lor. Murim noi ca ceilalți să fie liberi. De aceea cinștim martirajul lor.

Pr. Marius Lăcătușu, Biserica Eroilor Martiri, București

Între noi și Hristos sunt gratii,
iar noi, privitorii, suntem după ele!...
Hristos Mântuitorul este în suferință pentru noi,
în starea de Jertfă;
dar atunci când vom fi înțeles și simțit
semnificația jertfei tinerilor eroi
și martiri ai străzii, din decembrie '89, gratiile vor dispărea
iar noi vom fi liberi, lângă Hristos cel Înviat.

– V-ați rugat vreodată la cei care sunt îngropați aici?
– Cu siguranță. Nici nu putem altfel. Și multe din lucrurile pe care le-am realizat aici sunt din puterea lor. Sunt multe pe care nu gândeam că le vom izbândi vreodată.

Pr. Dorin Bădună,
Biserica Eroilor Martiri

Foarte des simțim că numai ei ne împing de la spate,
numai ei ne-au făcut să izbândim.

Ion Barbu,
tatăl eroului-martir Mihail Barbu

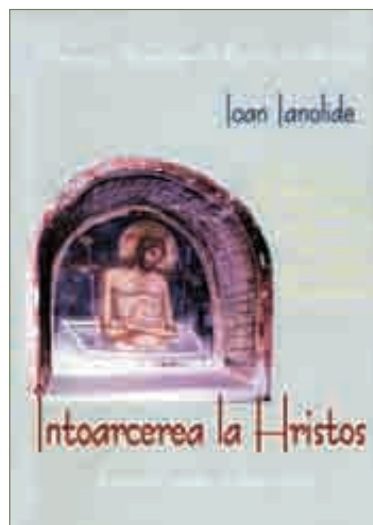
Această carte a început ca o revistă. Chiar atunci în anii '90. Simțeam că acești tineri trebuie să rămână undeva. Ei ca persoane, nu ca anonimi, nu ca masă de eroi, nu ca abstracție. Ci ei ca persoană, ei ca chip, ca om viu care a trăit, a gândit și a simțit. Ne gândeam la faptul că asemenea oameni aparțin poporului, aparțin neamului și trebuie să rămână undeva ca amintire explicită. Și de aceea am început prin a încerca să luăm de la rudele, de la familiile lor fragmente de jurnal, fragmente de scrisori, ceea ce au spus, ceea ce părinții lor își aminteau: o propoziție, o frază; ce făceau: unul cânta la chitară, unul cânta rock, altul scria poezii, o fată cânta la vioară, Ruxandra.

Am început în '90 în ianuarie, ianuarie-februarie-martie. Și am scos revistă cu revistă. Doar câte un număr în care apăreau câte trei sau patru dintre ei. Ani de zile după aceea am revenit cu gândul la ei; îmi reveneau în minte imagini, cuvinte. Eu sunt convins că ei, care sunt acolo în rândul sfinților, împreună cu Dumnezeu, se uită la noi și ne veghează, se roagă pentru noi. Asta e convingerea mea. Ei au murit ca martiri, au murit pentru libertate, pentru neam, pentru țară, pentru eliberarea de sub totalitarism. Dacă vor fi sau nu vor fi canonizați, asta nu decidem noi. Dar eu cred cu tărie că ei sunt în Împărăția lui Dumnezeu și s-au mântuit, iar prin ei se mântuiește și acest neam. Tot timpul cât am lucrat la această carte am simțit o bucurie, pentru că aveam sentimentul că ei se bucură. Și chiar simțeam lucrul acesta că ei de acolo din Cer se bucură, nu pentru că ar vrea să aibă parte de cinste sau de slavă, ci pentru că jertfa lor este relevantă pentru noi, pentru cei care am rămas.

Deci trebuie să ne cinștim martirii, nu pentru ei, căci ei nu mai au nevoie de cinștirea asta. Noi avem nevoie de ei ca modele. Ei sunt modele pentru noi toți, în special pentru tineri. E foarte bine să mergi la un tânăr și să-i spui: „Uite, vezi Laurențiu, sau Mihai, sau Constantin, sau Ruxandra, au fost tineri ca și tine. 18 ani, 20 de ani, 25 de ani... Uite Cristian, Daniel” niște tineri care n-au fost neapărat diferiți de ceilalți, dar care au fost acolo. Au fost acolo și au crezut în libertate, au dorit această eliberare, în primul rând spirituală.

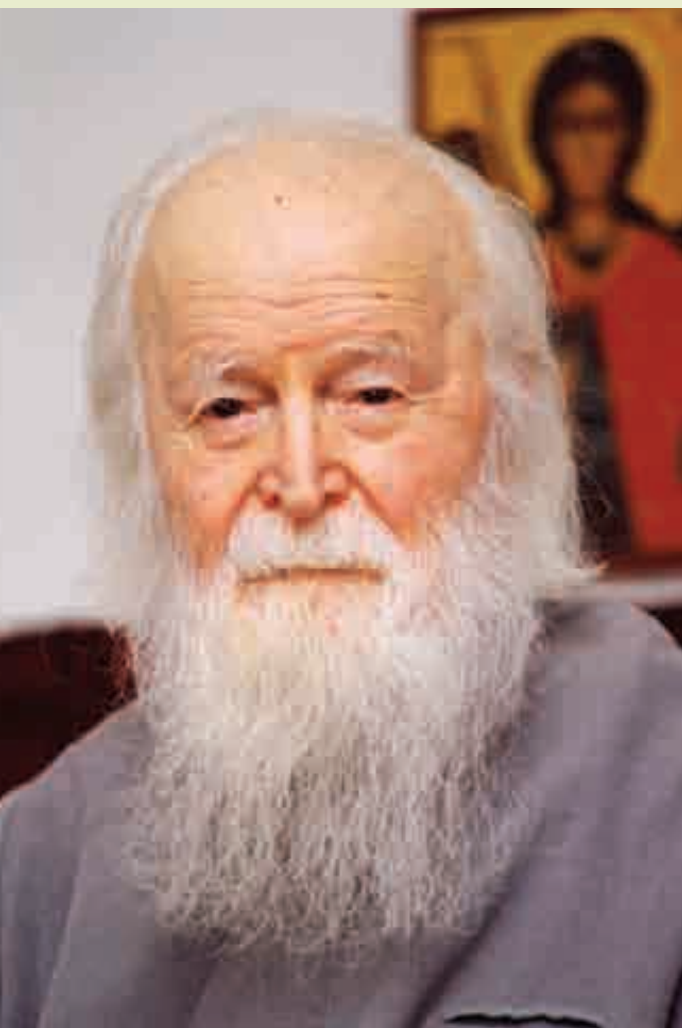
Redactorii „Miracol '89”

Am luptat cu gândurile, am luptat
cu trupul meu, am luptat cu lumea.
La sfârșitul acestei amarnice experiențe
numai Hristos rămâne viu, întreg și veșnic în mine.
Bucuria mea e deplină: Hristos.
M-am dăruit Lui și El m-a făcut om.
Nu-L pot defini, dar El e totul în toate.
Slavă lui Hristos Dumnezeu și om.
Ioan Ianolide

Și dacă la Pitești aș fi văzut numai un tânăr ucis. Dar
au fost uciși zeci, și anume dintre cei ce se nasc la
mari intervale de timp, dintre cei mai buni.

Dumitru Bordeianu

arhimandrit Sofian Boghiu

Pentru viața modernă, parcă Dumnezeu a
rânduit această rugăciune scurtă: „Doamne Iisuse
Hristoase, fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe
mine păcătosul”, sau măcar limita rezumatului
acesteia: „Iisuse, miluiește-mă”.

Oricât de grăbiți am fi în viața aceasta de
toate zilele, putem spune totuși din când în când
„Iisuse, miluiește-mă”. Strădania noastră sinceră
și statornică prin chemarea deasă a numelui
Domnului ne este de mare folos. Prin această
rugăciune – slăbănoagă așa cum este ea – do-
bândim simțul prezenței lui Dumnezeu în viața
noastră.

Ea ne ajută să simțim că bucuriile cerești sunt
infinat mai mari și mai frumoase decât bucuriile
pământești.

părintele Sofian Boghiu

Odată, în închisoare, i-au urcat pe mai mulți deținuți într-un
pod ca să facă curățenie. La un moment dat gardienii au început să-l
înjure și să-l ocărăscă pe părintele Sofian, și numai pe el, pentru că
era preot. Trivialitatea înjurăturilor l-au făcut pe părintele să afirme,
mulți ani mai târziu: „În viața mea nu am auzit așa cuvinte urâte.”
Pe moment, însă, părintele nu a ripostat în niciun fel. Întorși în
celulă, camarazii l-au apostrofat: „De ce, părinte, nu le-ai răspuns
nimic? N-ai văzut ce urât vorbeau?” Părintele a răspuns: „Pentru
păcatele mele s-a întâmplat aceasta.”

Într-o situație similară, părintele tot timpul spunea în gând:
„Dacă eu aș fi fost mai bun și ei ar fi mai buni.” Părintele mărturisise
mai târziu că, spunând aceste cuvinte, inima îi era plină de o pace
extraordinară, netulburată de ocările ce îi erau adresate.

Rodul rugăciunii este dragostea, dumnezeiasca dragoste – care nu e sentimentalismul omului de păcat.

Dragostea aparține naturii comune a Sfintei Treimi. Dragostea e duhovnicească, dragostea nu e deci creată, ea nu e o însușire accidentală a cărei existență atârnă de substanța noastră creată, ci un dar necreat, o energie dumnezeiască la care și prin care noi suntem părtași în chip real la firea Sfintei Treimi. Dragostea față de aproapele este o revărsare și semnul câștigării adevăratei dragoste de Dumnezeu.

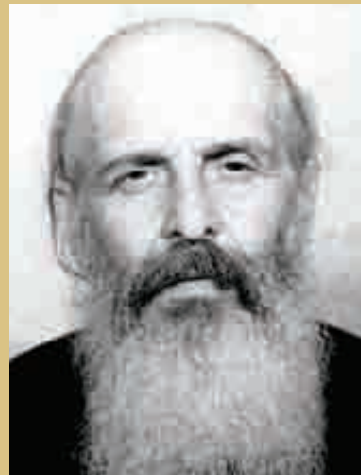
Omul botezat, pentru a se mântui, trebuie să trăiască în Duhul Sfânt toată viața, or noi tocmai asta n-am izbutit. Am crezut, ne-am rugat, am păstrat credința, am suferit, dar pentru a te uni cu Hristos este necesar să te curățești launtric prin spovedanie și să te înnoiești prin Sfânta Împărtășanie.

Conștient deci și cu toată stăruința să te unești cu Hristos, să te faci purtător al sfințeniei Lui, al puterii Lui, al iubirii Lui, al luminii Lui, al nemuririi Lui. Trebuie să înfrunți păcatul până la sânge. Așa te naști din nou.

Am cunoscut în viața mea fel de fel de oameni, atât înainte cât și după detenție, dar n-am întâlnit un altul, indiferent de vârstă sau pregătire, care să înțeleagă Ortodoxia și să iubească pe Hristos ca Jimboiu. Era atât de convins de misiunea lui pământească de a face binele, încât parcă venea din altă lume.

Cunoscându-l pe el, orice îndoială, orice suspiciune că au existat și că există sfinți pe pământ a fost spulberată pentru totdeauna din sufletul meu.

Dumitru Bordeianu

părintele
Daniil Sandu
Tudor

1896 – 1962

Valeriu
Gafencu

1921 – 1952

Gheorghe
Jimboiu

1921 – 1963

Drumul Damascului

Pe vremea aceea, în Franța, o ziaristă a scris câteva articole defăimătoare la adresa călugărilor din Athos, pretinzând că a vizitat muntele, travestită în bărbat. Intrigat și în același timp curios, ca orice ziarist ahtiat după noutăți, Sandu Tudor a coborât dintr-un caiac în portul călugăresc Dafne, îmbrăcat sumar, în pantaloni scurți, cămașă sport și cu un rucsac în spate.

Dumnezeu, care vânează suflete bătăioase, i-a scos înaintea un călugăr român vagabond, din categoria „trăistarilor”. Acesta i-a spus lui Sandu Tudor: „Dacă vrei să cunoști taina Muntelui Athos, pune-ți pantaloni lungi, lasă-ți barba să crească și vino cu mine; dar să faci ceea ce fac și eu. Călugării nu descoperă tainele vieții călugărești turiștilor; aceia, cum vin, așa se duc”. Lui Sandu Tudor i s-a părut rațională propunerea și din acel ceas a început să facă ceea ce făcea și monahul Averchie. Când intrau pe poarta unei mănăstiri, făceau trei metanii, alte trei metanii pe treptele bisericii, înăuntrul sărutau icoanele de la ușă până la altar. Călugării apăreau ca din pământ... Se răspândise zvonul în tot Muntele că Averchie umblă din mănăstire în mănăstire cu un pelerin foarte evlavios. I s-au deschis ușile și inimile călugărilor practicantii ai Rugăciunii Inimii. Acolo a înțeles Sandu Tudor că eul nostru este infinit și că în acel centru existențial al ființei noastre, pe care călugării îl numesc „inimă”, în sens „adânc”, există Dumnezeu și că Dumnezeu este pecetea personalității noastre...

Într-o noapte, la ora două, era la Schitul Sfânta Ana. Veneau zvonuri de clopote și toacă din toate vâgăunile și văile; și peste toată feeria se mai adăuga și o lună plină care arginta Marea Calcidelor. Bătăiosul Sandu Tudor a început să plângă. Starețul schitului, văzându-l emoționat, s-a adresat lui cu o întrebare ca o lovitură de ciocan: „Frate Sandule, ce făceai dumneata în lume, la ora aceasta din noapte?” Prin mintea lui Sandu Tudor au început să treacă fantome de care ar fi vrut să se desprindă: Capșa, cluburi de noapte, cabarete pariziene, ședințe literare, petreceri...

Iar starețul a încheiat: „Noi cei din Athos avem o credință: dacă mai ține Dumnezeu lumea, este pentru că la miezul nopții călugării se roagă”.

arhimandrit Roman Braga

Drumul Golgotei

La Aiud, la dușuri, printr-o minune m-am întâlnit cu părintele Daniil. Ne-am îmbrățișat, mi-a strâns mâna. Când mi-a strâns mâna mi-am dat seama că are încă vigoare, sănătate. M-am bucurat foarte mult că l-am văzut, am schimbat două vorbe, m-a întărit în nădejde. Gardienii ne-au separat.

După două zile mi s-a transmis prin morse că părintele Daniil a fost bătut așa de crunt că a murit. A fost omorât în bătaie și pe urmă aruncat la groapa comună.

ieromonah Adrian Făgețeanu

icoana Rugului Aprins

Am ridicat privirea și la capul patului meu am văzut-o pe Maica Domnului, îmbrăcată în alb, în picioare, vie, reală. Era fără Prunc. Prezența ei mi se părea materială. Maica Domnului era aievea lângă mine. Eram fericit. Uitasem totul. Timpul părea nesfârșit. Atunci Ea mi-a spus:

– Eu sunt dragostea ta! Să nu te temi. Să nu te îndoiești. Biruința va fi a Fiului meu. El a sfințit locul acesta acum pentru cele viitoare. Puterile întunericului cresc și încă vor mai înspăimânta lumea, dar vor fi spulberate. Fiul meu așteaptă pe oameni să se întoarcă la credință. Azi sunt mai cutezători fiii întunericului decât fiii luminii. Chiar de vi se va părea că nu mai e credință pe pământ, să știți că totuși izbăvirea va veni, dar ca prin foc și prin pârjol. Lumea mai are de suferit. Aici însă e multă credință și am venit să vă îmbărbătez. Îndrăzniți, lumea e a lui Hristos!

Apoi Maica Domnului a dispărut și am rămas copleșit de fericire.

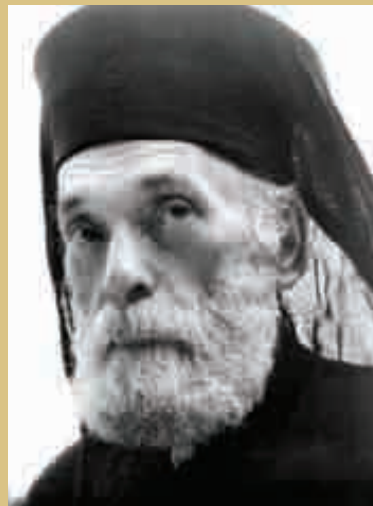
Valeriu Gafencu

În anul 303, în timp ce creștinii din Alexandria erau martirizați pentru a se lepăda de Hristos, sfântul Antonie cel Mare le-a spus călugărilor care se nevoiau împreună cu el: „Să mergem să-L mărturisim și noi dacă suntem chemați la aceasta sau măcar să-i privim pe cei ce luptă”.

Cunoscător al modurilor în care se dobândește harul Duhului Sfânt, marele nevoitor voia să-i privească pe mucenici pentru a spori duhovnicește. El știa că Hristos nu poate fi mărturisit decât de cei ce-L au cu adevărat în suflet, iar în timpul chinurilor harul Duhului Sfânt lucrează cu putere în mărturisitori. Această lucrare a făcut de multe ori ca păgânii care priveau ori care îi torturau pe mucenici să devină și ei creștini, uneori cu prețul propriului martiriu.

Esența comunismului nu ține de politică ori economie, ci de spiritual. Comunismul este o răzvrătire împotriva lui Dumnezeu. De aceea, urmarea directă a comunismului este distrugerea omului prin ruperea legăturii dintre el și Dumnezeu, izvorul vieții. Aceasta, și nu alta, a fost ultimă țintă a comunismului, în fapt a celui ce se află la originea lui: diavolul. De altfel, deținuții politici au arătat că, indiferent de motivul arestării, cele mai mari chinuri în închisoare le-au suferit pentru a se lepăda de credință.

Prigoana comunistă a dat prilejul ridicării unor noi generații de mărturisitori, asemenea celor 11.000.000 de martiri din primele secole. Pentru a rămâne în adevăr, avem nevoie să recunoaștem lucrarea lui Dumnezeu întru ei. A nega caracterul de mărturisire, fie prin uitare, fie prin minimalizare („a fost o întâmplare că au fost arestați, că au ieșit în stradă în Decembrie '89, că au murit”), înseamnă a nu lua aminte la pronia lui Dumnezeu care i-a chemat. A-i cinsti ca mielul de jertfă prin care Dumnezeu ne-a izbăvit de demonul comunismului ne va face părtași harului care a lucrat întru ei și ne va călăuzi și întări pe drumul spre Împărăția pe care ei au dobândit-o.

Părintele
Nicolae
Steinhardt

1912 – 1989

Am știut eu ceva despre lumea aceea fără de asemănare în mijlocul căreia m-am pomenit? Despre suferințele ascunse? Despre eroii neștiuți? Despre cei ce douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru își păstrau demnitatea în celule concepute să ducă numai la denunț și spurcăciune, la prăbușire și demență?

Trăisem ca un dobitoc, ca o vită, ca un orb. La închisoare, înspre amurg, am aflat ce-i aia bunătate, bună cuviință, eroism, demnitate. Vorbe mari! Vorbe goale! Vorbe mari și goale pentru șmecheri și pentru turnători: vorbe mari și de mare folos și pline de înțeles când le simți răcoarea în iezerul de foc și le poți gusta farmecul experimental.

Eroii aceștia modești [colegii de celulă] îi compar cu ce mi-a fost dat să văd la Paris între 1936 și 1939.

Bunăstare. Abundență. Aperitivele, grevele, vacanțele. Până la sașietate. Monotone. Dinainte știute. Și să nu li se spună adevăruri neplăcute. Și să fie lăsați în pace. Asta vor.

N-au nici de doi bani idei nobile în cap. Trupuri fără suflet. Nu-mi pasă, nu mă sinchiesc, mă doare-n cot. Îi durea în cot, ceva mai jos, de vecini, de părinți, de țara lor, de ieri și de mâine, de Dumnezeu, de orice, erau sătui, plictisiți, morți. N-au fost învinși, Dumnezeu mi-este martor, iar învingătorii lor n-au avut niciun merit: așteptau – singurul lor sentiment treaz – să fie, în sfârșit, liberați de Povara libertății..

Să-l cunoaștem pe Eminescu!

Eminescu
Oscar Han,
1926,
Mănăstirea
Putna

Gândirea lui Eminescu îmbrățișează tot sufletul românesc. Cuvintele lui inspirate, luminate de Dumnezeu, sunt ale învățătorului neamului nostru românesc.

Părintele Galeriu,
cuvânt la sfințirea statuii lui Eminescu din fața Ateneului, 1990

Ne simțim vinovați față de Eminescu?

Interesați de cele pământești, am fost mai preocupați de iubirile lui pământești decât de adâncurile pe care sufletul său le-a căutat neîncetat. Constantin Noica și Petre Țuțea l-au numit „omul deplin al culturii române”, respectiv „românul absolut”. Cine este Eminescu și ce însemnătate are el pentru noi?

Adevărata cunoaștere a lui Eminescu nu înseamnă agonisirea unui bagaj de informații teoretice ori scormonirea unei biografii de poet romantic, ci reprezintă legarea la un izvor de viață, accesul la un model de trăire autentică.

Slujitorul aproapelui

Organizator al primei serbări a tuturor românilor, la Putna în 1871, lucrând la propășirea învățământului, la asanarea morală a societății, oriunde a trăit, Eminescu a trăit pentru aproapele său. Înzestrat de Dumnezeu cu o deosebită putere a minții, Eminescu și-a pus acest dar în slujba semenilor. Binele celui de lângă el a fost țelul frământatei sale vieți.

Cu dreptate l-a portretizat Ioan Slavici:

„Era lipsit de ceea ce în viața de toate zilele se numește egoism, nu trăia prin sine și pentru sine, ci prin lumea în care își petrecea viața, și pentru ea. Trebuințele, suferințele și durerile, întocmai ca și mulțumirile lui individuale, erau pentru dânsul lucruri nebăgate în seamă. Ceea ce-l atingea pe dânsul erau trebuințele, suferințele, durerile și întotdeauna rarele bucurii ale altora”.

Glasul profetic

Anii vieții sale pământești, 1850–1889, sunt ultima parte a veacului în care se va pregăti ideologic cumplitul secol XX, cel al războaielor mondiale, al îndepărtării în masă de Dumnezeu, al unei grave decăderii

Fragmente din publicistică

Și Tu, Doamne Ștefane, scutul Creștinătății și cetatea Crucii, tu, care însuși nemuritor, ai crezut în nemurire și, luminează din lumină, ai crezut în Dumnezeu lumina, s'ascuți pe acești oameni incapabili de adevăr și de dreptate, pe acești traficanți de credințe și de simțiri?

Nu cu fraze și măguliri, nu cu garde naționale de florile mărilor se iubește și se crește nația adevărată. Noi o iubim așa cum este, cum a făcut-o Dumnezeu, cum a ajuns prin suferințele seculare până în zilele noastre. O iubim sans-phrase; o iubim fără a-i cere nimic în schimb, nici chiar încrederea ei, atât de lesne de indus în eroare, nici chiar iubirea, înădită azi la lucruri străine și la oameni străini.

Noi susținem că poporul românesc nu se va putea dezvolta ca popor românesc decât păstrînd, drept baze pentru dezvoltarea sa, tradițiile sale istorice astfel cum ele s-au stabilit în curgerea vremilor; cel ce e de o altă părere, s-o spună țării!

morale. Eminescu a avertizat asupra primejdiei spre care se îndrepta omenirea din cauza lipsei de atașament față de valorile culturale, morale, spirituale.

Strigătul împotriva „drumului de fier” și a „negrei străinătăți” din *Doină* nu este refuzul civilizației ori al alterității. Este glasul celui care vede că poporul își uită adevărata sa menire și este gata să se lepede de cele de sus pentru cele de jos.

„Și cum vin cu drum de fier

Toate cântecele pier,

Zboară păsările toate

De neagra străinătate”

Cântecele sunt trăirile profunde pe care omul stăpânit de iubirea de cele materiale nu le mai cunoaște, ajungând să uite că are un suflet. Păsările care zboară sunt pierderea conștiinței adevăratei libertății, libertatea de a alege binele și nu răul.

Iubitorul de neam

Îl vom cunoaște când vom avea împreună cu el conștiința apartenenței la un neam și datoria pe care o avem față de poporul în care ne-a sădit Dumnezeu. Câți dintre românii din România știu și le pasă de românii din afara României!

„Nu există un stat în Europa orientală, nu există o țară de la Adriatică până la Marea Neagră care să nu cuprindă bucați din naționalitatea noastră. Începând de la ciobanii din Istria, de la morlacii din Bosnia și Herțegovina, găsim pas cu pas fragmentele acestei mari unități etnice în Munții Albaniei, în Macedonia și Tesalia, în Pind ca în Balcani, în Serbia, în Bulgaria, în Grecia până dincolo de Nistru, până aproape de Odesa și de Kiev.”

După Revoluția din Decembrie 1989, românii au avut de ales între libertate și libertinaj. În libertinajul lipsei de conștiință, unii l-au declarat expirat pe Eminescu. De ce? Răspunsul nu este greu: nu l-au cunoscut, căci au ales să nu trăiască precum Eminescu. Nichita Stănescu, cu profundă dragoste și devoțiune pentru poet, a sesizat că „Mulți vor să scrie ca Eminescu, dar puțini vor să trăiască precum el.” Celui care nu trăiește ca el, Eminescu îi este o piedică ce trebuie înlăturată, precum glasul muștrător al conștiinței celui care dorește să facă un rău.

În perioada de libertate a exprimării credinței, profesoara Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Maica Benedicta din ultimii ani ai vieții, scria: „Avem adâncă încredințare că Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu, în mila ei nesfârșită față de durerea și umilința lui, i-a mijlocit mântuirea. Astfel, «gândurile ce au cuprins tot universul» revin la matca Ortodoxiei românești pe care, dincolo de toate pendulările căutătorului de absolut, Eminescu a iubit-o și a apărat-o ca pe prima valoare a spiritualității neamului, întrupată în Biserica națională.”

Pe patul de spital de unde avea să treacă la cele veșnice, ea insistă: „Să-l apărați pe Mihai!” – acel suflet din care au izvorât scrisul, cugetarea și jertfa de sine eminesciene.

Să-l cunoaștem pe Eminescu!

„Atâta vreme cât noi suntem, el este. Atâta vreme cât el este, noi nu putem să credem că am putea să murim vreodată”. (Nichita Stănescu)

Cunoscându-l în adâncul lui, îl vom iubi. Apărându-l pe el, ne apărăm pe noi, căci iubindu-l pe el, vom iubi ceea ce el a iubit: Adevărul, Binele, Frumosul, Libertatea, și vom fi apărați de acestea. Necunoscându-l, suntem într-adevăr vinovați față de Eminescu!

Eminescu, Gheorghe Anghel, 1965, București

Rugăciune

Crăiasă alegându-te
Îngenunchem rugându-te,
Înalță-ne, ne mântuie
Din valul ce ne bântuie;
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire,
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară,
O, maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!

...Înalță-ne, ne mântuie

După cum am mai afirmat, intenția mea nu este să reafirm și să susțin adevăruri spuse și demonstrate de personalități competente. Intenția mea este să rectific, printr-o mărturisire simplă și adevărată, nerecunoștința mea față de Mihai Eminescu, care atât pentru mine cât și pentru foarte mulți deținuți politic a fost apostol și profet și în ultimă instanță fratele Mihai, cel ce cu „Rugăciunea” sa ne-a întărit și ne-a adus lângă Maica Domnului, grabnica ajutoare.

Vreau să îmi cer iertare că nu am mărturisit la timpul respectiv cum m-a ajutat fratele Mihai să mă salvez din mlaștina deznădejzii în care mă aruncaseră samaritenii comuniști, dușmani de moarte ai Eminescului, altul decât creatorul lui „Împărat și proletar”.

Zăceam într-o disperare neagră, izolată în închisoarea de la Mislea, blagoslovită cu patru ani de detenție peste cei zece executați deja. Singură, într-un pustiu absolut, în total regim de exterminare. De nicăieri niciun ajutor, nicio lumină, nicio speranță. În negura totală brusc mi s-a iscat în minte „Rugăciunea” eminesciană. Mi-au tot revenit cu obstinție versurile „Înalță-ne, ne mântuie / Din valul ce ne bântuie”. A fost începutul recuperării mele.

Am realizat cu luciditate că eram în vârtoarea unui val ce mă bântuia și din care nu eram capabilă să mă ridic. Am realizat apoi că doar Sfânta Fecioară Maria mă putea înălța pe aripa rugăciunii și m-am rugat Ei. Am scris despre acest moment apocaliptic din viața mea de întemnițată, dar nevrednica de mine am omis să detaliez acest moment pe care azi îl numesc „clipa mea Mihai Eminescu”. Prin versurile sale, el mă luase în experiența sa de credincios, m-a ajutat să-mi aflu diagnosticul și mi-a îndreptat speranța către Crăiasa îngerilor pe aripa rugăciunii sale. Cu regrete târzii vin să-i mulțumesc acum în numele meu și în numele tuturor surateljor mele cu care împreună am tot murmurat superba sa „Rugăciune” și ne-am încălzit duhovnicește la sfințenia ei.

Cu smerenie rostesc „de profundis” cuvântul „iartă-mă!”.

Aspazia Oțel Petrescu

Suntem români și punctum.

Noi susținem că e mai bine să înaintăm încet, dar păstrând firea noastră românească, decât să mergem repede înainte, dezbrăcându-ne de dînsa prin străine legi și străine obiceiuri...

Nu e permis nimănui a fi stăpân în casa noastră, de cât în marginile în care noi îi dăm ospetie. Dacă nația românească ar fi silită să piardă o luptă, va pierde-o, dar nimeni, fie acela oricine, să n'aibă dreptul a zice c'am suferit cu supunere orice măsură i-a trecut prin minte să ne impună.

Noi am zis de la început că nu există compensații pentru Basarabia, precum nu există niciodată vro plată pentru o palmă măcar din pământul patriei.

Aceste sunt lucruri sfinte, cari se pierd sau se câștigă prin împrejurări istorice, dar nici se vînd, nici se cumpără, nici se schimbă.

Eu las lumea ce merge deja, ca să meargă cum îi place dumisale – misiunea oamenilor ce vor din adâncul lor binele țării e creșterea morală a generațiunii tinere și a generațiunii ce va veni. Nu caut adepți la ideea întâi, dar la cea de-a doua sufletul meu ține cum ține la el însuși.

Crist a învins cu litera de aur a adevărului și a iubirei, Ștefan cu spada cea de flăcări a dreptului. Unul a fost libertatea, celălalt apărătorul evanghelului ei. Vom depune deci o urnă de argint pe mormântul lui Ștefan, pe mormântul creștinului pios, al românului mare.

Eminescu, embleme vizuale

Eminescu e un caz rar în care puterea genială a creației se însoțește cu o frumusețe fizică extraordinară; rare sunt conjuncțiile care să opereze în sensul acestei armonii. Toată evoluția către o zbatere interioară către spiritualitate se reflectă în imaginile pe care i le-au gândit artiștii: a lui Oscar Han este dominată de amintirea unui Burdel, un fel de rigidă stilizare care duce spre amintiri ale Evului Mediu sau ale romanității; a lui Gheorghe Anghel în fața Ateneului, este o imagine în care el ni se înfățișează pur, fără nicio armură, doar mâinile sale mari, enorme aduc aminte de puterea poeziei Amphion care face să crească zidurile în puterea câmpului; acolo s-au întâmplat lucrurile de

răscruce ale istoriei noastre, acolo au murit tineri, au primit gloanțe în jurul acestui simbol eminescian gândit cu această nudă energie de către Anghel.

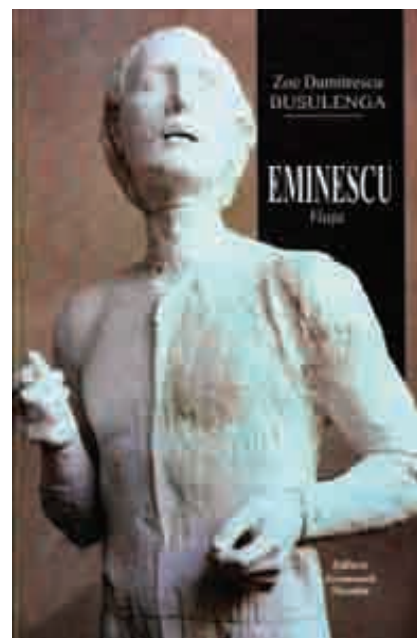
Și iată această fază nouă, ultimă în imaginarul eminescian al lui Vasile Gorduz; este un Eminescu care are toată această extraordinară melancolie astrală, deci o sinteză a tot ceea ce marele romantism a adus prin ultimul mare romantic al Europei, prin Eminescu. Iată trecerea lui Eminescu la o spiritualitate din ce în ce mai despuiată, la un fel de ieșire din tot ceea ce ar fi stilizare convențională, este ca un fel de stihar ca pentru Judecata din urmă pe care îl îmbracă marea poezie; este sensul însuși al acestei evoluții, capabilă de o austeritate extraordinară, trăită adânc, trăită dramatic, al unei mari cuceriri morale.

De aceea aceste embleme vizuale este bine să ne însoțească pentru că ele marchează puterile acestea ale gândului care modelează pe dinăuntru ființa și face dintr-un mare creator al artei și un exemplu de morală

acad. Dan Hăulică

Eminescu, Vasile Gorduz, 2004, Montreal

Eminescu Viața

Zoe
Dumitrescu-
Buşulenga

„Adevărul este stăpânul nostru, nu noi stăpânii adevărului”

Zoe Dumitrescu-Buşulenga a înțeles foarte exact profunda tensiune a trăirilor lui Eminescu. Eminescu a trăit deopotrivă întrebările fundamentale ale ființei cu nerăspunsurile la aceste întrebări și ca ființă umană față cu ființa lumii, față cu Dumnezeu, și ca ființă creatoare.

Am să invoc numai câteva elemente din care să spunem așezarea lui Eminescu față cu dimensiunea divină a lumii este poate cea mai profundă din cultura românească. Există întâi de toate două fraze cu aceeași structură sintactică, dar care trimit prin predicat către alt subiect: „Nu noi suntem stăpânii limbei, ci limba e stăpâna noastră” – frază care aparține ununi fragment mai amplu –, și a doua: „Adevărul este stăpânul nostru, nu noi suntem stăpânii adevărului”.

Între manuscrise există multe însemnări care pun această întrebare: ce-i adevărul? Ce-i adevărul putem afla din creația eminesciană din manuscrise. În poemul „Dumnezeu și om” sunt trimiși magii: mergeți în tavernă să întâlniți pe regele omenirii, cu întrebarea: „Deci în paie s-a născut adevărul?” Prin urmare în paie s-a născut adevărul care este Iisus, hieroglifa. Hieroglifa arată aparența umană de la suprafață, întruparea umană, și realitatea din adâncime, esența divină – adevărul ultim, esențial.

prof. Dumitru Irimia

Cuvinte de la lansarea volumului „Eminescu – Viața”, de Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Putna, 15 ianuarie 2009

Sfinții capadocieni

Vasile cel Mare,
Grigorie Teologul și
Grigorie de Nyssa

Marele Vasile

Dacă cineva intră în conștiința istoriei cu apelativul „Cel Mare”, trebuie să fi fost cu adevărat mare. Cât de mari trebuie să fi fost cei ce au împodobit conștiința Bisericii cu acest dar al Slavei Dumnezeiești? Nu știa, atunci când el însuși îl numea „Cel Mare” sau „Patriarhul Ortodoxiei” pe Sfântul Atanasie al Alexandriei, că pe el însuși contemporanii și posteritatea îl vor numi „Cel Mare”. Așa l-au crezut și așa-l vor cinstea toți cei ce au cunoscut chiar și numai crâmpoie din viața lui pe Sfântul Vasile, Arhiepiscop al Cezareii Capadociei.

Încă din anii studenției găsisese calea către Veșnicie – cea mai înaltă știință și filosofie – și-n patruzeci și nouă de ani

de viață a câștigat Împărăția Cerurilor, după ce s-a îndestulat din viața aceasta pământească. Așa s-ar putea sintetiza viața unuia dintre cei mai mari sfinți capadocieni: o adevărată icoană și model de urmat pentru tineri și vârstnici – pentru că a fost și a rămas mereu tânăr, dar împodobit cu frumusețea înțelepciunii vârstnice. El a fost o provocare pentru păgânii și filosofii fără de Dumnezeu, pe care i-a pescuit în năvodul Bisericii cu propriile lor undițe, pe care el le stăpâna mai bine ca ei. A fost o trâmbiță pentru creștini, preoți și arhierei, pentru că din înaltul cerului slujirii îi zguduie și îi cheamă din amorțirea rutinei ucigătoare de suflet.

Viața pământească i-a fost scurtă, dar atât de intensă încât a intrat în Împărăția lui Dumnezeu și-n conștiința omenirii – nu a neamului său, nu a unui popor, ci a întregii omeniri, arzând ca o lumânare de ceară curată, pusă-n Jertfelnicul Dumnezeieștii Liturghii, de unde a dat și dă lumină și căldură Dumnezeiască.

Apropierea de Dumnezeu i-a fost atât de firească încât, atunci când citim „ce ne-a lăsat”, avem sentimentul că ne vorbește cineva din lumea lui Dumnezeu; și pe bună dreptate așa este, căci și atunci când a vorbit sau a fost nevoit să scrie despre sine, îl simțim topindu-se în Cuvânt despre Dumnezeu.

A tâlcuit zorii Creației – „Hexaimeronul” – și a scris „Despre Sfântul Duh”, pentru că a vorbit cu Duhul lui Dumnezeu. De la acest „amvon” al convorbirii cu Cele Înalte s-a implicat atât de mult în problemele lumii încât le-a simțit, asumat și trăit, cu delicatețea și sensibilitatea lui umană

Chilii monahale,
Capadocia (Asia Mică)

îndumnezeită, ca în Liturghie. Nu întâmplător lasă omenirii o Liturghie, în care s-a jertfit împreună cu Cel Ce jertfește și Se jertfește – Hristos Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Conștiința omenirii l-a primit ca „Cel Mare” și „Sfânt” cu dragoste dar și cu durere; cu dragoste pentru tot ceea ce a fost pentru oameni și cu durere că fii și fiicele, prietenii și cunoscuții aveau sentimentul, la plecarea lui din lumea aceasta, că rămân orfani. Tabloul zilei prohodirii Marelui Sfânt confirmă că nu atât „a trăi creștinește”, cât mai ales „a muri creștinește” este marea taină a acestei vieți:

„În după-amiaza zilei de 31 decembrie 378, sfântul trup neînsuflit a fost așezat în mijlocul bisericii mitropoliei Cezareii. Această cetate mândră începea să fie, din ziua aceea, vestită pretutindeni: marele ei fiu era cunoscut și va fi cunoscut în lumea toată. Veacurile ce vor veni o vor cunoaște doar ca cetatea Sfântului Vasile cel Mare... Poporul venea în șir nesfârșit pentru a-și lua rămas bun... Prohodul, bocetul și plângerea acopereau cântările de înmormântare rânduite să se cânte. Nimeni nu le mai auzea. Plângeau și totodată

se bucurau de noul erou al Bisericii. Credeau cu tărie că cei aceia care au îndrăznire către Dumnezeu s-a adăugat încă unul, Vasile, care era al lor, părintele lor duhovnicesc...” (Stelianos Papadopoulos, *Viața Sfântului Vasile cel Mare*).

Așa de înălțătoare și frumoasă i-a fost intrarea în eternitate pentru că frumoasă și înaltă i-a fost viețuirea. Format în casa părintească și în marile centre ale culturii din vremea sa (Cezareea Capadociei, Constantinopol, Atena), refuzând Alexandria din cauza „ofertei păgâne” de neconciliat aproape, dobândise admirație și autoritate în fața colegilor, pe care-i depășea în toate, fără aroganță și încredere în fața profesorilor care, recunoscându-i valoarea, îl rugau să le urmeze la catedră. Părăsea însă Atena, la douăzeci și cinci de ani, luându-și rămas bun de la prieteni și profesori, asigurându-i de dragostea sa și făgăduindu-le că nu-i va uita niciodată. În patria filosofiei, Atena marilor filosofi și gânditori antici, înțelese, pentru totdeauna, care-i esența filosofiei: „cugetarea la moarte”.

Înțeleasă în spirit creștin, aceasta nu-i o filosofie nihilistă, așa cum am fi tentați să înțelegem unii dintre noi astăzi, ci este filosofia renașterii spirituale continue, așa cum fratele lui mai mic, Sfântul Grigorie de Nyssa, avea să definească mai târziu: nașterea din „stare” în „stare”, prin „începuturi fără de sfârșit”, până când suflul se va naște în veșnicia lui Dumnezeu.

Pentru marele sfânt capadocian acesta era țelul vieții, vocația însăși a omului, pe care a încredințat-o tinerilor din vremea sa, pe care i-a iubit atât de mult, arătându-le filonul de aur al vieții în căutările lor: „Nici slava strămoșilor, nici puterea trupului, nici frumusețea, nici măreția, nici cinstea dată de toți oamenii, nici chiar demnitatea de împărat, în sfârșit, nimic din cele ce pot fi numite mari de oameni nu le socotim vrednice de dorit și nici nu admirăm pe cei ce le au, ci prin nădejtile noastre, mergem mai departe și facem totul pentru pregătirea altei vieți.”

Preot Vasile Gavrilă

Sfinții Grigorie Teologul și Vasile cel Mare

Chemarea sfințeniei

Sfinții lui Dumnezeu se bucură atunci când și noi ne înnoim viața, când și noi împlinim ceea ce ei au împlinit

Este suficient oare numai să-i laudăm pe acești Trei Ierarhi? Este suficient numai să citim viața lor și să ne mirăm de faptele credinței lor? Este suficient să citim scrierile lor teologice și să ne mirăm de înălțimea cunoașterii lui Dumnezeu, la care ei au ajuns? Să citim acatistul lor și să rămânem mai departe aceiași? Dacă vom face în felul acesta, nu-i vom bucura cu nimic pe sfinți.

Sfinții lui Dumnezeu se bucură atunci când și noi ne înnoim viața, când și noi împlinim ceea ce ei au împlinit. Nu e suficient să spunem: „mare ești, Vasile, minunat ești, Grigorie Teologul, preaslăvit ești Ioane Gură de Aur”, ci să cerem acestor sfinți ca și noi să ne facem urmașii lor, să schimbăm ceva în viața noastră, în faptele pe care le săvârșim zi de zi, să ne înnoim.

Dacă vom reuși lucrul acesta, atunci cuvintele pe care le rostim către sfinți, rugăciunile pe care le citim, acatistul sau cântările pe care le rostim în Biserica noastră, toate acestea nu vor rămâne zadarnice. Dar dacă nu schimbăm ceva, toate acestea sunt zadarnice. Trebuie să ne înnoim cumva.

A îndemnat la milostenie Vasilie cel Mare, ca niciun altul? Să facem și noi milostenie.

Și-a desfătat Grigorie, Cuvântătorul de Dumnezeu, mintea cu citirea cărților sfinte și cu înălțimile teologiei? Să citim și noi, să învățăm și noi credința, să pătrundem și noi adâncurile vieții celei întru Hristos. În felul acesta vom fi plăcuți acestor Sfinți ai Bisericii noastre.

Să se cerceteze fiecare dintre noi: îi laudăm pe sfinți, dar noi pe unde suntem? Această cercetare trebuie să ne ducă pe noi la înnoire și la apropiere de Dumnezeu.

Dacă nu am ajuns la înnoire și la apropiere de Dumnezeu, atunci înseamnă că cercetarea nu am făcut-o cu tărie, cu hotărâre fermă; nu am făcut-o din dragoste față de Dumnezeu, ci numai ca să împlinim o rânduială.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu ca și noi să ne aflăm urmașii acestor bărbați minunați ai Bisericii noastre! Să ne apropiem cu toții de Dumnezeu prin Taina Smereniei, a Pocăinței, prin citirea cărților sfinte, a scrierilor acestor bărbați și prin dragostea cea jertfelnică de care avem atâta nevoie în ziua de astăzi; căci astăzi este nevoie de multă dragoste față de aproapele – dragostea aceea care izvorăște din Dumnezeu și se întoarce la Dumnezeu

Să înțelegem și să pătrundem tainele Credinței noastre și să petrecem cu adevărat creștinește, ducând o viață demnă, și atunci îi vom bucura pe Sfinți.

Sfântul Grigorie de Nyssa

Ce este sfântul? Un om întru care Dumnezeu se odihnește

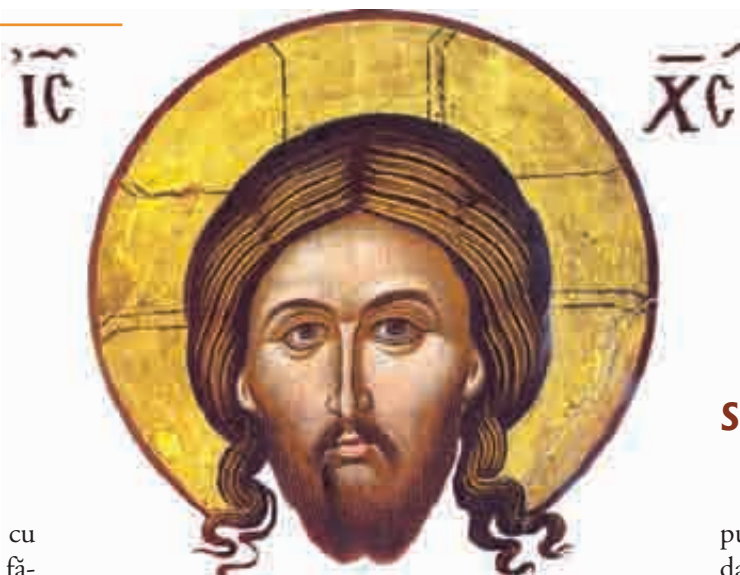
Odihna lui Dumnezeu în sfinții Săi este umplerea acestora de Harul Duhului celui Preasfânt. Dumnezeu se odihnește în Sfinții Săi atunci când Sfinții împlinesc voia lui Dumnezeu.

Cine sunt sfinții? Ne spune Mântuitorul Iisus Hristos: prietenii lui Dumnezeu!

Dar credeți că pe sfinți i-a ales fără motiv Dumnezeu, că l-a luat Dumnezeu pe fiecare și i-a spus: tu să fii sfânt? Nu, ci fiecare dintre ei a lucrat și și-a deschis porțile inimii. Precum o floare își deschide petalele sale la lumina soarelui, așa înflorește și inima creștinului care se deschide la lumina Harului lui Dumnezeu. Și așa cum în acea floare se odihnesc razele soarelui, așa și în inima creștinului se odihnește Harul lui Dumnezeu.

La aceasta suntem chemați; aceasta ne este menirea noastră a tuturor – sfințenia și nu altceva. Cu toții suntem chemați la unirea cu Hristos, la împărtășirea cu Duhul cel Preasfânt.

Arhim. Melchisedec Velnic,
fragmente din predica la Sfinții Trei Ierarhi

Sf. Grigorie Teologul

Să ne facem la fel cu Hristos, fiindcă El s-a făcut la fel cu noi. Să ne facem Dumnezei pentru El, fiindcă și El s-a făcut pentru noi; a luat asupra-Și ceea ce era mai rău ca să dea ceea ce este mai bun; S-a sărăcit, ca să ne îmbogățim noi prin sărăcia Lui; a luat chip de rob, ca să dobândim noi libertatea; s-a coborât El, ca să ne înălțăm noi; a fost ispitit el, ca să biruim noi; a fost necinstit el, ca să ne slăvească pe noi; a murit el, ca să ne mântuiască; s-a înălțat, ca să tragă la El pe cei care zăceau jos, în decăderea adusă de păcat. Fiecare să dea toate, fiecare să aducă prinos toate, celui care s-a dat pe sine preț și răscum-părare pentru noi. Nimic însă nu va da fiecare de un așa de mare preț, decât ca pe sine însuși devenit înțelegător al tainei și făcut pentru Hristos toate câte s-a făcut El pentru noi.

Prietenia cu Sf. Vasile cel Mare

Ne-am descoperit unul altuia dorințele, a căror țintă comună era iubirea de înțelepciune, viața cea lepădată de lume, și am fost unul pentru altul toate: și prieteni, și comeseni, și rudenii. Cu asemenea sentimente unul față de altul tindeam noi înainte, neavând ca ajutor decât pe Dumnezeu și iubirea noastră.

Amândoi aveam aceeași îndeletnicire – virtutea – și o singură năzuință până la vremea plecării de aici, anume ca, lepădându-ne de cele de acum, să viețuim pentru nădejdi-le viitoare. Spre această țintă ne-am îndreptat toată viața și faptele, mânați de porunci și îndemnându-ne unul pe altul spre virtuți. Întrețineam relații de prietenie și cu ceilalți frați, dar numai cu cei neprihăniți și pașnici, de la care ne puteam alege cu ceva. În ce privește învățăturile, le iubeam nu atât pe cele mai plăcute, cât pe cele mai desăvârșite.

Două căi ne erau cunoscute: cea dintâi și desăvârșită ne ducea spre sfințele noastre biserici și spre învățătorii de acolo; cealaltă, care nu era de aceeași vrednicie ca cea dintâi, ne ducea la învățătorii științelor lumești. Cât despre alte cărări ce duceau la serbări, la adunări obștești și la petreceri, le lăsam pentru cei dornici, căci nu le socoteam vrednice de a fi luate în seamă pe cele care nu duc la virtute și nu-l fac mai bun pe cel ce le iubește. Alții aveau alte griji, fie părintești, fie de alt fel, după felul chemării fiecăruia și după îndeletnicire, dar noi aveam o singură grijă mare și un singur nume: să fim și să ne chemăm creștini. Așa că unul prin altul și unul pe altul ne ridicam noi către Dumnezeu.

Sf. Vasile cel Mare

Omul a fost făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu; dar păcatul a urât frumusețea chipului după ce a atras sufletul spre poftă nestăpânite. Dar Dumnezeu, Care a făcut pe om, este viața adevărată. Așadar, cel care a pierdut asemănarea cu Dumnezeu a pierdut și legătura familiară cu viața; iar cel care este în afară de Dumnezeu nu este în stare să trăiască viață fericită. Să ne întoarcem, așadar, la harul de la început, de care ne-am înstrăinat din cauza păcatului.

Trebuie, deci, și voi să citiți scrierile autorilor profani, așa cum fac albinele; acelea nici nu se duc fără nicio alegere la toate florile, nici nu încearcă să aducă tot ce găsesc în florile peste care se așează, ci iau cât le trebuie pentru lucrul lor, iar restul îl lasă cu plăcere. Noi, dacă suntem înțelepți, să luăm din cărți cât ni se potrivește nouă și cât se înrudește cu adevărul, iar restul să-l lăsăm. Și după cum atunci când culegem flori de trandafir dăm la o parte spinii, tot așa și cu niște scrieri ca acestea; să culegem atât cât este de folos și să ne ferim de ce este vătămător.

Sf. Grigorie de Nyssa

Dorești slava cea nemuritoare? Arată Celui ce poate să-ți dea ceea ce dorești, viața ta în ascuns. Ți-e frică de rușinea veșnică? Teme-te de Cel ce ți-o va descoperi pe aceasta în ziua judecării.

Hristos este totodată și lumina cea adevărată și neapropiată de minciună. Înțelegând aceasta, noi pricepem în același timp că viața noastră trebuie luminată și ea de razele Părintelui celui adevărat. Razele acestea, raze ale Soarelui dreptății, sunt virtuțile, care țâșnesc de aici spre lumina noastră. Prin ele, noi ne putem lepăda de lucrurile întunericului și umbla cuviincios, ca ziua. Tot prin ele putem să lăsăm la o parte toate lucrările ascunse ale rușinii și să lucrăm totul la lumină, astfel ca noi înșine să fim lumină și să putem lumina prin lucrările noastre și pe alții, întocmai ca lumina.

Tot astfel, dacă auzim că Dumnezeu este sfințenie, trebuie să mărturisim puterea sfințeniei nu prin cuvânt, ci prin viața noastră, care trebuie să fie curată de orice faptă sau gând murdar și necurat.

Pagini îngrijite de ierom. Dosoftei Dijmărescu

cuvânt de folos

Sfințenia tinereții

IPS Iustinian,
Arhiepiscop al
Maramureșului
și Sătmarului

Cât sunt de importante pentru Înaltpreasfinția Voastră întâlnirile cu tinerii?

Pentru mine orice întâlnire este foarte importantă, nu numai cu tinerii, ci cu orice om. Este deosebit de importantă pentru că eu când mă întâlnesc cu un om parcă mă întâlnesc cu Dumnezeu, deoarece în fiecare om există și o parte din dumnezeire: sufletul. Întotdeauna am sentimentul acesta, cu orice om mă întâlnesc, de orice vârstă, de orice stare, am aceeași bucurie ca și cum m-aș întâlni cu Dumnezeu.

Întâlnirile cu tinerii sunt foarte importante și din alt punct de vedere. După părerea mea, cu tânărul trebuie să vorbești și să-l privești cu foarte multă evlavie! În vremurile noastre, societatea nu privește tineretul în adevărata lui lumină. Îl vede numai în aspectele negative. Dar nu părțile negative reprezintă tineretul. Tânărul nu este ceea ce apare: zburdalnic, păcătos, neascultător, răzvrătit. Nu acesta este el. În spatele acestor manifestări

Domnul nu e ca noi. El este blând și milostiv și bun, și atunci când sufletul Îl cunoaște, el se minunează fără sfârșit și zice:

„Ah, ce Dumnezeu avem!”

Sfântul Siluan Atonitul

tinerești există omul de mâine, marele om de mâine, personalitatea de mâine. Acestea trec, așa cum trec vânturile de primăvară – știți că între martie și aprilie atmosfera este tulburată, atunci sunt „zilele babelor”. Aceste manifestări trec și rămâne aurul curat din tânăr. În tinerețe este aur curat, este cea mai frumoasă perioadă din viața omului.

Tânărul trebuie să fie conștientizat despre ce înseamnă tinerețea, cât este de frumoasă tinerețea, cât este de sfântă tinerețea, cât este de sfânt trupul tânărului. Cât timp tânărul și-a păstrat puritatea și curățenia, trupul lui este ca al unui înger, ca al unui arhangel. Ați văzut voi un înger cu aripi bătrân?

Toți îngerii cu aripi sunt arătați în chipul frumos al tinerilor. Așa este? Și atunci, iată cum trebuie să gândim și să vorbim despre tineri. Să le vorbim ce înseamnă de fapt el, ca tânăr. Oricare pedagog, oricare duhovnic, oricare tată, oricare mamă trebuie să spună aceasta: „Dragul meu, tu ești ca Adam când a fost în Rai, înainte de a cădea în păcate. Tu ai corpul tău sfânt, ca un vas adevărat al Duhului Sfânt. Și privirea ta, și ochii tăi, și gândirea ta, și piciorul tău sunt așa de frumoase și de sfinte, totul este armonie!”

Tineretul are nevoie de iubire, nu să fie judecat, nu să fie mereu ocărât, nu să fie condamnat. Greșeli am avut toți, căci toți am fost tineri. Tineretul are

nevoie de respectul întregii societăți și de iubire. Ceea ce a făcut tatăl fiului cel rătăcit face și Dumnezeu atunci când un tânăr se întoarce, se căiește și își plânge păcatele, când acolo la picioarele altarului, sub umbra patrafrului își spovedește păcatele cu toată puterea lui și cu toată căința lui. Deci, de iubire are nevoie tineretul, să fie iubit așa cum este, dar să fie cu adevărat iubit.

În același timp, tineretul are nevoie de prietenie. Cel mai frumos dar pe care dorești să-l cucerești este să ai prieteni. Nimic nu ne este așa de plăcut ca prietenia adevărată. Prietenia este împlinirea.

Apoi, fiecare tânăr are nevoie să fie ocrotit de cineva. Tânărul simte foarte puternic această dorință. Toată societatea trebuie să-l ocrotească pe tânăr. Aceasta este datoria ceasului de față, acesta este secretul dacă nu vrem ca infernul să ne înghită întreaga societate. Și să nu uităm că tânărul este bărbatul de mâine. El se va căsători, va deveni stăpân al unei familii, va avea datoria de tată, de soț, va fi bărbat ca un împărat.

Care este sensul vieții și ce trebuie să facă omul pe pământ?

Întrebarea pe care mi-ai pus-o dumneata mi-o pune toată lumea: ce să fac ca să fiu om? De fapt cu toții ne întrebăm ce să facem ca să ne împlinim scopul vieții noastre. Această întrebare este în toată ființa omenească care dorește nemurirea, viața de veci. Așa este? Orice om pune această întrebare. Poate să aibă oricâtă bogăție, tot nu este fericit cu adevărat. Poate să aibă ranguri cât de mari, și tot nu este fericit. Poate să aibă oricâtă frumusețe, tinerețe și altele și nu este fericit. Pentru că omul știe și simte că nu este o ființă trecătoare, ci este o ființă nemuritoare, o ființă care trebuie să lupte pentru nemurire, pentru fericirea veșnică.

Fericirea de aici este numai o himeră, numai o arătare. Fericirea de aici nu este de durată, este foarte trecătoare. Și atunci orice om dorește fericirea veșnică, eternă. Nemurirea.

Răspunsul la întrebarea pe care dumneata mi-ai adresat-o este acesta: să cunoască Revelația. Să-L cunoască pe Hristos. Să cunoască cuvântul lui

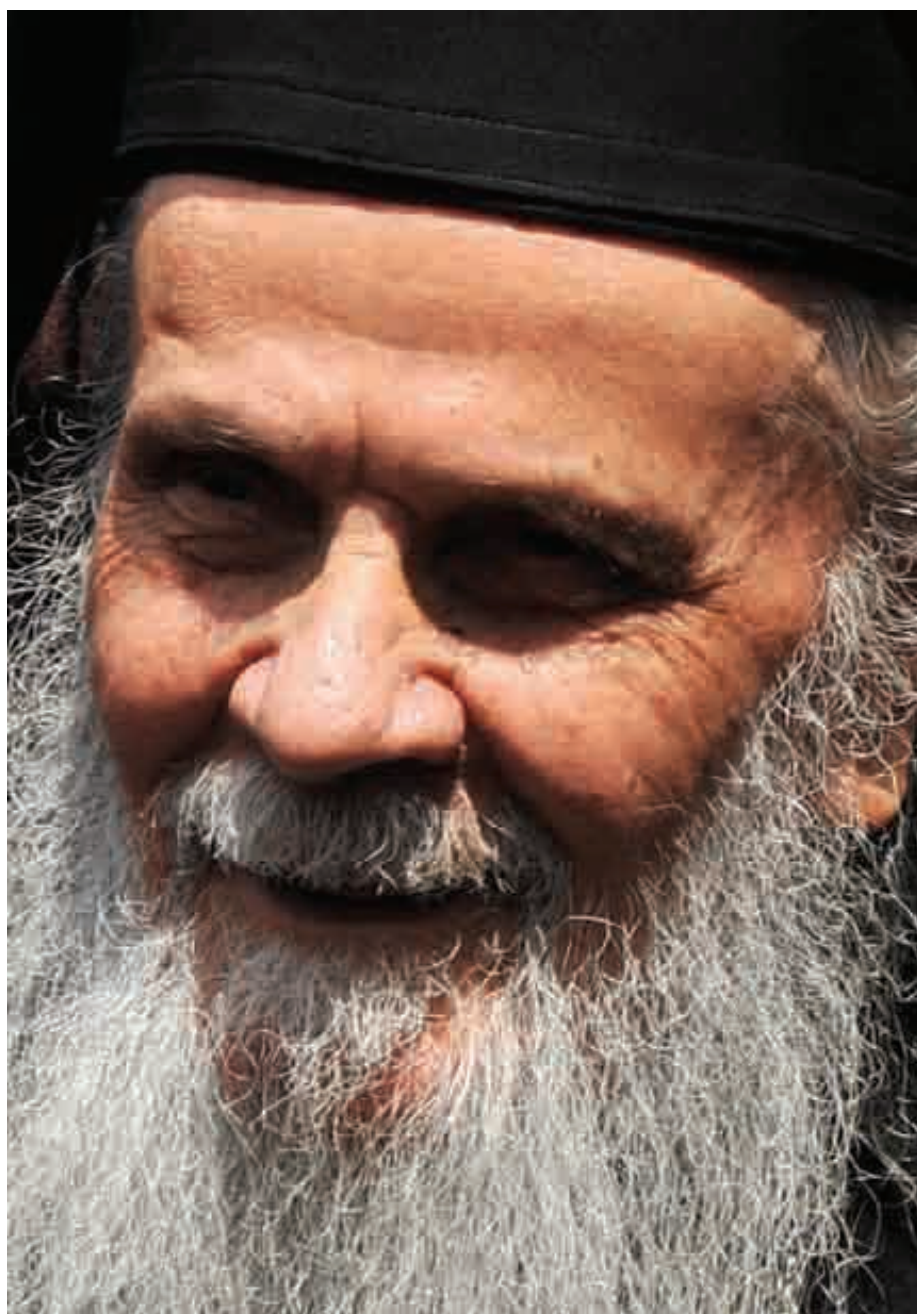
Dumnezeu, cuvântul lui Iisus Hristos. Să împlinească poruncile. Și porunca cea dintâi este iubirea! În dragoste, în iubire, se cuprind toate celelalte porunci. Dacă-L iubim pe Dumnezeu nu vom face păcate. Căci atunci când iubești pe cineva ești în stare să-ți dai viața pentru el. Noi trebuie să învățăm să iubim, să ne iubim unii pe alții.

Porunca este „să-l iubești pe aproapele ca pe tine însuși”. Nu în sens de narcisism! Dragostea de sine înseamnă a-ți respecta trupul tău, osul tău, carnea ta, să fii conștient că acestea sunt sfinte și ne-au fost încredințate de Dumnezeu, că acest corp este templul Sfântului Duh. În această carcasă de oase și de carne se cuprinde dumnezeirea – sufletul nostru. Și atunci

concluzia este că a-l iubi pe aproapele ca pe tine însuși înseamnă să iubești și să respecti creatura lui Dumnezeu, fără să o pervertești și să o pătezi prin păcat.

Marea nenorocire este că omul nu întrebă pe Hristos, nu se luptă să-L cunoască pe Hristos. Toată lumea știe despre Hristos. Știe că S-a născut, că a pățimit... Dar în profunzime nu se cunoaște personalitatea Lui. Întreaga societate și, în mod cu totul deosebit, tânărul are această obligație: să lupte să-L cunoască pe mentorul tuturor, pe Învățătorul nostru adevărat. Numai El ne poate da răspuns la toate întrebările adevărate. Numai El!

Aici la Baia Mare a fost un guru din China și a ținut mai multe conferințe la Universitate. Mult tineret a

participat la aceste conferințe. După o conferință cineva s-a ridicat și a spus: „Maestre, vrem să îți punem o întrebare. Recomandați-ne pe cine să alegem noi mentor, pe cine să alegem noi model?” Și acest guru chinez a lăsat fruntea în jos, gânditor. Apoi și-a ridicat fruntea, s-a uitat la tot tineretul și a răspuns: „Pe Iisus Hristos, pe El să-L avem veșnic model. El este mentorul adevărat, al întregii omeniri.” Un chinez comunist ateu L-a indicat pe Iisus Hristos. Lumea creștină este convinsă de acest lucru? Voi, tineretul, știți acest lucru? Eu Îl întâlnesc pe Hristos în Evanghelie, în icoană, și în sfânta cuminecătură. Acolo Îl văd pe Iisus Hristos.

Ca să îndreptăm această tulburare și neliniște generală pe plan mondial, datorită tineretului este să se lupte să-L cunoască pe Hristos. Și dacă-L va cunoaște pe Hristos, să se lupte ca Hristos să devină un prieten al lui. Evanghelistul Ioan ne spune că a zis Hristos: „Voi sunteți prietenii Mei”, dar a continuat arătând în ce chip este posibil aceasta: „dacă faceți ce vă poruncesc Eu”. Și astfel ajungem tot la porunci. Noi putem să devenim prietenii lui Hristos, prietenii lui Dumnezeu, cu condiția să cunoaștem poruncile și să le îndeplinim.

Mucenicii cei de demult trăiau mucenicia sângelui. Tinerii de astăzi, atunci când se nevoiesc să se păstreze curați până la căsătoria lor, vor fi socotiți mucenici ai conștiinței, din pricina războiului conștiinței, pe care îl rabdă, și al disprețului celorlalți. Mucenicia conștiinței uneori este mai dureroasă decât cea a sângelui.

Cuviosul Paisie Aghioritul

Cum putem fi oameni ai lui Dumnezeu în ceea ce facem?

Să înveți să fii omul lui Dumnezeu. Să înveți să fii omul lui Dumnezeu. Să nu așteptați numai de la alții, pentru că și cei care conduc de la catedră sunt și ei tot oameni, oameni care au cucerit, mai mult sau mai puțin, calitatea de om al lui Dumnezeu. Trebuie să mergi dincolo de învățator, de mamă, de tată, de profesor, și așa mai departe. Să te întorci cu fața către Învățătorul suprem al omenirii, către Hristos, și de la El să înveți cum să fi

Facerea lumii, Facerea lui Adam – mănăstirea Sucevița

om. El este Fiul Omului, El este omul în adevăratul sens al cuvântului. Noi, ceilalți, de la copil până la moșneag, suntem oameni cu neputințe, cu patimi, care avem în cap ceea ce ne-au băgat în cap cei fără de Dumnezeu.

În regimul trecut s-a promovat foarte mult ateismul prin învățători și profesori. Și acum se plâng oamenii în vârstă: „M-a nenorocit învățătorul, că mi-a spus că eu am fost maimuță!” Iată ce rol nefericit au avut acești dascăli! N-au făcut-o de bunăvoie, dar totuși au făcut-o și aceste gânduri au rămas în mințile multora.

Problemele religioase sunt așa de serioase, așa de profunde, încât îți tre-

Un țăran, un muncitor simplu de multe ori ne depășește pe noi cei cu studii multe și cu multă carte. Pentru că el aude și ascultă de glasul conștiinței. El aude inima că bate în ritm cu inima universului! Că așa-i făcută inima omului, să bată în ritm cu universul întreg și cu inima lui Hristos.

Și aceasta trebuie să o facem toți. Să ne plecăm urechea la pulsul universului! Acest univers vorbește despre Dumnezeu. Nu oricine este în stare să facă treaba aceasta pentru că nu toți vor să o facă. Spun unii: „eu am studii multe, nu cred așa ca toată baba”. Dar baba aceasta este mult mai de valoare în fața universului decât savantul care-L tăgăduiește pe Dumnezeu.

Este greu să menții o relație curată cu o fată până la căsnicie?

Ai putea dumneata să te mai uiți în ochii unei fete după ce ți-ai bătut joc de ea, după ce i-ai călcat în picioare fecioria? Să știți că numai cel care păstrează o desăvârșită curățenie în gânduri este prieten adevărat. Eu când mă uit la copil, rămân cutremurat când văd că se atentează la el. Sunt monștrii care vor să folosească trupușorul copilului. Este o monstruoasă... Eu nu pot înțelege. Un individ care se atinge de un copil, sau se atinge de curățenia unei tinere face o monstruoasă care depășește și pe diavolul. Când văd un copil eu mă sfințesc! Se trezesc în mine toate gândurile cele sfinte și mari, când mă uit la un copil. Același lucru se întâmplă când mă uit la orice om – mă sfințesc, mă curățesc. Așa trebuie să fie și prietenia între băiat și fată:

să păstreze această frumusețe. Sigur că există impulsuri, pentru că ai în spate păcatul strămoșilor, păcatul strămoșesc, și ispitele vin. Dar dacă un tânăr este cuminte, deștept și se roagă, știe să-și respecte prietena.

Omul se satură foarte repede de plăceri și nu mai vrea să o vadă pe femeie și din această cauză divorțează. De aceea se sparge iubirea sufletească și legătura dintre bărbat și femeie devine o legătură de circumstanță, de interese. De multe ori când stau de vorbă cu oameni căsătoriți și când le vorbesc de soț sau soție văd că se încruntă. Nu le face plăcere. S-au săturat unul de altul. Și trăiesc, se forțează să trăiască, că mai au copii, mai au interese materiale.

Dar nu se mai iubesc, nu se mai respectă. De aceea este nevoie de puritate, de curățenie, de cumpătare. Ele sunt necesare ca să se păstreze echilibrul în viața omului și tot prin ele sunt păstrate dragostea și armonia în viață.

Sfântul Pavel spune în Epistola către Evrei, la capitolul 12, versetul 4, un cuvânt foarte grav: „În lupta voastră cu păcatul nu v-ați împotrivit până la sânge”. Ce înseamnă aceasta?

Este clar. Dar este greu de înțeles pentru cel nepriceput. Noi ne plângem din cauza ispitelor. Și atunci cuvântul înseamnă că mai bine îmi dau sângele decât să calc porunca lui Dumnezeu, în

cazul nostru decât să încalc sfințenia tineretii. Tinerii curății simt că cea mai sfântă comoară pe care o are un bărbat sau o femeie, un tânăr sau o tânără, este fecioria. Fecioria este darul cel mai frumos și mai sfânt. E cea mai frumoasă virtute. Eu când rostesc cuvântul „feciorie” parcă-mi arde gâtul de frumusețea și de valoarea acestei virtuți.

De aceea, un tânăr și o tânără greu se decid să renunțe la acest frumos dar al curăției, al fecioriei.

Sunt foarte multe momente în care deznădăjduim. Ce să facem în astfel de cazuri?

Deznădejdea este fructul păcatului. Și necredința este fructul păcatului. Când avem astfel de momente, Sfinții Părinți ne spun să nu le primim. Alungă-le de la tine. Dacă nu poți, du-te la un frate, la un coleg; stai la povești cu el și uiți de deznădejde. Sau du-te la duhovnic; mai ales aleargă la duhovnic, copile! Spovedania și împărtășania ne scapă de deznădejde, ne rup și ne înstrăinează de satana, de diavolul. Prin spovedanie, prin împărtășania cu trupul lui Hristos, prin post ne izbăvim de deznădejde.

Înaltpreasfinția Voastră, cum să facem să avem o legătură permanentă, vie, cu lumea cerească, cu Maica Domnului, cu sfinții, cu îngerii?

Când este într-o țară străină, cum păstrează un om legătura cu familia lui, cu copiii lui? Prin ce mijloace? Prin dor. Moare de dorul lor. Așa și noi păstrăm această legătură prin dorul de Dumnezeu, dorul de Maica Domnului, dorul de Sfinți. Este dorul de puritate, de legătură cu cele curate și sfinte și drepte. Să avem dor pentru legături drepte, nu pentru legăturile strâmbe și păcătoase, ci dor pentru legăturile drepte: față de un prieten, față de țară, față de părinții tăi, față de soția ta. Aceste legături sunt legătura pe care o ții cu Dumnezeu. Și, dacă te învrednicește Dumnezeu, se poate întâmpla ca Dumnezeu să te onoreze, să-ți apară, poate, în vis. Dar nu trebuie să ne dorim asta, pentru că visurile pot fi și de la diavolul. Dar când Îl iubești pe Dumnezeu și ții legătura cu El, uneori

simți o aripă de-a îngerului că te adie câteodată. Te învrednicește Dumnezeu de aceasta. Când se păstrează câte un tânăr curat, ce spune proorocul Ioil: „Bătrânii voștri vedenii vor avea, tinerii voștri vise vor visa”.

Cum să avem o legătură vie cu Sfântul Înger, păzitorul nostru?

Normal că prin credință. Trebuie să crezi acest lucru. Dacă ni s-a spus, atunci trebuie să credem. Dacă mama ți-a spus: nu te atinge de sobă că te arzi, mai pui tu mâna pe sobă? Nu, pentru că ai încredere în mama. Așa și aici, să ai credință, să ai încredere în cuvântul revelat, în Scriptură. E plină Scriptura de chipul îngerilor. Fiecare om are îngerul personal. Asta ne-a revelat nouă Dumnezeu. În momentul în care un copil, în sămânță, în pântecul mamei, ia chip de om, adică primește suflet și trup, Dumnezeu îi dă și un înger.

Simți prezența duhului bun, a îngerului. Gândurile bune, momentele de bucurie – pe care orice om le are, oricât e de necăjit, toate acestea sunt inspirate de înger. Și vin și gândurile rele, și disperarea, și deznădejdea. Acestea sunt inspirate de satana. Prin aceasta putem să simțim, să experimentăm prezența binelui și a răului în jurul nostru.

Care trebuie să fie raportul nostru cu civilizația și cultura contemporană care nu este creștină?

Mi se pare că aici se face o greșală. Nu cred că se poate spune că civilizația de astăzi nu este creștină. Oamenii nu sunt toți creștini, dar cultura și civilizația sunt creația lui Dumnezeu. Cine a făcut civilizația? Animalele? Nu, omul, fiindcă doar el a fost înzestrat de Dumnezeu cu rațiune. Rațiunea nu este de origine animală, este de origine divină. Nu putem învinui civilizația,

Mănăstirea Rohia

ea este un dar de la Dumnezeu, dar oamenii, cei care beneficiază de ea pot fi străini de Dumnezeu. Odată cu apariția creștinismului, în paralel cu el, s-a dezvoltat și civilizația. Până atunci oamenii au trăit în starea cea mai înapoiată. Abia când a venit lumina lui Hristos pe pământ, în lumina Evangheliei, în lumina învățaturii lui Hristos, au început să ia o amploare deosebită cultura și civilizația.

Ideea că civilizația nu este creștină este fundamental greșită. Civilizația este un dar al lui Dumnezeu. Materia, știința, au încă enorm de multe lucruri necunoscute, neștiute, care așteaptă să fie descoperite. Și dacă întârzie, le

întârziem noi, prin căderea în fărâdelegi și păcate.

Ce importanță să acordăm cărților? Ce cărți să citim?

Să dați mare importanță cititului! Și scrisului! Ce zice Eliade Rădulescu? „Scrieți, scrieți fraților, scrieți, numai scrieți”. Nu poți concepe ca un intelectual să nu aibă un caiet unde să noteze și el câteva idei. A citit o carte, are niște impresii; s-a întâlnit cu cineva, scrie acolo... Așa îți dezvoltă gândirea și îți dezvoltă scrisul tău. Iar la citit nu trebuie renunțat, oricât de puțin timp am avea.

Înaltpreasfinția Voastră, o întrebare care frământă multă lume, pe care mulți și-o pun cu durere în suflet este de ce unii o duc bine iar alții suferă așa de mult?

Ce a creat păcatul? În viața socială, haosul. Și unii și alții au șansa de a trăi bine – asta în primul rând. În al doilea

Eu zic că cei chinuți în gheenă vor fi biciuiți de biciul iubirii. Adică cei ce simt că au greșit față de dragoste suferă acolo un chin mai mare decât orice chin, fie el cât de înfricoșător.

Sfântul Isaac Sirul

rând, nu trebuie să ne tulburăm prea mult de astfel de situații. În al treilea rând, mai este un adevăr: viața de aici este o viață de tranzit, foarte trecătoare. Și atunci, din moment ce un om crede că viața nu se reduce la câteva zeci de ani, ci că ea are un scop etern, atunci nu mai condamnă și nu mai judecă pe Dumnezeu pentru că unii sunt bogați și alții săraci, unii sunt fericiți și alții nefericiți.

Dumnezeu nu rămâne dator. Pilda cu Lazăr și bogatul este lămuritoare. Hristos a spus această pildă cu scopul să ne arate că viața aceasta nu se termină aici. Se poate ca cineva să fie bogat și să se sature câțiva ani, iar cineva să sufere precum Lazăr. Și pe urmă? Iată, pe Lazăr îl vede într-o stare de o fericire extraordinară, iar pe bogat într-o stare de chin extraordinară. Bogatul cere: „Lasă-l pe Lazăr cu un deget să se atingă și să-mi ude buzele...” Limbajul Mântuitorului este metaforic, pentru că noi nu putem să ne imaginăm suferințele iadului.

Fraților, tinerilor, noi trebuie să fim conștienți ce înseamnă iadul! Este atât de oribil, încât mintea omului nu își poate da seama de ce înseamnă chinul de acolo. De unde trag această concluzie? Dacă Dumnezeu a hotărât și a acceptat ca să Se răstignească, să Se jertfească pentru noi, ca să ne mântuiască pe noi de iad, atunci ne putem noi da seama ce înseamnă infernul, ce înseamnă chinul? Cum numește Mântuitorul iadul? „Întunericul cel din afară, unde este plânsul și scrâșnirea dinților”. Nu spune că-i foc... Nu, ci

Cum să ne mântuim? Cum să ne curățim trupul? Cum să ne eliberăm de robia păcatului și de puterea morții? Aceasta trebuie să fie preocuparea noastră de fiecare clipă, mereu mai accentuată, mai vie. Viața este atât de scurtă și scopul atât de înalt, dar atât de îndepărtat.

Arhimandrit Sofronie Saharov

„întunericul cel din afară”. Adică ceea ce este în afara Providenței, în afara ocrotirii, a mângâierii de la Dumnezeu. Prin aceste cuvinte Hristos a încercat să ne facă să înțelegem ce înseamnă iadul. Te cutremuri când vezi ce jertfă a făcut Dumnezeu ca să-l salveze pe om de iad. Atunci putem noi să glumim, să ni se pară că sunt lucruri neimportante? Vă spun încă o dată: trebuie să fim conștienți ce sacrificiu, ce jertfă a făcut Dumnezeu, Tatăl și Fiul și Sfântul Duh, ca să salveze neamul lui Adam din iad. Este extraordinar!

Vorbind de viața veșnică, îmi amintesc o întâmplare. S-a petrecut pe când eram stareț la Mănăstirea Rohia. Într-o vară a venit la noi la mănăstire fratele Alexandru din Târgu Lăpuș. Avea 22 de ani, terminase anul 2 la Politehnică în Cluj și tocmai aflase că suferă de o boală incurabilă. Era un băiat înalt, frumos, și dorea foarte mult să trăiască. Pentru el era un lucru foarte dureros că trebuie să moară.

Pe urmă a plecat și, pe iarnă, prin februarie, mi-a venit vestea că Alexandru mă roagă să-l vizitez. M-am dus. N-am plecat chiar atunci în ziua aceea, ci a doua zi, că nu era autobuz și era lapoviță și vreme urâtă. M-am

dus a doua zi, peste deal. Am ajuns la marginea Lăpușului când se lumina de ziuă. Oamenii ieșeau din gospodării la treburi. Și când m-au văzut îmi zic:

– Veniți, părinte stareț, la fratele Alexandru?

– Vin.

– Dar știți ce s-a întâmplat?

– Nu știu.

– Când a văzut că nu există speranță de salvare de la moarte a început să înjure și să blesteme pe Dumnezeu, de am fugit toți de lângă el. Nu am putut să-l auzim. Și în starea aceasta a murit. După aceea a înviat și a trimis ca să vii dumneata la el.

M-am dus spre casa unde locuia. Am intrat în casă. Alexandru stătea pe pat, cu spatele rezemat de perete și cu piciorul drept pe un scaunel. Era foarte senin, foarte vesel. Și, când am intrat, mă întrebă:

– Ți-au spus ce am pățit?

– Mi-au spus.

– Așa a fost. Când am văzut că nu este salvare, m-am răzvrătit, m-am umplut de ură împotriva lui Dumnezeu. De ce-mi iei viața, Doamne? Eu vreau să trăiesc. Și deodată au venit doi îngeri, m-au luat și m-au dus până la marginea orizontului. Și când am ajuns acolo am văzut toată lumea aceasta rămânând în spatele meu.

Am văzut cealaltă lume! Așa cum spuneți dumneavoastră, preoții, din cărți. Când a fost să mă treacă dincolo de orizont, am auzit o voce, care a spus: Nu-l putem primi la Noi, pentru că s-a lepădat, Ne-a blestemat și Ne-a înjurat. Dar nu-l putem arunca nici în iad, pentru că-i curat. Duceți-l înapoi, să se spovedească, să se împărtășească, și apoi va veni la noi. Și așa m-am pomenit dincoace.

De aceea am cerut să mă spovedesc și să mă împărtășesc, și apoi voi pleca. Abia aștept să plec la lumea pe care am văzut-o. Uitați-vă la mine, părinte!

Vă aduceți aminte cât eram eu de disperat vara trecută? Uitați-vă la mine cât sunt de vesel și de fericit, pentru că abia aștept să mă reîntorc în lumea pe care eu am văzut-o.

Eu am început ca toți oamenii: lasă, frate Alexandre, că te-i face bine. Zice: Nu, nu. Te rog, îți cer să vii să-mi faci înmormântarea. Și zice: mai am o rugămintă. Dacă aș putea, aș striga să mă audă toată suflarea de pe pământ să nu se îndoiască de existența lui Dumnezeu. Să creadă în Dumnezeu, să creadă în suflet și să creadă în viața din cealaltă lume! Și mai ales aș vrea acest lucru să-l spun tineretului, dar să-l spui dumneata, părinte stareț, întotdeauna, la toată lumea.

Așa că împlinesc și eu această datorie, povestindu-vă ce s-a întâmplat.

Puteți să ne spuneți ceva despre rugăciunea minții: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul. Cum o putem rosti și cu ce ne ajută?

Cum să nu. Fiecare o poate rosti. Fiecare. Există o rânduială, dar eu nu

merg după rânduială. Întotdeauna, pomenind numele lui Iisus, fug de tine toți dracii.

Dacă nu poți s-o zici toată, zi cel puțin „Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă”. Sau măcar „Doamne, miluiește-mă”. Iar dacă vrei totuși să zici, atunci începe rostindu-o întâi mecanic, cu buzele: „Iisuse Doamne, miluiește-mă! Iisuse Doamne miluiește-mă!” După un an, doi, când te-ai obișnuit, vine de la sine această rugăciune scurtă: Iisuse Doamne, miluiește-mă. După aceasta nu o mai zi cu buzele, ci zi-o numai cu mintea. Apoi dacă te-ai obișnuit și cu aceasta câțiva ani, vine de la sine cea a inimii. Când mintea se încălzește și inima tresare de bucurie când zici „Iisuse Doamne, miluiește-mă”, ai ajuns mare rugător. Dar puțini ajung la această „performanță”. Noi să ne rugăm cum putem.

În încheiere, vă rugăm să ne spuneți un cuvânt despre frumusețea vieții.

„Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria”. Dacă ești obtuz și nu

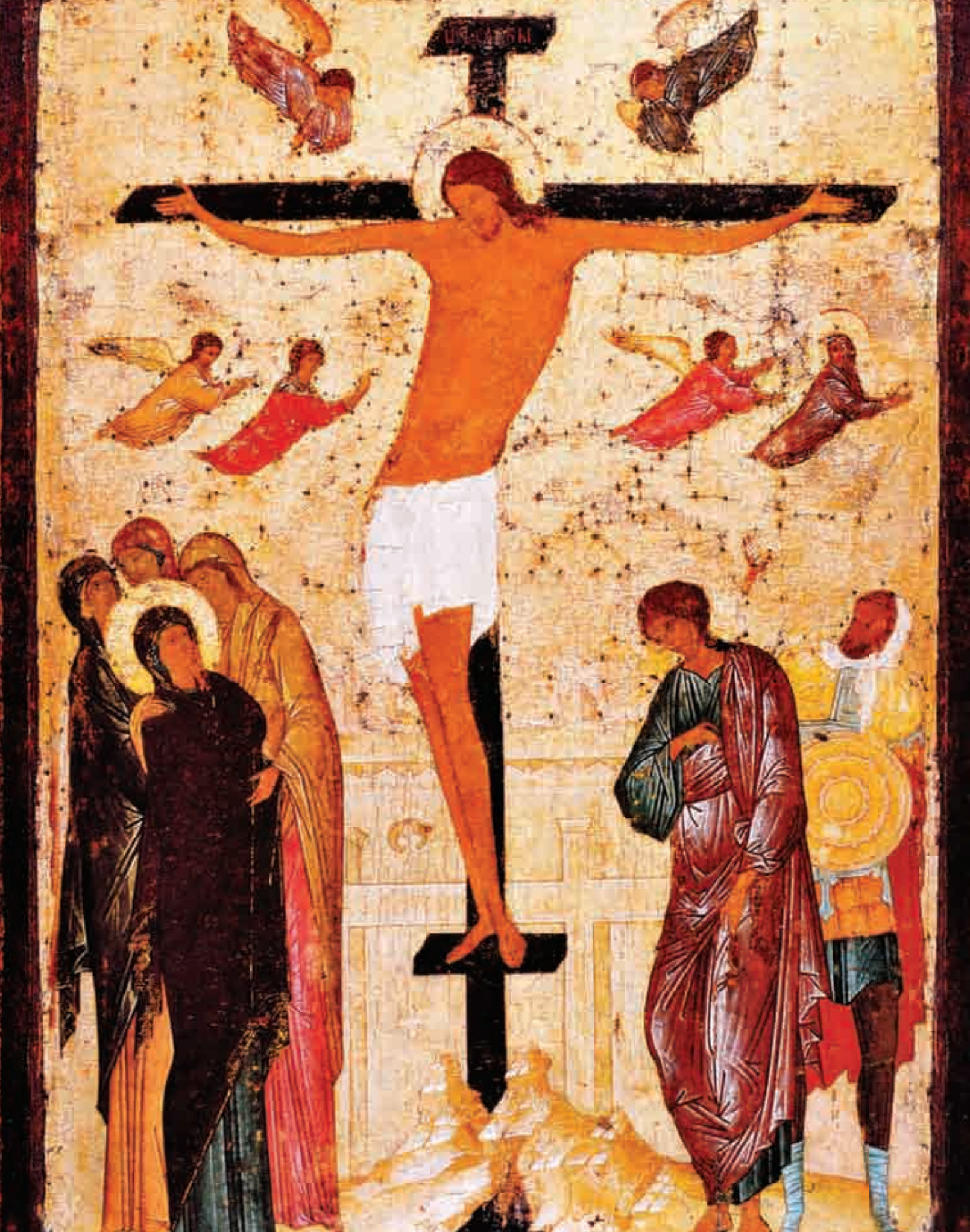
vezi frumusețea naturii și nu simți în ea puterea lui Dumnezeu, ce să-ți fac? Ce pot face unui orb care spune: „Nu există soare pentru că nu-l văd”. Să-l compătimesc, atât! Omul care nu vede puterea lui Dumnezeu și care nu vede frumusețea sfântă a creaturii trăiește într-o orbire spirituală mai înfiorătoare decât orbirea pământească.

Eu, când văd frumusețea naturii, mi se pare că o văd pe mama. Când mă uit la fața țării, fața României, eu sunt așa de fericit ca și cum aș vedea pe propria mea mamă. Munții noștri, florile noastre, păsările, izvoarele, toate acestea, cerul! Când mă uit la cerul senin eu întotdeauna sunt convins că-L văd pe Dumnezeu în față. Înțelegeți voi toată frumusețea aceasta a naturii, cât de miraculoasă e creația lui Dumnezeu?

Vă mulțumim pentru această întâlnire!

O astfel de întâlnire este foarte importantă pentru că nu întotdeauna ai ocazia să te întâlnești și să trăiești un moment de inspirație. Vă mulțumesc și eu din inimă pentru această întâlnire. ■

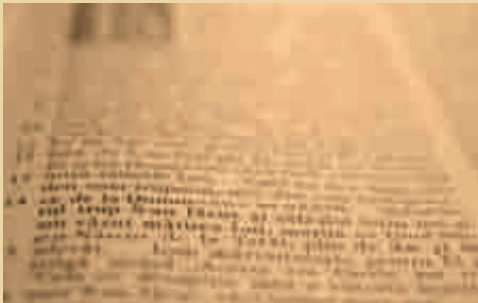

quo vadis?

O, om...

O, om!... ce mari răspunderi ai
De tot ce faci pe lume!
De tot ce spui în scris sau grai,
De pilda ce la alții-o dai,
Căci ea mereu spre iad sau rai
Pe mulți o să-i îndrume!

Ai spus o vorbă! – vorba ta
Mergând din gură-n gură,
Va veseli sau va-ntrista,
Va curăți sau va-ntina,
Rodind sămânța pusă-n ea
De dragoste sau ură.

Arăți o cale! – calea ta
În urma ta nu piere.
E calea bună sau e rea,
Va prăbuși sau va'nălța,
Vor merge suflete pe ea...
Spre rai sau spre durere.

Nu uita!... fii credincios
Cu grijă și cu teamă!
Să lași în urmă luminos
Un grai, un gând, un drum frumos!
Căci pentru toate, ne-ndoios,
Odată, vei da seamă!

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

Suntem liberi?

Virgiliu Gheorghe

În general, nu este ușor să vorbești despre libertate, deoarece, deși toată lumea folosește frecvent acest cuvânt, nu toți înțelegem același lucru prin libertate. De exemplu, când ne referim la animale, spunem că trăiesc în libertate atâta timp cât nu sunt închise în cuști sau în anumite rezervații. Deci libertatea animalului este legată de posibilitatea pe care o are de a se mișca liber încotro vrea. La om însă lucrurile stau cu totul altfel, deoarece libertatea are prin excelență un sens spiritual. Astfel că se poate ajunge la paradoxul întâlnit în perioada comunistă, când mulți dintre cei care au trecut prin pușcării ca deținuți politici mărturisesc că s-au simțit cu adevărat liberi în spatele gratiilor, în închisoare sau în lagăr. Aceasta pentru că în pușcărie trăiau printre oameni care, ca și ei, denunțau cu toată ființa nebunia comunistă și mărturiseau credința în Dumnezeu, puteau spune că albul e alb și negrul e negru, pe când în afara pușcăriei se tăcea sub imperiul fricii că vor deranja regimul și vor fi închiși.

Acest paradox ne arată că adevărata libertate ține în mod fundamental de conștiință. Ea este unul dintre darurile care îl definesc pe om ca ființă rațională creată după Chipul lui Dumnezeu. Este un dar pe care-l primim la naștere, dar într-un început nu este decât ca o potențialitate care se desăvârșește odată cu înaintarea în înțelegere, în lucrarea binelui, în apropierea de Dumnezeu. Povestirea Sfântului Siluan Athonitul este foarte sugestivă pentru a înțelege ce înseamnă legătura dintre libertate și înțelegere:

Un vultur zbura în înălțimi, se desfăta de frumusețea lumii și gândea în sinea lui: „Trec în zbor peste depărtări întinse: peste văi și munți, mări și râuri, câmpii și păduri; văd mulțime de fiare și păsări; văd orașe și sate și cum trăiesc oamenii. Dar cocoșul de la țară nu cunoaște nimic în afara ogrăzii în care trăiește și nu vede decât câțiva oameni și câteva dobitoace. Voi zbura la el și-i voi povesti despre viața lumii”.

Și vulturul a venit să se așeze pe acoperișul gospodăriei și a văzut cât de țănoș și de vesel se plimba cocoșul în mijlocul găinilor lui și s-a gândit: „Înseamnă că e mulțumit cu soarta lui; dar, cu toate astea, îi voi povesti cele ce cunosc”.

Și vulturul a început să-i spună cocoșului despre frumusețea și bogăția lumii. La început cocoșul l-a ascultat cu atenție, dar nu înțelegea nimic. Văzând că nu înțelege nimic, vulturul s-a mâhnit și i-a fost greu să mai vorbească cu cocoșul. La rândul lui, cocoșul, neînțelegând ceea ce-i povestea vulturul, se plictisea și îi era greu să-l asculte. Și fiecare a rămas mulțumit de soarta lui.

Noi nu percepem la fel libertatea pentru că nu avem aceeași înțelegere, aceeași credință, nu suntem în aceeași măsură luminați de Dumnezeu. Mulți dintre oameni nu mai pot înțelege ce este adevărata libertate fiindcă au renunțat la zbor, adică la o înțelegere superioară a realității, pe care numai Dumnezeu ne-o poate da atunci când primim harul Său. Din păcate, așa de mult ne-am dezobișnuit de cele înalte, duhovnicești, încât mulți dintre noi nici nu mai cred că acestea există cu adevărat. Pentru aceștia lumea se rezumă doar la propria ogradă, care e, de fapt, viața trupească, simțuală, pătimășă: a dispune cum vrei de trupul tău și, eventual, și de al altora, a strânge cât mai multe paie în culcușul tău – lucruri, bani – și așa mai departe. Prin acești oameni s-a născut în istorie conceptul de liber arbitru, care încearcă să-l substituie pe cel de libertate în conștiința oamenilor și se pare că o face cu mult succes de la Revoluția Franceză încolo.

Diferența între cele două este ca cea de la pământ la cer. Libertatea liberului arbitru este complet opusă libertății pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu; ea este libertatea prin care șarpele a sedus-o pe Eva, libertatea de a face ce vrei, eventual ceea ce este contrar bunului simț, poruncilor lui Dumnezeu și glasului conștiinței: libertatea de a desfrâna, de a minți,

de a-ți omorî copilul în pântece, de a te eutanasia, în esență libertatea de a te lupta cu Dumnezeu. Astfel a fost deschisă cutia Pandorei și s-a revărsat răul peste lume. Liberul arbitru este libertatea omului irațional, care s-a coborât mai jos decât animalele, pentru că acesta nu se mișcă liber potrivit instinctului, cum fac animalele, ci contra rațiunilor care-i definesc ființa.

În timpul perioadei comuniste nu funcționa libertatea liberului arbitru. Căci nu făceai orice doreai, ci ceea ce ți se ordona. În esență, spațiul concentraționar al societății comuniste era ca un fel de mare închisoare, căci presiunea ideologiei și amenințarea terorii erau permanente, ceea ce te obliga să trăiești în minciună. Dar în acest spațiu trăiau și omeni cu desăvârșire liberi, cei mai mulți dintre ei aflându-se însă dincolo de gratii.

De aceea ieșirea din comunism a însemnat, într-un fel, eliberarea din pușcărie. Încet, încet, însă, societatea în care trăim se transformă într-o nouă mare închisoare, în sensul că acum asistăm la un alt fenomen.

Este adevărat, astăzi putem alege, putem merge la biserică, putem să-L mărturisim liber pe Hristos sau putem afirma cele potrivite conștiinței noastre, dar numai dacă înțelegem că astfel ne putem câștiga atât de mult dorita libertate și fericire. Dar dacă ne lăsăm hipnotizați de ochiul magic al culturii de consum nu vom mai avea puterea de a alege libertatea.

E de ajuns să stai mai mult la televizor ca să înceapă să ți se schimbe mintea, e suficient să începi să practici așa-zisul sex liber, ca să-ți slăbească conștiința binelui. De fapt toate aceste mijloace ale culturii magiciului, care a înlocuit-o astăzi pe cea polițienească, nu fac altceva decât să te reducă la condiția cocoșului a cărui minte, întunecată de propriile patimi,

le cunoaște și caută cu febrilitate doar pe cele trupești. Lumea, în marea ei parte, se uită pe sine în fața televizorului și a unei vieți pătimășe.

Divertismul și celelalte atracții, acționează ca un drog și au puterea de a lega omul din interior cu legături nevăzute, care-l lipsesc și de libertatea exterioară în a urma binele propriu și conștiința, dar și de libertatea interioară. Căci întunecarea minții prin păcat reușește să reeduce omul mai repede și mai eficace decât o făceau reeducatorii de la Pitești, Aiud și din alte închisori comuniste. În comunism te supuneai, dar în majoritatea cazurilor nu credeai în ceea ce ți se impunea să faci, dar acum oamenii se supun răului, păcatului, seduși de acesta, dar mai și cred în el.

Dacă nu ne trezim la timp, și, după cum spun profețiile, a mai rămas doar foarte puțină vreme, ne apropiem de intrarea într-o dictatură mondială, mult mai inumană și mai eficientă, corespunzător noilor tehnologii de urmărire și control a ființei umane. Cipul biometric inaugurează era urmăririi totale și a înrobirii desăvârșite. Dacă se va aplica și pe mână și pe frunte, așa cum se anticipează și se procedează deja în unele țări, dacă acest cip va conține și numărul 666, atunci nu știm în ce măsură se va mai putea vorbi despre libertate, căci 666 înseamnă lepădarea lui Hristos și primirea împărăției lui antihrist.

Sfântul Maxim Mărturisitorul arată în mod clar în lucrarea „Răspunsuri către Talasie” că lepădării poruncilor lui Dumnezeu, desfrânării poporului, îi urmează întotdeauna înrobirea poporului respectiv, dacă acesta nu se pocăiește primind cu mulțumire necazurile care vin asupra lui. Să ne păzească Dumnezeu și să ne lumineze mintea ca să înțelegem ce înseamnă adevărata libertate. ■

O ocazie pentru mai multă nevoiță

Anii în care trăim sunt grei, și va trebui să suferim, poate chiar să și mărturisim în timpul furtunii care se va dezlănțui. Numai cel care va trăi duhovnicește o va scoate la capăt. Să nu deznădăjduim! Acești ani grei sunt o binecuvântare, pentru că ne constrâng să trăim mai aproape de Hristos. Este o ocazie pentru mai multă nevoiță.

Acest război nu va mai fi cu arme, ci duhovnicesc, cu antihrist. Acesta va încerca să înșele de va fi cu putință și pe cei aleși. Toate vor fi controlate de fiara de la Bruxelles. După cartele și buletin, vor înainta cu viclenie și la pecetluire, îi vor constrânge pe oameni să se pecetluiască pe mână sau pe frunte. Numai cei care vor avea pecetea vor putea să cumpere, să vândă și vor avea toate înlesnirile.

Dar creștinii care nu vor primi pecetea vor fi chinuiți. Pentru aceasta, încă de pe acum trebuie să se obișnuiască să trăiască simplu și, dacă pot, să aibă un ogoraș, puțini măslini sau vreun animal pentru nevoile familiei. Această strâmtorare va dura trei ani – trei ani și jumătate. Dumnezeu nu va lăsa pe oameni fără ajutor.

Cei care nu se vor pecetlui vor petrece mai bine decât ceilalți, pentru că Hristos îi va ajuta pe cei ce nu s-au pecetluit. Hristos Însuși! Aceasta nu este puțin lucru!

Cuviosul Paisie Aghioritul

Este evident că ne aflăm, fiecare dintre noi și societatea întregă, într-o criză spirituală. Rădăcinile acestei crize a modernității se află în înșeși axiomele pe care a fost construită. Primii ei arhitecți, gânditorii veacului XVIII, și urmașii lor au ignorat dimensiunea duhovnicească a omului, faptul că sufletul are legile lui, date de Cel ce l-a zidit.

În *Scara virtuților* de la Sucevița, dintre cei care urcă spre Dumnezeu, o parte sunt trași în jos de către demoni, prin patimile pe care le primesc în sufletele lor. Unul singur este împuns cu o sulită de un înger. Patima lui este închipuirea de sine, el crede că poate să ajungă desăvârșit prin propriile lui puteri, fără Dumnezeu. Este ispita pentru care au căzut demonii, patima care distruge orice relație de iubire. De această patimă suferă gândirea omului modern în adâncul ei.

Destinul lui Nietzsche este paradigmatic pentru noi. Drumul lui, de la supraom la nebunie, este drumul lumii moderne, al omului care și-a închipuit că se poate realiza în afara lui Dumnezeu. Voind să nu ni se spună de către nimeni ce avem de făcut, pierdem șansa unor repere obiective în viața noastră.

Ispita luciferică a obținerii desăvârșirii independent de Creator își seamănă neghinele în fiecare dintre noi. Pământul care hrănește aceste semințe este egoismul. Din egoism se nasc depărtarea de Dumnezeu și necredința. Omul stăpânit de închipuirea de sine se pune pe sine în centrul existenței și toată energia vieții o folosește doar pentru împlinirea dorințelor lui. Egoismul distruge cea mai tainică și sfântă legătură care susține umanitatea – iubirea de aproapele. Iar omul care alungă din sufletul său iubirea de aproapele alungă harul lui Dumnezeu, căci mândria nestăpânită care îl face să nu se smerească în fața aproapelei îl face să nu se smerească nici în fața lui Dumnezeu, ci să-L alunge din suflet.

De aceea înnoirea sufletească a fiecăruia dintre noi și a societății în general începe de la relația cu aproapele nostru. Dacă ne vom strădui să-l iubim, să-l ajutăm, să-l compătimim, să-l îndemnăm numai la cele bune, atunci Dumnezeu va căuta cu milostivire la păcatele noastre și, pentru iubirea spre care tindem, ne va da harul Duhului Sfânt.

AVORTUL OPREȘTE o inimă care bate

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

1914–1918

20.000.000 morți

AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

1939–1945

72.000.000 morți

REGIMURILE COMUNISTE

1917–1990

160.000.000 morți

AVORTUL CHIRURGICAL

DE LA LEGALIZARE PÂNĂ ÎN PREZENT

1.260.000.000 morți

ANTICONCEPȚIONALELE AVORTIVE

număr necunoscut, în creștere

”Cea din urmă dovadă că un popor a ajuns la cel mai jos nivel de decădere morală va fi că avortul se va considera ceva tolerat social și obișnuit.

Rafael Ballestrini

Societatea internațională pare mai decisă ca oricând să elimine toate formele de violență. Se cheltuiesc fonduri uriașe pentru promovarea și menținerea păcii în lume. Războiul este preocuparea și teama tuturor.

De îndată ce izbucnește un conflict, el ocupă prime-time-ul jurnalelor de știri, numărul morților este anunțat zilnic. Există însă un război pe care mass-media nu-l incriminează, ci, dimpotrivă, îl promovează. Deși el a fost declarat oficial de majoritatea statelor lumii, inamicului nu i se recunoaște nici măcar existența. O singură zonă de conflict nu-i preocupă pe cei care spun că luptă pentru binele omenirii, deși ea este vitală pentru continuarea umanității. Victimele acestui război nu au parte de onoruri militare ci sunt aruncate la coșul de gunoi, ca resturi organice.

Un război care a făcut, din anii legalizării avorturilor până astăzi, mai mult de un miliard de victime, este trecut cu vederea. De noi toți.

Primul cuvânt pe care îl spunem este „mama”. De ce nu-i lăsăm pe toți copiii să rostească acest cuvânt? De ce nu le dăm aceeași șansă pe care părinții noștri ne-au dat-o nouă? Epoca modernă este singura perioadă din istoria umanității în care uciderea pruncilor a devenit act medical, susținut prin programe de stat, practicat de profesioniști.

Avortul este întotdeauna un eșec, nu o soluție. Avortul nu o face pe femeie neînsărcinată, ci mama unui copil mort. În adâncul conștiinței fiecare mamă, fiecare tată, fiecare doctor, fiecare asistentă știe că avortul este crimă. Doar depărtarea noastră de Dumnezeu ne face să nu ne pese, să justificăm acest genocid prin cuvinte meșteșugite: drepturile femeii, dreptul de a alege, sănătatea reproducerii.

Cine este vinovat pentru acest război? Poate vreunul dintre noi să spună că nu are nicio vină? Putem spune că am făcut tot ce ne stă în putință pentru a-i apăra pe cei mai neputincioși dintre noi?

Suntem vinovați cu toții, fără ca în acest nume colectiv vina fiecăruia să dispară. S-a constatat că marea majoritate a avorturilor nu ar fi făcute dacă ar fi existat o singură persoană care să o sprijine pe mamă. Acea persoană am fi putut fi noi.

Ce putem să facem? Să nu fim indiferenți. Să ne rugăm ca Dumnezeu să înmoaie inimile sălbătice. Să-L trăim pe Dumnezeu în viața noastră și să-L mărturisim în societate, cu conștiința că nu facem decât să împlinim porunca dragostei.

PROF. DR. BERNARD NATHANSON

Răspunzător pentru 75.000 de avorturi

Multă vreme am fost cunoscut drept directorul celei mai mari clinici de avorturi din lume, numită „Centrul pentru sănătate reproductivă și sexuală” din New York.

Timp de doi ani cât am lucrat acolo în calitate de fondator și director al clinicii s-au făcut 60.000 de avorturi. Aveam în subordine 35 de medici.

Activitatea începea la ora 8 dimineața și ținea până la miezul nopții, în fiecare zi a săptămânii, inclusiv duminică. Împreună cu ceilalți doctori făceam 120 de avorturi în fiecare zi a anului, cu excepția primei zile de Crăciun.

Personal am mai făcut încă 15.000 de avorturi la clinica mea privată. Așadar, mă simt răspunzător pentru 75.000 de avorturi.

V-am prezentat o statistică de care nu sunt deloc mândru. Ceea ce vă voi prezenta în continuare este într-un total adevărat.

Am fost unul dintre fondatorii unei organizații naționale care milita pentru legiferarea avortului, numită N.A.R.A.L. (National Association for Repeal of Abortion Law), care mai târziu și-a schimbat denumirea în „Liga Națională pentru Dreptul la Avort” (National Abortion Rights Action League). Era prima grupare politică din S.U.A. care milita în favoarea avortului. Am fondat această organizație în 1968 împreună cu Laurence Lader, Betty Freedan, o feministă convinsă, și Carol Brightcer, pe atunci politiciană în New York. Pe vremea aceea era un act de bun simț să vorbești despre abrogarea legii care interzicea avorturile. Dacă atunci s-ar fi făcut un sondaj de opinie s-ar fi constatat că 99% dintre americani sunt împotriva legiferării avorturilor. Dar iată că noi, o mână de patru oameni, cu un buget foarte mic, am reușit într-un timp record, de numai doi ani, să abrogăm legea care interzicea de 140 de ani avorturile în statul New York. Drept rezultat, New York-ul a devenit capitala avorturilor din S.U.A. Trei ani mai târziu am convins Curtea Supremă să accepte legalizarea avorturilor în toate cele 50 de state ale S.U.A.

Cum am procedat? Este important să știți ce tactică am folosit deoarece aceasta este folosită peste tot în Occident, cu mici deosebiri. Nicio societate occidentală nu este imună împotriva acestei plăgi.

În 1968, gruparea noastră, N.A.R.A.L., știa că dacă s-ar fi făcut un sondaj de opinie cinstit și serios în rândurile

americanilor, am fi fost învinși de la bun început. Așa că am procedat în felul următor: am realizat niște sondaje de opinie în care întrebările erau confuze, cu dublu înțeles, astfel încât să putem folosi rezultatele după bunul nostru plac. Apoi am înaintat mass-media rezultatele lor, din care reieșea că 50-60% dintre americani sunt pentru legiferarea avorturilor. Am avut succes adoptând o asemenea tactică. Dacă spui publicului că majoritatea este pentru legiferarea avortului și repeți mereu acest lucru, cu timpul fiecare va ajunge să-și schimbe părerea și să fie favorabil avortului. În general oamenii nu le place să fie în minoritate. Tactica noastră era de a folosi sondaje prelucrate conform intereselor noastre. Vă atrag atenția asupra unor asemenea sondaje, priviți-le critic și cu mare discernământ, deoarece și astăzi sunt o metodă larg folosită de către mișcarea pentru avort. Știam, de asemenea, că, dacă dramatizăm suficient de mult situația existentă privind numărul avorturilor ilegale, vom câștiga destulă simpatie din partea opiniei publice pentru a legaliza avorturile. Am făcut deci următorul pas: am falsificat numărul avorturilor făcute ilegal în S.U.A. Știam că numărul real era de 100.000, dar numărul pe care îl raportam mereu era de 1.000.000. Iar dacă repeți mereu un lucru, chiar dacă este o mare minciună, vei reuși până la urmă să convingi publicul, după cum a reușit și Hitler în Germania.

Apoi, deși știam că numărul real al femeilor care decedau anual în urma avorturilor era de 200-250, cifra pe care o repetam deseori în mass-media era de 10.000. Aceste cifre au început să se impregneze în mintea publicului american, fiind cel mai bun mijloc de a-l convinge de necesitate abrogării legii care interzicea avorturile. Dacă luăm în considerare numărul real al avorturilor înainte de legiferare, de

100.000 pe an, și numărul avorturilor legale după aceea, de 1.550.000 pe an, rezultă o creștere de 15 ori a numărului de avorturi.

O altă tactică pe care am folosit-o a fost să convingem publicul că interzicerea avortului nu este o soluție, femeile făcând oricum avorturi, dar ilegal. Ori acest lucru nu este adevărat! Dacă astăzi am interzice avorturile, nu s-ar mai face 1.550.000 de avorturi pe an în S.U.A.

În afară de măsluirea datelor reale, am propagat și o altă minciună. Am încercat să contestăm din punct de vedere științific teza că viața ar începe din clipa concepției, susținând că această afirmație este de ordin teologic, etic sau filozofic, dar nicidecum științific. Și aceasta este o tactică preferată a susținătorilor avortului. Ei spun că nu se poate defini clar momentul în care fătul devine o ființă umană. Totuși, definirea acestui moment este o necesitate fundamentală, atât de ordin științific, cât și moral pentru fiecare dintre noi.

Viața începe din momentul fecundării. Din acea clipă ia naștere o ființă umană, o persoană cu drepturi depline. Nu există o trecere de la nimic la ceva, de la un țesut impersonal la persoană. Nu putem defini un moment de cotitură în dezvoltarea fătului, căci viața este una singură, continuă, de la începutul ei până la moarte. De aceea, părerea mea este că avortul e o distrugere planificată a vieții umane, e un act deucidere. Sunt de acord că apariția unei sarcini nedorite duce la o situație extrem de dificilă, dar a găsi soluția în distrugerea cu premeditare a unei vieți omenești înseamnă a ucide cea mai mare bogăție a omenirii. Totodată, înseamnă capitularea moralității în fața pragmatismului rece privind problemele sociale și scopul omului în această viață. **Ca om de știință știu – nu cred doar, ci știu – că viața începe din momentul fecundării.**

Cu toate că nu sunt un om foarte religios, cred din toată inima că există un Dumnezeu care ne cere să punem capăt odată pentru totdeauna acestei triste și rușinoase crime împotriva umanității. ■

Dreptul femeii de a alege

Actorul Gary Graham, cunoscut în România mai ales pentru rolul său din serialul Star Trek, unul dintre idolii adolescenților anilor '80, a spus la începutul lui 2009 ceea ce puține persoane publice au curajul să spună: avortul este crimă!

Am de gând să spun ceea ce milioane de oameni au conștientizat deja în mintea lor și alte milioane, mai multe, o știu în adâncul sufletului, dar nu vor nici măcar să conștientizeze, darămite să o simtă. Mă vor detesta pentru ceea ce am să spun, mă vor urî. Și cu toate acestea, tot am s-o spun: avortul este crimă!

În anii '60-'70 făceam parte cu mândrie din generația păcii. Hipioți cu părul lung, amorezați de rock, festivaluri muzicale, pace, nu război... Stai! Da' eu sunt la colegiu. Sunt pe ultima sută de metri, gata să mă azvârl în lumea afacerilor. O să ajung un ratat scrobit, undeva, într-un birou anost, când, de fapt, mie nu-mi stă capul decât la chefuri. Adică... ăăă, vreau să salvez lumea! Cu droguri, sex și rock'n'roll. Bine, mă, rog, n-avem încă un plan bine pus la punct... dar asta ne preocupă acum?

Gata cu amintirile. De-a lungul vieții am întors problema asta pe toate părțile, și pur și simplu nu pot ceda logicii. Fetusul pe care femeia însărcinată îl poartă în ea, indiferent de perioada de sarcină, este o ființă umană vie, care respiră. Da, respiră – sacul amniotic se formează la 12 zile de la concepție, iar în al doilea trimestru de sarcină copilul pur și simplu respiră lichidul amniotic. Nu este o „masă de țesut încă lipsită de viață”. Nu e un neg, nu este o aluniță, sau o excrescență a pielii, o iritație, sau

un mănunchi de celule lipsite de coordonare. Nu e doar un „fetus”. E un copil. Neformat încă. Așa cum un bebeluș nu este încă un adult matur și complet dezvoltat. Este totuși un copil.

Iar atunci când am lăsat prima dată o fată însărcinată, aș fi murit cu tine de gât dacă îmi spuneai asta. Cum îți permiți? Habar n-ai despre ce vorbești! Ce știi tu, nenorocitul?

Ei bine, știu. Și mă declar vinovat. Am determinat trei fete să facă avort și probabil că au fost mai multe, dar nu știu sigur. Iar acum mi se rupe inima. Pentru că în adâncul sufletului m-am convins. Mi-au trebuit ani de zile după ce am comis-o, dar în sfârșit mi s-a arătat Adevărul. Și ceea ce mi s-a întâmplat a fost o revelație spirituală. S-a întâmplat pur și simplu... Am avut o revelație dureroasă, care m-a înșelă și m-a făcut să plâng când am înțeles ce înseamnă de fapt pentru un bărbat să fie cu o femeie, pentru ce a creat Dumnezeu dragostea trupezască și ce înseamnă avortul.

Până în secunda aceea, fusesem sută la sută „pro alegere”. Eram convins de toată chestia cu „drepturile femeilor”,

foto: Alexei Morozov

eram de acord cu „dreptul constituțional al femeii la libera alegere” și n-aveam nimic împotriva.

Un timp am fost un adevărat Casanova. Aveam vreo șapte prietene la un moment dat; ca un cocoș între găini. De ce șapte? Habar n-am... Așa era stilul meu și nu eram nici pe departe singurul. Eram mândrele elemente ale generației „flower-power”.

Am auzit tot felul de dispute pe marginea faptului că fetusul nu e un copil pentru că nu poate supraviețui în afara uterului. Dar ce zici de un copil de trei zile? Sau chiar de unul de două săptămâni? Dacă-l pui jos, pe podea, și-l lași acolo, o să poată supraviețui de unul singur? Sau o să moară? Și-atunci cum determini exact dacă este copil sau nu? Totul se reduce la un singur lucru: când începe viața? Când e copil? În momentul concepției? În primul trimestru de sarcină? În al treilea? Fix din momentul nașterii? Când i se taie cordonul ombilical? Două săptămâni mai târziu? Când? Fii foarte atent, căci odată ce tragi linie și spui: de-acum e ființă umană, ai pierdut bătălia. Pentru că e arbitrar. Azi este copil, dar ieri era încă o grămadă de celule... un fel de adunătură de nimic cu care poți să faci ce vrei, fără nicio problemă. Dar s-au născut copii prematur, în al doilea trimestru de sarcină, și au trăit. Se întâmplă des.

Așa că vă rog să-mi spuneți, cum vine asta, să iei un copil, să-l scoți tot, mai puțin capul, după care să-i bagi un tub în cap și să-i tragi și creierii afară? Cum se cheamă asta altfel decât crimă? Pentru că „asta” se întâmplă în cazul avorturilor prin dilatare, care sunt destul de frecvente.

Iar noi, ca națiune, ca popor, n-avem nicio problemă?

Înțeleg ura celor cărora le amintesc acest lucru. Realitatea poate fi înfricoșătoare. Actul în sine e cumplit și mult mai tragic când te gândești la numărul de copii de care se dispune astfel în fiecare zi. Bunăvoința cu care tolerăm un atare holocaust spune enorm de mult despre felul în care a fost abrutizată toată cultura noastră. Despre cât de puțin a ajuns să valoreze viața. Acel fetus incomod poate fi îndepărtat chirurgical, rupt din uter și aruncat la gunoi ca orice altceva. Problema s-a rezolvat, iar mama se poate întoarce iar la viața ei egocentrică. Însă rănilor din sufletul acelei femei nu se vor vindeca niciodată complet. Eu sunt bărbat, și mai am încă rănilor mele.

Ni se spune să facem sex ori de câte ori simțim nevoia. Se împart prezervative încă din gimnaziu. Promiscuitatea nu e doar îngăduită, este, practic, încurajată.

Poate să-mi spună cineva cum a ajuns Scott Peterson să fie acuzat de crimă dublă – pentru soția și fiul său nenăscut – și un doctor care face cam același lucru într-o clinică, nu? Explicați-mi și mie: de ce e crimă într-un caz și un lucru absolut acceptabil în celălalt? Ilogic până-n pânzele albe!

foto: Dan Dinescu

leud, 1986

„Hei! E trupul meu. Am dreptul să fac ce vreau cu corpul meu!” Ei bine, n-ai! N-ai legal dreptul să te prostituezi (doar în Nevada poți). N-ai dreptul să ucizi.

Hai să fim sinceri. De câte ori auzi fraza „dreptul femeii de a hotărî”, completează în gând cu „să-și omoare copilul”. Despre asta vorbim. Despre dreptul femeii de a-și ucide copilul.

Dar cum e în cazurile extreme, de incest, viol, malformații grave? Hei, nu le știu chiar pe toate! Asta este o chestie dură. Dar și așa, ar trebui să fie și o altă variantă, nu doar avortul. Acum îmi vine în minte doar adopția. Având în vedere că sunt mii de cupluri în lume care nu pot avea copii, n-ar fi mai corect să lași copilul să se nască, și, dacă nu-l vrei, să lași o familie să-l adopte?

Am văzut ecografia ficei mele, la doar patru săptămâni. N-am văzut decât o formă cilindrică, micuță, cam cât unghia de la degetul mic, care pulsa. Fiecare pulsație era o bătaie de inimă. Da, de inimă de-abia formată; celulele încă se împărțeau după funcția viitoare, dar inimioara ei deja bătea. Mi-au dat lacrimile. Mi-am dat seama că eram martorul unui miracol. Miracolul vieții. Atunci am înțeles că încă de la contopirea primelor două celule, și de la prima diviziune, miracolul constă tocmai în strădania aceea încăpățânată ca, în ciuda a tot și a toate, până la urmă să se facă din ele o ființă umană.

Nu vă țin predici. Vă spun doar că am ajuns să știu și să știu că știu. Un fetus nenăscut este un copil în formare... și să pui capăt prematur acelei vieți înseamnă să comiți o crimă.

Tare mi-aș fi dorit să fi fost la fel de convins de asta cu mult timp în urmă... pe vremea când nu mă interesa decât confortul meu zilnic. Dar n-am vrut să știu, n-am vrut să mă gândesc la asta. Era prea incomod. Ce ironie! Tocmai „generația dragostei” să dea naștere unui lucru atât de odios, acceptat de cultura noastră, precum avortul.

Dumnezeu să aibă milă de noi. ■

Omul nou

” În vremuri ale minciunii universale,
a spune adevărul este un act revoluționar.

George Orwell

CONSECINȚELE LEGALIZĂRII „CĂSĂTORIILOR” HOMOSEXUALE

Toți aceia care cred că o „căsătorie” între parteneri de același sex este doar o excentricitate benignă care nu va afecta omul de rând, ar trebui să se gândească la ce s-a întâmplat în statul Massachusetts, S.U.A.

În 18 noiembrie 2003, Curtea Supremă de Justiție a Statului Massachusetts a anunțat hotărârea asupra cazului Goodridge, declarând neconstituțională neacceptarea „căsătoriei” între parteneri de același sex. Șase luni mai târziu, a început oficierea căsătoriilor homosexuale.

Școlile de stat

„Căsătoria” homosexuală a atacat școlile de stat, puțin după decizia curții din noiembrie 2003.

La școala copiilor mei s-a sărbătorit legalizarea „căsătoriilor” homosexuale într-o adunare foarte largă, chiar la începutul lui decembrie 2003. Au fost mulți vorbitori,

printre care chiar profesori din școală, care au anunțat că se vor „căsători” cu partenerii lor și vor întemeia o familie, fie adoptând copii, fie prin inseminare artificială. Au fost date elevilor materiale despre căsătoria între partenerii de același sex.

În septembrie 2004 o profesoară de clasa a opta din Brookline a spus la postul național de radio că legalizarea căsătoriilor unisex a rupt orice zăgaz legat de predarea homosexualității. „Dacă mă ia cineva la întrebări, îi spun: Ia mai lasă-mă! Acum e legal!”, a declarat ea.

În 2005, copiilor din grădinițe li s-au dat cărți cu poze prin care li se explica faptul că cuplurile de același sex sunt doar un alt fel de familie, ca și părinții lor. Când David Parker, din Lexington, a insistat să fie anunțat când educatorii discută cu fiul său despre homosexualitate sau transexualitate,

Marșul pentru familie, București, mai 2009

școala a cerut să fie arestat; bărbatul și-a petrecut noaptea la închisoare.

În 2006 familiile Parker și Wirthlin au intentat un proces privind drepturile civile federale prin care să oblige școlile să anunțe părinții când se discută cu copiii subiec- te legate de homosexualitate și să le transforme în materii opționale. Judecătorii curții federale au respins cauza. Au decis că tocmai pentru că în Massachusetts este legalizată căsătoria homosexuală, școala are obligația să prezinte și să trateze relațiile homosexuale absolut normal față de copii, că părinții nu trebuie notificați asupra zilelor când au loc aceste discuții și că nicidecum aceste subiecte nu sunt opționale! Acceptarea homosexualității devenise deja datorie a unui ce- tățean model!

Gândiți-vă: din cauza „legalizării” căsătoriilor homose- xuale, un judecător federal a hotărât că școlile au de acum obligația de a le spune copiilor că relațiile homosexuale sunt absolut normale, în ciuda părerilor ori convingerilor părin- ților lor!

„Zilele Gay” din școli sunt considerate absolut necesare pentru lupta împotriva „intoleranței” care ar putea exista față de relațiile între partenerii de același sex. Sute de licee și chiar școli primare de pe tot cuprinsul statului sărbătoresc acum „ziua solidarității cu homosexualii, lesbienele, bisexu- alii și transexualii”.

Adopția copiilor și cuplurile homosexuale „căsătorite”

În 2006 Departamentul pentru Servicii Sociale (DSS) din Massachusetts a acordat titlul de „Părinții anului” unui cuplu de bărbați „căsătoriți”. Cei doi adoptaseră un copil prin DSS (împotriva dorinței părinților naturali ai copilului). Conform știrilor oficiale, a doua zi după finalizarea adopției,

DSS a abordat cuplul pentru adoptarea unui al doilea copil. Se pare că acum agențiile de stat din Massachusetts favori- zează homosexualii pe listele de așteptare pentru adopții în detrimentul părinților heterosexuali.

De asemenea, certificatele de căsătorie din Masechusetts au acum trecut „Partenerul A și Partenerul B” în loc de „soț și soție”. Imaginați-vă cum e să ai un astfel de certificat de căsătorie.

De când cu căsătoriile unisex, paradele anuale gay au devenit tot mai importante. Chiar guvernatorul Deval Patrick a defilat cu fiica sa cea mare, în vârsta de 17 ani, les- biană declarată, la parada din 2008 de la Boston, în spatele unui grup „în piele” (sado-masochiști) care arborau un steag negru-albastru, bice și lanțuri!

Este evident că obsesia căsătoriei manifestată de miș- carea homosexuală nu se datorează numărului mare de homosexuali care chiar ar vrea să se căsătorească. De fapt, un număr foarte mic se „căsătorește”. În ultimele trei luni, ziarul Sunday Boston Globe n-a mai avut nicio poză a vreunui cu- plu gay proaspăt căsătorit. La început, era plin de ele.

Cercetările de specialitate au demonstrat că relațiile homosexuale sunt fundamental disfuncționale la toate nive- lurile, iar „căsătoria”, așa cum o știm, nu o pot împlini, nici măcar dori. Totul se rezumă la a da valoare juridică homo- sexualității și de a impune cu forța aceste practici în diverse medii sociale și instituții politice ale societății care, altfel, nu le-ar fi acceptat niciodată.

Pentru restul lumii: ați fost preveniți!

Brian Camenker
www.massresistance.org

SCHIMBAREA ESTE POSIBILĂ

Am ajuns ușor la homosexualitate; eram o fire slabă. Mama a murit când aveam 19 ani. Tata murise când aveam 13. Am avut încă de mic o anumită confuzie legată de cine eram și ce simțeam față de alții. Confuzia mea despre „dorință” și despre faptul că am observat că sunt „atras” de băieți m-a făcut să mă consider „homosexual” încă de la vârsta de 14 ani. La 20 de ani am început să le spun aceasta și celor din jurul meu.

La 22 de ani, am devenit editorul primei reviste destinate tinerilor homosexuali, XY Magazine din San Francisco. Prin conținutul grafic, era la limita pornografiei, dar mi-am spus că poate fi folosită ca o trambulină către ceva mai bun și mai amplu. Mai târziu, am fondat revista Young Gay America. Revista a făcut valuri. Tinerii homosexuali au reacționat cu entuziasm. Am primit premii, recunoaștere, respect și onoruri, precum și numeroase apariții în mass-media, de la PBS la Seattle Times, de la MSNBC la un cover story în revista Time. Se părea că toată lumea o vrea. Era axată anume pe ideea de „acceptare și promovare” a homosexualității, eu fiind un lider în această privință. Am fost invitat să vorbesc la prestigiosul Forum JFK Jr. de la Facultatea de Științe Administrative de la Harvard, în 2005.

Chiar atunci, după ce am urmărit înregistrarea emisiunii, am început să am îndoieli în privința vieții și influenței mele. Neștiind pe nimeni cu care să pot discuta aceste întrebări și îndoieli, m-am îndreptat către Dumnezeu. Am început să „vorbesc” cu El într-o perioadă în care aveam probleme de sănătate cauzate de stilul meu de viață.

Am început să înțeleg, destul de repede, unele lucruri despre care nu crezusem că pot fi adevărate, cum ar fi faptul că eu conduceam o mișcare proastă, negativă, iar această descoperire nu se baza câtuși de puțin pe dogme religioase. Am tras singur aceste concluzii. Mi-a devenit clar, gândindu-mă și rugându-mă, că homosexualitatea ne împiedică să ne găsim adevăratul eu. Nu putem vedea adevărul pentru că suntem orbiți de homosexualitate. Mulți dintre cei robiți de homosexualitate sau de alte comportamente pătimașe Îl văd

pe Dumnezeu ca pe un dușman, pentru că El le reamintește cine ar trebui și cine sunt meniți să fie. Acești oameni preferă să închidă ochii și să-și astupe urechile la Adevăr, alegând în schimb, prin antagonism, să-i acuze pe creștini cu cuvinte gen „fasciști”, „fundamentațiști” și „retrograzi”.

Pentru mine, homosexualitatea a început la vârsta de 13 ani și s-a încheiat, după ce m-am separat de influențele exterioare și m-am concentrat asupra mea, la vârsta de 30 de ani. Vindecarea de rănille pricinuite de homosexualitate nu este ușoară, cu atât mai mult cu cât sprijinul în acest sens este foarte redus. Deseori, acest sprijin este ridiculizat, redus la tăcere și făcut ilegal prin manipulări juridice. Eu însumi a trebuit să fac abstracție de vocile celor din jurul meu pentru a putea afla aceasta. Acțiunile homosexualilor își propun, printre altele, să-i împiedice pe oameni să afle că schimbarea este posibilă. În ce mă privește, ieșirea de sub influența mentalității homo a fost cea mai pleneră, frumoasă și uimitoare experiență din viața mea. M-am întâlnit cu Dumnezeu când eram singur, obosit și supărat. Rugându-mă, mi-a spus că nu are de ce să-mi fie teamă și că sunt „acasă”. Trebuia doar să fac puțină ordine în „casă”.

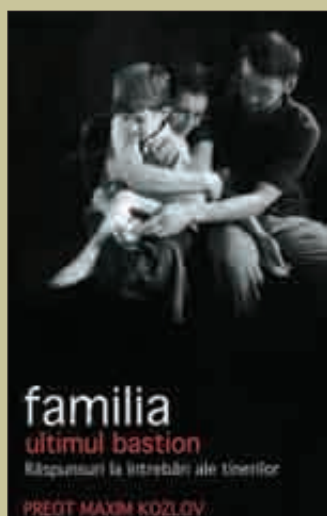
Homosexualitatea mi-a răpit 16 ani din viață, infestându-mi-i cu diferite minciuni, propagate și prin mass-media pentru copii. În unele țări europene, homosexualitatea este considerată atât de normală, încât copiii primesc la școală cărți cu basme cu homosexuali. Polonia încearcă să împiedice Uniunea Europeană să-i îndoctrineze copiii cu propagandă homosexuală. În replică, Uniunea Europeană l-a numit pe premierul polon „respingător”.

Ca lider al mișcării homosexualilor, am avut ocazia să vorbesc de multe ori în public. Aș vrea să-mi pot lua înapoi cuvintele spuse atunci. Astăzi știu că homosexualitatea înseamnă patimă și pornografie laolaltă. Nu voi mai lăsa pe nimeni să mă convingă de contrariu, indiferent de cât de abili sunt în cuvinte sau de cât de tristă le e povestea. Am văzut. Știu adevărul.

Vindecarea de păcatele lumii nu vine peste noapte; însă vine, dacă nu îi opunem mândria noastră. Dumnezeu câștigă în cele din urmă, în caz că nu știi.

Michael Glatze

www.homosexualitate.ro

O parte a Bisericii mari este și Biserica cea mică, pe care noi trebuie să o zidim în cadrul familiei noastre, căci avem făgăduința Domnului că „acolo unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor”. Iar dacă în mijlocul acestor doi sau trei este Hristos, atunci nici familia nu poate fi biruită de porțile iadului, fiind ultimul nostru bastion.

Discurs pentru viață al unui copil de 12 ani

Lia Mills, o elevă canadiană de 12 ani, a făcut senzație în presă după ce, la începutul acestui an, și-a susținut pledoaria anti-avort într-un concurs școlar de retorică, în ciuda opoziției vehemente întâmpinate din partea profesorilor. La jumătatea lunii mai și-a mai prezentat o dată pledoaria în fața a 12.000 de oameni, adunați cu ocazia Marșului Național pentru Viață din Ottawa, Canada.

Lia, originară din Ontario, și-a modificat puțin discursul special pentru această ocazie, adăugând următoarele: „Zilnic, 115.000 de persoane sunt omorâte prin avort. Priviți această mare de oameni din jurul vostru. N-are mult peste 10.000 de oameni. La fiecare două ore, tot atâția copii sunt uciși din cauza avortului.”

Eleva a ajuns celebră după ce, în februarie, a fost descalificată la un concurs școlar de retorică din cauza temei controversate – avortul – pe care și-a ales-o. Cu toate că fusese avertizată că pledoaria ei nu va fi punctată, ea și-a susținut discursul, ceea ce a făcut ca unul dintre membrii juriului să părăsească sala, înainte chiar ca Lia să înceapă să vorbească. Controversele stârnite între membrii juriului i-au făcut să-și modifice decizia inițială de a o descalifica. Mai mult decât atât, în final, Lia a câștigat concursul.

Discursul din Ottawa a fost urmărit de miile de persoane care au înfruntat vremea proastă pentru a participa la Marșul pentru Viață. Pledoaria de 8 minute a fost aplaudată de canadienii adunați, încântați să o vadă și să o asculte pe această tânără domnișoară, ajunsă cunoscută în toată lumea datorită faptului că originalul său discurs a fost postat pe YouTube și accesat deja de peste 650.000 de vizitatori.

„Aproape o treime din generația noastră n-a apucat să surviețuiască fazei uterine”, a spus Lia; „toate acele vieți sunt acum pierdute. Tot acel potențial și toată speranța, pierdute.”

Ea s-a adresat retoric mulțimii: „Oare de ce ni se pare că doar pentru că un fetus nu vorbește sau nu face ce facem noi, nu este încă ființă umană? Oare numai dacă îl dorim îi considerăm oameni?” „Fetușii sunt, cu siguranță, oameni, alcătuiți în pântecul mamei lor de minunatul Creator”, a spus Lia.

Comentând vidul legislativ din jurul problemei avortului în Canada, Lia continuă, aprobată de mulțime: „Unii ar putea spune că, dacă tot nu există în Canada legi care să interzică avortul, nu mai contează. Dar dacă o acțiune este nedreaptă, injustă, ar trebui să fie ilegală, și ar trebui să fie problema noastră.”

„Știu că unii vor spune «în fond, mama are dreptul să avorteze, viața ei este dramatic afectată de nașterea unui copil», dar vă cer să va gândiți la drepturile copilului, drepturi care nu i-au fost niciodată acordate”.

„Indiferent ce drepturi are femeia, nu înseamnă că trebuie să respingem drepturile fătului. Trebuie să ținem minte că, odată cu drepturile și alegerile noastre vin și responsabilitățile, și că nu putem nega drepturile cuiva numai ca să ne eschivăm de propriile responsabilități.”

În continuare, Lia a vorbit despre statisticile incredibile privind avortul în cazul unor copii cu malformații. Ea a spus: „Ceea ce nu înțeleg este că, pe de o parte, asigurăm locuri de parcare speciale și lifturi pentru handicapați, sponsorizăm Jocurile Olimpice Speciale și povestim despre bucuria și exemplul extraordinar pe care aceștia ni-l dau. Dar dacă aflăm că o femeie însărcinată poartă tocmai un astfel de copil, o sfătuim să aleagă avortul, fără să ne mai gândim la copil”.

Lia a mai amintit și de avorturile discriminatorii, în funcție de sexul copilului, îndreptate în special către sexul feminin. „În Bombay, din 8.000 de teste care indică faptul că bebelușul este o fetiță, doar un copil a ajuns la termen. În cazul celorlalți, mamele și-au exersat dreptul de a alege. Copiii au fost avortați. Uciși.”

Ea a adus în discuție și argumentele pro-avort invocate în așa-zisele cazuri „dure”: viol și incest. „Să analizăm datele: doar unu la sută dintre avorturi intră în categoria cazurilor dure. Printre acestea se numără violul, incestul și amenințarea vieții mamei. Unu la sută! Ceea ce cu greu ar justifica volumul îngrijorător de avorturi din prezent”.

Steve Jalsevac
www.lifesitenews.com

EVOLUȚIONISMUL O PRIVIRE DINCOLO DE „SIMPLA TEORIE ȘTIINȚIFICĂ”

Oana Iftime,
Alexandru Iftime

„Lamarck pretinde a dovedi că în vremurile timpurii natura producea, printr-o miraculoasă evoluție, o specie din alta, anterioară. El caută să statornicească un lanț treptat cu verigi succesive (necontemporane), producând astfel în final specia umană, printr-o metamorfoză ce este exact opusul adevărului, și nu mai puțin miraculoasă decât prefacerile despre care citești în basme! Teoriile lui Darwin își închipuie că au ajuns la soluționarea problemei antropologice acceptând metoda evoluției. Aceste teorii, neavând temeuri solide, în loc să rezolve problema, au făcut-o și mai enigmatică, fiindcă tăgăduiau validitatea adevărului descoperit dumnezeiește și, privind omul ca fiind în rândul animalelor iraționale, îi tăgăduiau obârșia sa duhovnicească și îi atribuiau o obârșie foarte joasă.

În general, fără acceptarea adevărului dumnezeiește descoperit, omul va rămâne o problemă insolubilă. Acceptarea lui este temelia solidă și sigură pe care trebuie să se întemeieze oricine cercetează omul. De-aici trebuie început spre a putea rezolva corect feluritele părți ale problemei și a afla adevărul cu mijloacele adevăratei științe.”

Șarpele o ispitește pe Eva, mănăstirea Sucevița

În aceste câteva fraze, Sfântul Nectarie, episcopul de Pentapolis, a extras esența teoriei evoluției. Un observator care nu era biolog a diagnosticat precis latura științifică a acestei teorii (care, într-adevăr, face apel la transformări care sunt „exact opusul adevărului, și nu mai puțin miraculoase decât prefacerile despre care citești în basme”), atrăgând, totodată, atenția asupra rădăcinilor ideologice ale evoluționismului, întemeiat pe negarea Revelației, pe materialism, pe ateism.

La evoluționism nu s-a ajuns pe baza cercetării științifice. Darwin nici măcar nu a avut, inițial, curajul de a-și prezenta publicului ideile, simple păreri neîntemeiate științific. A. R. Wallace i-a trimis lui Darwin o lucrare în care se schițau niște prime idei evoluționiste, pentru ca acesta să o citească și să-i dea eventuale sfaturi privind publicarea. Darwin, care avea astfel de idei de ceva vreme, fără a avea, însă, și curajul să le publice, a profitat de ocazia apărută prin Wallace și s-a trecut prim autor la lucrare, completându-o fără a-i cere părerea lui Wallace, gest cu totul neprincipial.

Teoria evoluției a câștigat adepți pe terenul materialismului deja acceptat ca perspectivă de viață de către cei care au îmbrățișat, astfel, și ideea de trageră a omului din animale. O lume fără de Dumnezeu, bazată pe „lupta pentru supraviețuire”, convenea dezlănțuirii patimilor și exact aceasta s-a și întâmplat, odată cu răstălmăcirea sensului existenței pe baze filozofice ateiste, cârpite cu justificări pseudo-științifice ale „animalității” noastre. Totul a fost răstălmăcit, sensul vieții și al morții, al bucuriei și al suferinței, al rațiunii și al credinței, iar omul a devenit, într-adevăr, o mare enigmă, sieși, o enigmă dureroasă, zbătându-se între cer și pământ, în căutarea perpetuă a „fericirii” care pare a-i scăpa, mereu și mereu, printre degete. Omul și-a îngăduit, treptat, treptat, totul, doar pentru a resimți cum aceasta nu-l împlinește. Rezultatul este o cultură nebunească, a satisfacției pe cât de elaborate, pe atât de false, de vane, de incapabile de a asigura împlinirea mult-răvnită. Setea cea mai profundă din om, care se cuvenea a fi potolită din Izvorul Vieții, Care de bunăvoie S-a dăruit nouă, a ajuns a fi amăgită și chinuită cu apa sărată și amară a răzvrătirii contra lui Dumnezeu sau, în cel mai „bun” caz, a nepăsării față de El, fără a realiza că, de fapt, de noi înșine ajungem să ne lepădăm și să nu ne mai îngrijim, astfel. Fiindcă nu Dumnezeu are nevoie de noi, ci noi de El, pentru a exista, în toate sensurile posibile.

Analizat din perspectiva științifică, evoluționismul este o colecție de speculații și interpretări greșite ale unor date referitoare la lumea vie. Vom da numai două exemple de „dovezi” aduse în sprijinul teoriei evoluției biologice, arătând falsitatea lor. Primul exemplu se referă la așa-zisa evoluție a cotarului de mestecăn (un fluture), considerată una dintre dovezile directe (observate direct, în epoca modernă) ale evoluției. Se știa, despre acest fluture, că este de culoare deschisă, trăind pe scoarța albă a mestecenilor, fără a fi ușor de văzut de către prădători. În timpul revoluției industriale din

Anglia, când fabricile, din ce în ce mai numeroase, poluau mediul, scoarța mestecenilor înnegriindu-se din pricina negrului de fum emis pe coșurile fabricilor, cotarii de culoare deschisă au dispărut. Au apărut, în schimb, cotari de mesteacăn de culoare închisă („melanism industrial”, „înnegrirea” fluturilor datorită mediului afectat de poluarea industrială). S-a spus că specia a evoluat. Afirmarea este, însă, falsă. Nu s-a transformat o specie de fluturi de culoare deschisă într-o specie de fluturi de culoare închisă. De fapt, fluturii din specia aceasta au putut dintotdeauna să fie de culoare deschisă sau de culoare închisă, supraviețuind, mereu, exemplarele care sunt greu de văzut de către prădători, pe fondul scoarței copacilor. Exemplarele închise la culoare sunt prădate când scoarța este albă, iar cele deschise la culoare au fost prădate când scoarța mestecenilor era înnegrită datorită poluării. Odată ce s-au luat măsuri împotriva poluării industriale, au „reapărut” cotarii de culoare deschisă, „dispărând” cei de culoare închisă (care iarăși puteau fi lesne văzuți de către prădători, pe scoarța mestecenilor, redevenită curată, albă).

Cel de al doilea exemplu se referă la interpretarea forțată a datelor legate de fosile, pentru a sprijini teoria evoluției prin așa-numite dovezi indirecte, în acest caz dovezi indirecte din domeniul paleontologiei (studiul fosilelor). S-a imaginat adesea cum arătau animale întregi, pornind doar de la câteva oase și de la teoria evoluției. Spre exemplu, *Pakicetus* a fost reconstituit astfel încât să arate ca un animal acvatic, fiindcă cercetătorii evoluționiști susțineau, doar pe baza speculației că animalul ar fi fost adaptat să audă sub apă (speculație la care s-a ajuns examinând resturile craniului), că acesta ar fi fost strămoșul balenelor și că, iată, s-a descoperit o dovadă a evoluției, o fosilă „tranzițională”, făcând trecerea de la mamiferele de uscat la cele acvatice. În această primă reconstituire, *Pakicetus* arăta ca un fel de vidră cu labe scurte și groase, palmate, bune pentru înot. Ulterior, când s-au găsit resturi de *Pakicetus* mai bine păstrate s-a făcut o altă reconstituire, după schelet, animalul arătând ca un fel de capră cu cap mare, coadă lungă și picioare lungi. S-a speculat, însă, în continuare cum că această „capră” ar fi fost... acvatică, strămoșind, totuși, „cumva”, balenele, în ciuda a numeroase trăsături care arată că animalul trăia și se hrănea pe uscat. Și mai există numeroase astfel de exemple despre cum cercetătorii văd în fosile ceea ce doresc să vadă, privind prin prisma teoriei evoluției.

Datorită consistenței de ideologie pe care a dobândit-o evoluționismul, s-a ajuns la irațional, la un adevărat fanatism, până la aceea că unii cercetători neagă realitatea, fiindcă nu se potrivește cu teoria evoluției. Spre exemplu, vorbind despre un anumit sistem clar atestat la bacterii, sistem care reglează fabricarea anumitor molecule necesare acestora, niște autori evoluționiști afirmă că se îndoiesc de existența lui, fiindcă un astfel de sistem „nu ar putea furniza beneficiul pe termen lung necesar pentru a-și susține evoluția sau menținerea prin selecție naturală”. Teoria evoluției are, așadar, prioritate asupra datelor obiective obținute experimental, conform nu cu ceea ce ar trebui să fie știința și abordarea științifică, ci conform cu „Legile lui Murphy”: „Știința vă spune adevărul, nu vă lăsați înșelați de fapte”.

Legătura dintre evoluționism și religie cuprinde și alte aspecte, pe lângă cel de degenerare în credință oarbă, exemplificat mai sus. Astfel, evoluționismul a deținut și deține un statut de „armă” ateistă împotriva religiei. În lipsa, pentru unii, a perspectivei ortodoxe, sau a adâncirii acesteia, pentru alții, s-a ajuns la amestecarea lucrurilor, știința fiind chemată să se pronunțe asupra adevărului de credință. La baza acestui fapt stă o imensă greșală, o mare neînțelegere - știința studiază cele materiale, creația, nu are cum investiga pe Creator, Care este imaterial și transcendent („dincolo” de creație, ținând toate să existe prin lucrarea Lui, dar fiind diferit și separat de creație, în ființă). Așadar, știința nu are cum demonstra nici existența, nici

foto: Alexei Morozov

inexistența lui Dumnezeu. Cu toate acestea, evoluționismul a făcut parte din pachetul comunist de propagandă ateistă și se regăsește în pachetul propagandistic al anumitor grupări ateiste actuale, cu ambiții politice.

Văzând câtă răutate se cuprinde într-o „simplă teorie științifică”, rămâne să ne dez-bărăm, fie și treptat, de evoluționism, și să-i ajutăm și pe alții să facă la fel. Aceasta necesită, însă, pe de o parte, conștientizarea gravității problemei, pentru societate și persoană, și, pe de alta, hotărârea și efortul de a o aprofunda, pentru noi înșine și în eventualitatea de a-i lămuri și pe alții. Aspectul incompatibilității cu credința creștină este, poate, cel mai ușor de înțeles (desigur, pentru cel care nu-și închide singur mintea, împotrivindu-se Adevărului și încercând să-l acomodeze cu astfel de teorii, din diverse motive lumești).

Analiza științifică a erorilor evoluționismului este și ea accesibilă nespecialiștilor, dar numai omului dispus să investească un efort, pentru a înțelege ce este greșit, în această teorie. Aceste eforturi ar fi, însă, dedicate unei fapte a dreptății, și chiar a pocăinței, a reînțoarcerii fiilor risipitori ai veacului nostru la Tatăl. Multe aspecte negative se pot cuprinde într-o „simplă”, dar neadevărată și hulitoare teorie științifică, dar și multe lucruri bune se pot ascunde în lepădarea de ea. Dumnezeu ajută, desigur, la lucrurile bune, dar decizia de a face pasul către înfăptuirea binelui, ca de obicei, ne aparține. ■

lumina lui Hristos

Lumină mai presus de strălucire, preacurată
și spui
fi asemenea Mie

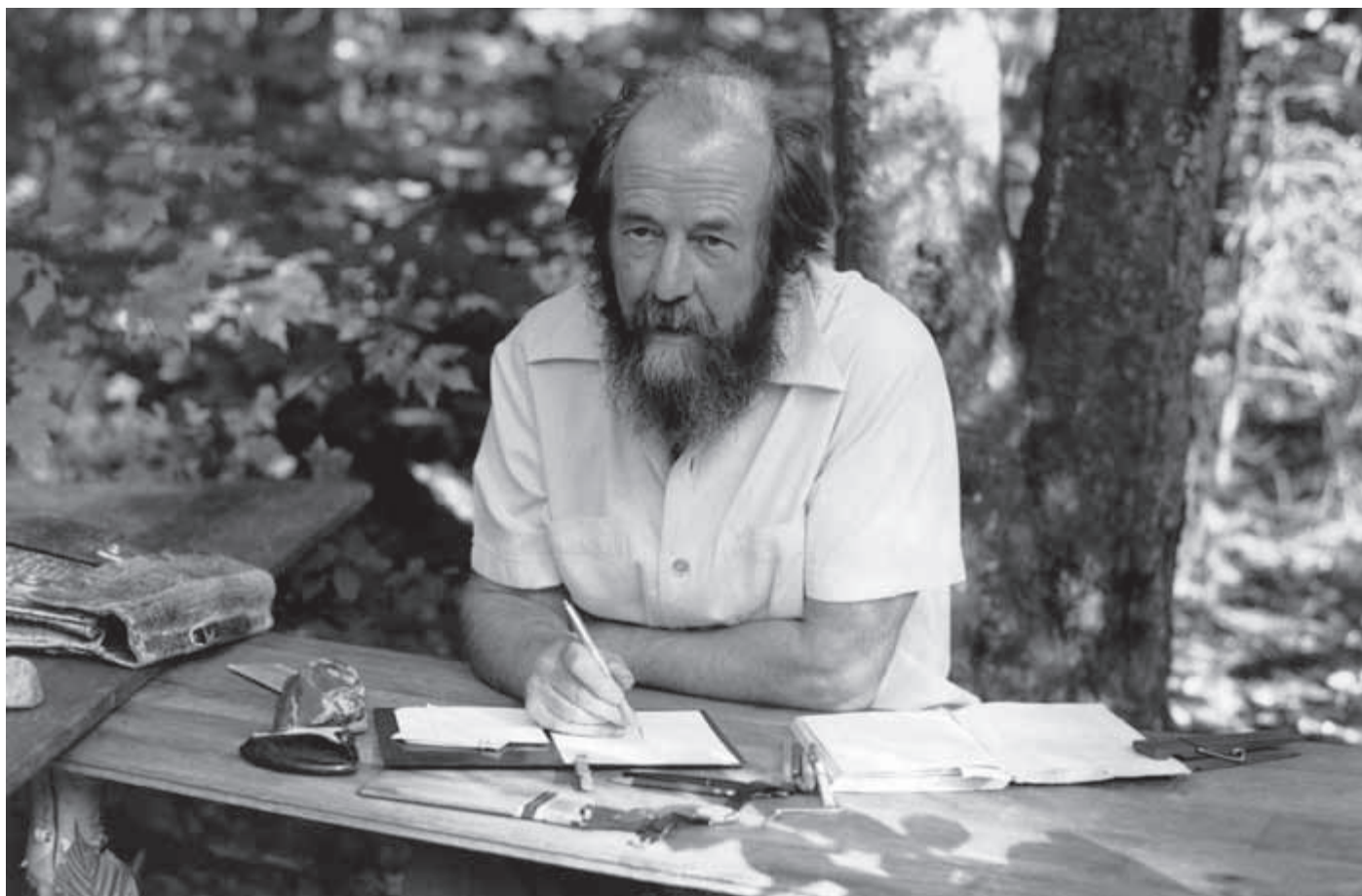
Lumină, în Lumină, în Lumină
și spui
fi asemenea Mie?

„cu mâna Mea îți voi acoperi fața
și așa voi trece. În adiere
căci nu poate om să mă vadă
și să fie viu”
o, Înviere

Lumină mai presus de strălucire
iată inima mea, ca o pleoapă zvâcnind
peste sânge
carne viscolită de gânduri
nu-mi cunosc
moartea
oricât de aproape ar fi. Și tu spui
fi asemenea Mie?

Martor al Adevărului

Duminică 3 august 2008 a trecut în veșnicie Alexandru Soljenițin.
Omul care s-a luptat cu comunismul și l-a învins.

COPIII REVOLUȚIEI

S-a născut la 11 decembrie 1918 – generația „copiilor Revoluției” – într-o familie adânc credincioasă. Tatăl, Isaac – ofițer de artilerie decorat în Primul Război Mondial – a murit cu șase luni înaintea nașterii fiului său. În copilărie a petrecut câteva veri lângă mătușa sa Irina, de la care și-a însuflețit dragostea pentru literatura rusă și devotamentul față de Ortodoxia rusă.

Curând însă, concepțiile creștine din familie s-au lovit de ideologia materialistă propovăduită în școli, și treptat-treptat tânărul Alexandru a îmbrățișat-o cu înflăcărare pe ultima. A intrat în organizațiile de tineret bolșevice. A fost, asemenea tatălui său, decorat și avansat în gradul de căpitan de artilerie în al Doilea Război Mondial. Nu a apucat să se întoarcă de pe front pentru că – în urma unor remarci ireverențioase la adresa „Mustăciosului” dintr-o scrisoare adresată unui prieten – este arestat și condamnat la 8 ani de lagăr. Va fi eliberat în 1953, la termen, și trimis în exil în satul Kok-Terek din Kazahstan. Aceștia au fost poate cei mai importanți ani din

viața lui – ani în care și-a schimbat întreaga viziune asupra vieții, a lumii, a comunismului și a Revoluției Ruse.

Profitând de politica „de dezgheț” a lui Hrușciiov, scrie celebra nuvelă-roman „O zi din viața lui Ivan Denisovici”. Această nuvelă a obținut aprobarea personală a lui Hrușciiov pentru a fi publicată și i-a adus aproape instantaneu celebritatea internă și internațională. După mazilirea lui Hrușciiov în 1965, Soljenițin intră în conflict direct cu conducerea sovietică și cu KGB-ul, supraviețuind inclusiv unui atentat de asasinare prin otrăvire.

Soljenițin a immortalizat acești ani de luptă cu aparatul de stat sovietic în cărțile „S-a luat vițelul în coarne cu stejarul” și „Prietenii nevăzuți”. Cu ajutorul acestor „prietenii nevăzuți” a reușit să scrie clandestin și să trimită pe microfilm în Occident „Arhipeleagul Gulag”, „Pavilionul Canceroșilor” – izvorâtă din propria luptă cu maladia, „Primul Cerc” și altele. Ultimele două amintite au fost publicate în Occident aproape imediat și, împreună cu „Ivan Denisovici”, i-au adus lui Soljenițin, la propunerea lui François Mauriac, premiul Nobel pentru literatură din 1970.

În 1973 KGB-ul intră în posesia unei copii a „Arhipeleagului”. În urma interogatoriului, persoana la care se găsisse manuscrisul, Elizaveta Voronyanskaya, se sinucide. Aceste evenimente l-au determinat pe Soljenițin să nu mai amâne publicarea „Arhipeleagului”, care a apărut în același an la Paris. Aproape imediat după aceasta este acuzat de înaltă trădare și expulzat din Uniunea Sovietică. Familia îl va urma în scurt timp în exil.

EXILUL

Începe o nouă etapă din viața scriitorului. În momentul expulzării era considerat „cel mai celebru om din Occident”. Dar Soljenițin nu a ales faima, ci adevărul. În discursul său de la Londra în 1983, la primirea Premiului Templeton – echivalentul Nobelului pentru progres în spiritualitate și religie – a identificat sursa răului din acest „nefericit secol XX” în faptul că „Oamenii au uitat de Dumnezeu”.

În 1976 familia Soljenițin s-a stabilit în orașul Cavendish din statul Vermont, S.U.A., într-un cadru natural care-i amintea scriitorului de mult iubita Rusie. Aici, în mijlocul pădurii, departe de zgomotul și superficialitatea

lumii occidentale – care-l poreclise „pustnicul din Vermont” – Soljenițin se dedică familiei și lucrului la visul său literar din copilărie de a scrie o istorie a Revoluției Ruse, materializat în peste 5.000 de pagini sub titlul de „Roata Roșie”. Fiul mijlociu, Ignat – unul dintre cei mai renumiți dirijori și pianisti ai momentului – își amintește că tatăl său le spunea că nu e important cine ești ci ce faci, punând mare accent pe muncă.

Același cult pentru muncă l-a remarcat jurnalistul francez Bernard Pivot în interviul luat lui Soljenițin în 1983 pentru televiziunea Antenne 2. Casa lor era special proiectată pentru ca scriitorul să poată scrie în condiții optime. Și de multe ori scria zile în șir. Chiar lângă bibliotecă se afla o capelă și, comenta reporterul, una dintre cele mai mari bucurii ale familiei era atunci când un preot rus își anunța vizita pentru a sluji Sfânta Liturghie în capela lor.

În același interviu Soljenițin declara: „Am sentimentul puternic că mă voi întoarce odată în Rusia. Și vedeți că sunt deja destul de bătrân.” Acest simț profetic s-a împlinit în 1994, când la capătul unui turneu-simbol de două luni de zile de la Vladivostok până în Rusia continentală, s-a stabilit împreună cu familia în Moscova.

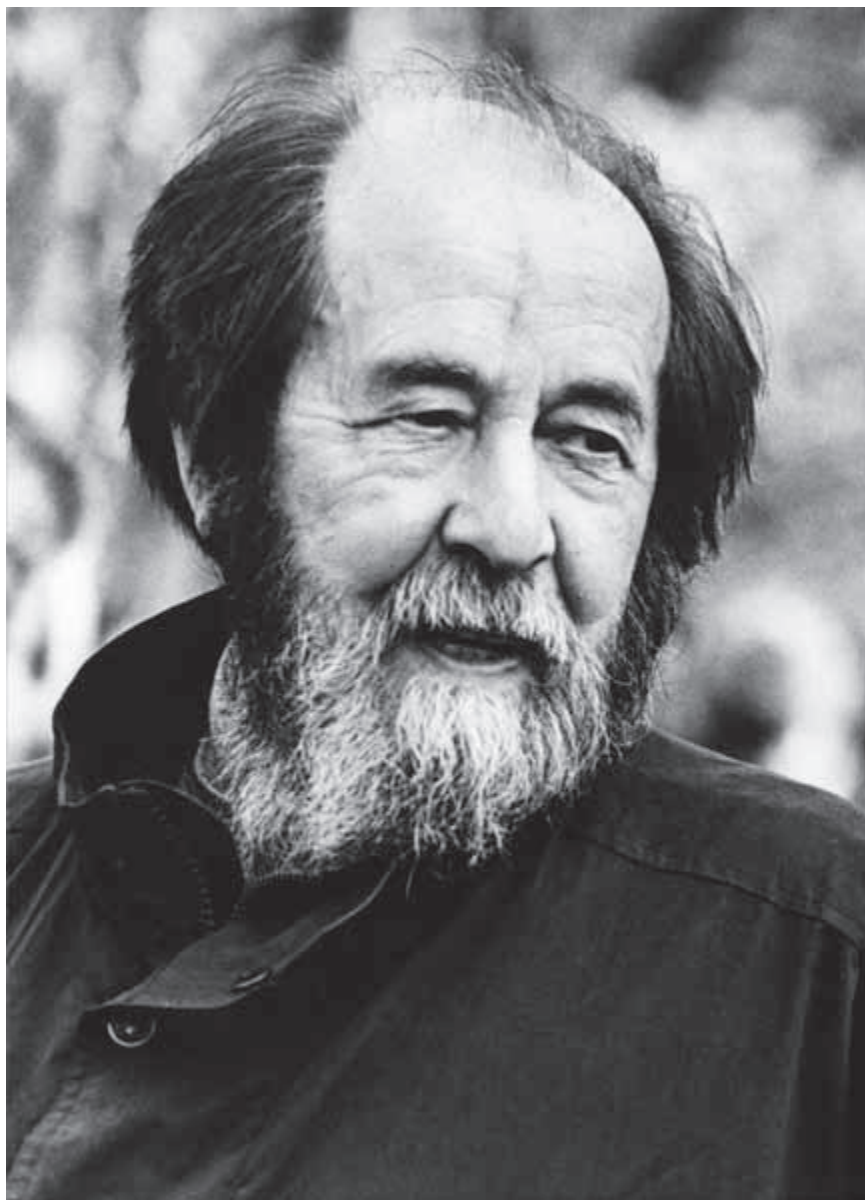
ACASĂ

Întors acasă, Soljenițin, cu aceeași vivacitate și ascuțime, a continuat să spună lucrurilor pe nume. Astfel, în discursul festiv ținut în fața Dumei de Stat, a afirmat, printre altele: „Aceasta nu este democrație, ci oligarhie!” La sfârșitul discursului au fost puține aplauze și o mulțime de zâmbete disprețuitoare în sală.

Încet-încet rușii și-au recăpătat pe cel mai mare scriitor al lor din secolul XX. Întreaga-i operă literară și publicistică tratează problemele majore ale existenței omului cu deosebită sinceritate, umor și înțelepciune.

Soljenițin – întocmai ca propriile noastre conștiințe – a fost incomod. El a trăit consecințele ultime ale materialismului și s-a întors de la marginea prăpastiei ca să-și avertizeze contemporanii despre unde duce ateismul.

În ultimul interviu acordat cotidianului Der Spiegel în iulie 2007, întrebând de reporter „Ce înseamnă credința pentru dumneavoastră?” a răspuns: „Pentru mine credința este temelia și sprijinul vieții omului.” Iar la întrebarea „Vă e frică de moarte?” a răspuns „Nu îmi mai este frică... Simt că este un eveniment natural, dar în niciun caz ultimul, din existența unui om.”

fr. Ioan Berbec

PREMIUL NOBEL, 1970

Prețul lașității va fi întotdeauna răul

Atât țări cât și continente întregi repetă greșelile unii altora la intervale de timp care pot dura veacuri. Te-ai gândi că totul va fi atât de evident! Dar nu; ceea ce unele nații au experimentat, considerat și respins, este pe neașteptate descoperit de altele ca ultima noutate.

Tinerii, la o vârstă când nu au avut alte experiențe decât cele sexuale, când încă nu au ani de suferință și înțelepciune personală în spatele lor, repetă jubilând pe depravații noștri ruși nesăbuiți din secolul XIX.

Dar dintre cei care au trăit mai mult și înțeleg, cei care s-ar putea opune tinerilor acestora, mulți nu îndrăznesc să se opună, chiar fac pe ei, numai să nu pară „conservatori”.

Oamenii care s-au predat pe sine setei după prosperitate cu orice preț, bunului trai material ca principal scop al existenței pământene – și sunt mulți în lumea de azi – aleg pasivitatea și retragerea, numai ca viețile lor obișnuite să continue un pic mai mult, numai să nu treacă pragul greutăților astăzi – iar mâine, vezi bine, totul va fi bine. Dar niciodată nu va fi bine! Prețul lașității va fi întotdeauna răul; vom culege curaj și victorie când o să îndrăznim să facem sacrificii.

Gestul simplu al unui om curajos este de a nu participa la minciună, de a nu susține acțiuni false! Să vină în lume, chiar să domnească peste lume – dar nu cu ajutorul meu.

UNIVERSITATEA HARVARD, 1978

Adevărul arareori este plăcut, de cele mai multe ori este amar

Motto-ul Harvard-ului este „Veritas”. Adevărul arareori este plăcut, de cele mai multe ori este amar.

Există un dezastru care se produce deja de o bucată de vreme. Mă refer la calamitatea unei conștiințe despiritualizate și ne-religioase. Pentru această conștiință, omul este piatra de temelie pentru judecarea și evaluarea tuturor lucrurilor de pe pământ. Omul imperfect, care niciodată nu este lipsit de mândrie, interese personale, invidie, vanitate și o duzină de alte defecte...

Pe drumul dinspre Renaștere până în zilele noastre ne-am îmbogățit experiența, dar am pierdut conceptul unei Entități Supreme Complete care ne limita patimile și iresponsabilitatea. Ne-am pus prea mare nădejde în reformele politice și sociale numai ca să descoperim că am fost lipsiți de posesia noastră cea mai prețioasă: viața noastră spirituală.

Dacă umanismul are dreptate în a declara că omul este născut ca să fie fericit, n-ar fi fost născut ca să moară. Din moment ce trupul lui este blestemat să moară, misiunea lui pe pământ trebuie în mod evident să fie mai degrabă de natură spirituală. Nu se poate să fie plăcerea nelimitată de fiecare zi. Nu se poate să fie găsierea celor mai bune căi de a obține bunuri materiale și apoi de a scoate ce e mai bun din ele. Trebuie să fie împlinirea unei datorii permanente și importante așa încât viața să devină o experiență de creștere morală, așa încât omul să plece din viață mai bun decât a venit... Numai înfrânarea de sine voluntară, asumată senin, poate să ridice omul deasupra curentului mondial al materialismului.

Nu se poate să evităm revizuirea definițiilor fundamentale despre viața și societatea umană. Este adevărat că omul este totul? Nu există un Spirit Superior deasupra lui? Este adevărat că viața omului și activitățile societății trebuie să fie determinate în primul rând de expansiunea materială? Este permis să promovăm o astfel de expansiune în detrimentul integrității noastre spirituale?

PREMIUL TEMPLETON, 1983

*Întreg veacul XX este atras în vârtejul
nimicitor al ateismului și al nimicirii de sine*

Încercările de a căuta ieșire din actuala stare a lumii sunt fără rod, dacă nu ne întoarcem conștiința noastră cu pocăință față de Ziditorul a toate: nu ni se va lumina nicio ieșire, noi nu o vom găsi: sunt prea sărace acele mijloace pe care ni le-am lăsat. Trebuie mai întâi să vedem grozăvia, care nu este cauzată de cineva din afară, care se află în fiecare dintre noi.

Să ne întrebăm: oare nu sunt mincinoase idealurile veacului nostru?

Viața noastră nu constă în căutarea fericirii materiale, ci în căutarea vredniciei înălțimi duhovnicești. Toată viața noastră pământească este doar o treaptă intermediară de dezvoltare către cea de mai sus – și de pe această treaptă nu trebuie să ne rupem, nici să batem pasul pe loc. Din legile fizicii și ale fiziologiei nouă niciodată nu ni se va desluși acea taină cum Ziditorul permanent și în fiecare zi participă în viața fiecăruia dintre noi, fără de schimbare adăugându-ne nouă energie pentru existență; iar când acest ajutor ne părăsește – noi murim. Și cu nu o mai mică participare El contribuie la viața întregii planete – aceasta trebuie să o simțim în momentul nostru întunecat și înfricoșat.

Nădejdi nesăbuite a ultimelor două veacuri, care ne-a adus pe noi în nimicnicie și în pragul morții atomice și neatomice, noi îi putem opune numai căutarea sânguincioasă a caldei mâini a lui Dumnezeu, pe care noi atât de nepăsător și trufaș am respins-o. Atunci se pot deschide ochii noștri la greșelile acestui nefericit secol XX și mâinile noastre se vor apuca să le îndrepteze.

Toate cele cinci continente sunt într-un vârtej. Dar tocmai în astfel de încercări ies la iveală cele mai înalte aptitudini ale sufletelor omenești.

Prefirându-mi în minte trecutul, mi-am dat seama că, de-a lungul întregii mele vieți conștiente, nu mi-am înțeles nici sufletul, nici menirea.

Multă vreme am luat drept bun ceea ce, de fapt, mă ducea la pierzare, lăsându-mă neconținut atras într-o direcție contrară celei ce mi-ar fi fost cu adevărat benefică...

Cu spinarea încovoată, aproape frântă, mi-a fost dat să extrag din anii de captivitate acest crâmpei de cunoaștere: cum devine omul om și cum devine neom.

Focule, focule! Vreascurile trosnesc și vântul nocturn al toamnei târzii face flăcările să zburde... Mi-am pus pufoaica pe umeri, căci totuși e cam frig, din pricina vântului pătrunzător.

Dar ea – de câte ceasuri stă drept în bătaia vântului, cu mâinile lipite de corp, cu capul plecat, ba plângând, ba înghețând nemișcată. Uneori se roagă din nou, cu glas tânguitor:

– Cetățene șef!... Iertați-mă. Fiți bun, iertați-mă, n-am să mai fac...

Vântul îmi aduce scâncetul ei atât de aproape, de parcă s-ar tângui la urechea mea. În postul de gardă, cetățeanul șef își umple godinul cu lemne și nu răspunde.

... se întâmplase pe la șase seara, acum era unsprezece noaptea. Încercase să tropăie din când în când, ca să se mai încălzească, dar „șeful” își scotea capul pe ușă și răcnea: „Stai drept, altfel o să fie și mai rău!”

Acum nu se mai mișca, plângea numai.

– Iertați-mă, cetățene șef!... Lăsați-mă în lagăr, n-am să mai fac!...

... O fetișcană blondă, simplă, fără școală... Focule, focule!...

Acestui foc și ție, fetițo, vă fâgăduiesc: întreaga lume va citi despre asta.

Arhipelagul Gulag, vol. II, Ed. Univers, 1997

Trezire

Aceste rânduri sunt scrise de către un tânăr, fost conducător al unei celebre formații underground din Serbia, care în prezent este student la Teologie.

În seara aceea mă sunase prietenul meu să dăm, ca de obicei, o raită prin „Academia”, un club de noapte punk, din Belgrad. De cum am intrat, m-a orbit raza unui stroboscop. Pe scenă cântau niște băieți, înăuntru slam-dancing și stage-diving puternic. Nu-mi mai văzusem prietenul de ceva vreme. Avea întotdeauna la el „iarbă” pe care o creștea pe cont propriu, undeva, afară din oraș. De data aceasta însă, când i-am cerut un joint, mi-a zis: „Nu mai. Gata. Dar îți fac cinste cu ceva de băut. Azi sărbătoresc”.

Credeam că glumește când mi-a spus că pleacă la mănăstire să se călugărească. Niciunul dintre noi nu l-a crezut. Toată viața am încercat să trăim numai de capul nostru, să nu facem armata și altele din astea. Și-acum, netam-nesam, merge la o închisoare pe viață, de bună voie. Imposibil!

Câteva luni mai târziu am observat că dispăruse. Eram siguri că a plecat în Olanda, cum zisese cândva. Anul următor, pe nepusă masă, l-a sunat pe cel mai bun prieten al lui

și l-a invitat la o mănăstire de care nu auzise niciunul dintre noi, ca să asiste la ceremonia sa de călugărie.

Categoric nu e o închisoare. Călugării sunt majoritatea tineri și foarte amabili, deși cu înfățișări foarte serioase. Nici urmă de fanatic acolo; am văzut bărbați tineri, cam de vârsta mea, între 20-30 de ani, pe unii îi mai văzusem pe la concertele mele sau prin cluburi. Erau tipi care proveneau din același mediu social ca și mine, civilizați, unii incredibil de școliți, alții artiști sau cântăreți incredibil de talentați. Cât despre peisajul înconjurător... uau! Aș putea sta acolo o viață.

După câteva luni, alți trei băieți au mers acolo. Unul dintre ei s-a botezat. Toți s-au întors foarte impresionați, povestind o mulțime de lucruri despre acei călugări. În curând, fiecare dintre noi, mânat de curiozitate sau de altceva, a fost acolo măcar o dată; unii am ajuns să mergem regulat. Eram foarte surprinși să vedem tineri la fel ca noi care și-au schimbat radical viața.

S-a întâmplat pur și simplu. Dumnezeu a venit în orașul nostru. Mi-am dat seama de asta când i-am văzut pe Anna și pe Sebastian la biserică, așteptând cuminți, la rând, să se împărtășească, ei, care își dăduseră în venă ani de zile; sau când l-am auzit pe Cain, un punkist rebel, cântând: „Marie, Maica lui Dumnezeu, vezi ce le fac copiilor tăi?” Am început să văd chipuri familiare mie din cluburi de noapte sau de la concertele rock'n'roll, primind Sfânta Împărtășanie regulat.

Trupa mea era cândva cel mai important lucru pentru mine, dar era o greșeală. Cel mai bun album al nostru a fost pe locul doi într-un clasament anual făcut de cea mai cunoscută revistă de muzică alternativă din Iugoslavia, care

I-a comparat cu albumul de debut al formației Urban Dance Squad. Pentru o clipă, am fost în al nouălea cer... dar curând viața a dat cu noi de pământ și ne-am cam rupt oasele. Apoi a izbucnit războiul în țara mea...

Oricum ar fi, îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a dat ochi ca să citesc și să înțeleg câte ceva din Scriptură, să vad că în toate timpurile s-a vorbit de măreția Lui. Și am mai înțeles că nu făceam decât să fug de crucea mea, de care nu poți scăpa. Așa că acum învăț să-mi duc crucea, cu mulțumire.

Pot spune ca am găsit acel „ceva” pe care îl căutam. Nu m-a făcut mai vrednic, mai bun sau mai diferit decât ceilalți. M-a făcut în același timp egal și mai puțin vrednic. M-a învățat să văd părțile bune din oameni și să încerc să le cultiv în mine însumi, înlăturând din interiorul meu orice m-ar împiedica să fac asta. Și să-i iubesc pe oameni așa cum sunt.

Am înțeles că Ortodoxia nu te învață cine-știe ce teorii abstracte sau construcții teologice; de fapt spune: „Curăță-te pe tine însuși; alungă orice patimă și orice obicei urât; îmbogățește-ți și înfrumusețează-ți sufletul cum poți mai bine; încrede-te în Dumnezeu și El te va învăța tot ceea ce trebuie să știi.”

Rugați-vă pentru mine, prea păcătosul,

Vladimir

” Orice suflet care și-a pierdut pacea trebuie să se pocăiască și Domnul îi va ierta păcatele, iar atunci bucuria și pacea vor fi în suflet.

Slavă Domnului că ne-a dat pocăința, iar prin pocăință noi toți ne mântuim fără excepție.

Nu se mântuiesc numai cei ce nu vor să se pocăiască.

Sfântul Siluan Atonitul

Pentru că Dumnezeu mă iubește.

Dacă nu m-ar fi iubit, m-ar fi lăsat să-mi continui viața așa cum era ea: nici prea caldă, nici prea rece, fără vreun scop anume, cu multe vise spulberate încet de neputință, cu compromisuri și resemnări în fața „realității”, cu bucurii mărunte și cu durerea permanentă a imposibilității de a fi vreodată pe deplin împlinită. „Dar asta-i viața, nu?” ar spune mulți. Nu-i asta, decât dacă alegi tu să rămâi doar cu atât ori dacă nu cunoști că poate fi și altfel...

Am fost și sunt un om obișnuit, care însă nu se mulțumește cu puțin și cade mereu în extreme. Lăsată liberă să-mi aleg drumul în viață, nu am știut niciodată limpede ce vreau. Ce vedeam în jur fie mă fascina, fie mă descuraja sau mă întrista. Am încercat din toate câte puțin, m-am avântat cu pasiune și dăruire, dar adesea m-am plictisit destul de repede și am renunțat. Îmi era frică să investesc cu tot sufletul în ceva. M-am îndrăgostit și am crezut că aici stătea ascunsă împlinirea; dar după un timp s-a dovedit că nu era așa. Ceva lipsea, ceva nu era bine; simțeam asta, dar nu o conștientizam încă foarte acut. Și am ajuns la facultate, la libertatea pe care o visasem, în acel punct în care aveam în față întreaga viață, pe care să mi-o croiesc după voia mea proprie. Și atunci m-am poticnit și am căzut. Și m-am izbit, la propriu, de propriile mele temeri, de neîncredere și de neputință; m-am izbit de ceea ce nu credeam că mi s-ar putea întâmpla vreodată; m-am izbit și de acea singurătate care te apasă chiar și când ești înconjurat de oameni; și cel mai tare, m-am izbit de neputința de a schimba lucrurile, oricât m-aș fi zbatut sau aș fi plâns. Am avut reacții surprinzătoare și m-am văzut cum nu mă mai văzusem până atunci. Credeam că sunt puternică și că pot ajunge departe. Dar m-a lovit zdravăn și mi s-a „zguduit din temelii clădirea vieții”. Și atunci am cunoscut deznădejdea, ca pe acea stare în care, în mod independent de orice motivație a ta sau a celorlalți, nimic, dar absolut nimic nu te poate determina să te ridici dimineața din pat: „Pentru ce? La ce bun? Ca să o iau iar de la capăt?...”

Trăiam un fel de inerție existențială. Îmi lipisem chiar și un afiș pe ușa camerei de cămin. Era o stare cumplită, tocmai pentru că le aveam pe toate, dar nu mă puteam bucura de nimic; nimic nu-mi folosea și nu mă puteam liniști, pentru că îmi lipsea ceva esențial. Abia atunci am început să înțeleg (și nu fără durere) că nu-ți poți pune

De ce merg la biserică?

toată nădejdea ta în oameni, oricât de extraordinari ar fi ei; că trebuie să fii ferm în ceea ce ești tu ca persoană, și nu să devii dependent de cei din jurul tău, oricât de mult i-ai iubi și te-ar iubi; și mai ales, că nici în tine nu îți poți pune nădejdea, pentru că te vei dezamăgi cumplit. Și atunci... cum să trăiești?

Și răspunsul a venit, simplu și minunat, așa cum vin toate de la Dumnezeu, exact când ajunsesem să simt că mă mai țin doar de un fir de ață: trebuie să trăiești împreună cu Dumnezeu, cu toată nădejdea și credința și dragostea în El.

Eu n-am știut unde să caut, dar cred cu tărie că m-a căutat Dumnezeu pe mine: m-a așteptat și m-a luat de mână și mi-a arătat drumul cel bun. Și îndrăznesc să zic că a făcut asta la propriu, prin cei pe care i-a trimis și prin părintele care m-a renăscut, duhovnicește.

Sfântul Nicolae, mănăstirea Sucevița

Bineînțeles că nu s-au întâmplat toate deodată. Au trecut trei ani de atunci și încă mai continui să mă minunez și încă sunt atâtea pe care nu le înțeleg. Acum le caut și îmi doresc să le cunosc, dar e nevoie de răbdare, pentru că nu e ușor să te desprinzi de felul în care te-ai obișnuit să trăiești.

După acel an, mi-am schimbat și facultatea, m-am rupt de amintiri și de trecut și mi s-a schimbat încet și viața. Abia acum văd și mă minunez de grija și rostul cu care mi s-au întâmplat toate, fără să înțeleg atunci de ce. Văd și cum Sfântul Nicolae, pe care îl iubesc acum din toată inima, ca

un adevărat îndreptător al credinței mi-a purtat de grijă, fără măcar să-i fi cerut vreodată ajutorul. Nu mi-e frică să spun că a făcut și face minuni Sfântul cu mine, iar faptul că acum merg la biserică, la o biserică cu hramul Sfântului Nicolae, pe la care trec în fiecare zi când ies de la școală, se datorează unei astfel de minuni. Și atunci când mai cad în deznădejde și mi-e frică de ce va fi, îl simt pe Sfântul Nicolae cel mai aproape de mine și știu că mă ascultă și că nu mă lasă.

Mulți din jurul meu se uită sceptic când vad icoanele de pe peretele din cameră ori „bătrânii bărboși” din poze; vechii prieteni îmi sugerează subtil că ar trebui să-mi trăiesc viața acum cât sunt tânără, iar părinții mă cred pierdută; lor le e cel mai greu să înțeleagă schimbarea – oi fi intrat în niște cercuri dubioase de când am plecat la facultate? – și e așa ciudat că tocmai acum, când tuturor li se pare că am înnebunit, mie îmi pare că niciodată nu mi-a fost mai bine și niciodată nu am fost mai... „eu”. E paradoxal, și poate tocmai de aceea e atât de greu de acceptat; dar totul se limpește odată ce înțelegi, după vorba părintelui Rafail Noica, că Ortodoxia nu e nimic altceva decât firea omului. Este firescul și bucuria vieții. Eu știu că nu-mi mai doresc nimic altceva și nu m-aș întoarce înapoi pentru nimic în lume.

O viață departe de Dumnezeu nu este viață.

Nu poate fi; e ca și cum ai „trăi fără să trăiești”, și cel mai trist e că de multe ori nici nu-ți dai seama. Din asta nu pot să-i condamn pe ceilalți. Iar în ce mă privește, îmi cunosc slăbiciunile și mă rog doar să nu-mi slăbească voința, ca să pot merge înainte.

La început mi se zicea că sunt nebună pentru că sufeream aiurea și visam, în loc să-mi văd de treabă; acum, mi se zice că sunt așa pentru că sâmbăta seara merg la vecernie, în loc să ies în oraș ori la petreceri. Interesant e însă că atunci când am ajuns anul acesta, chiar înainte de ziua mea, la părintele Arsenie Papacioc, am aflat că nici măcar nu am „înnebunit” încă de-ajuns...

Merg la biserică și ca să mă împac cu mine însămi, să mă re-găsesc pe mine, aceea care eram după botez, în care Dumnezeu a pus unele daruri pe care le-am irosit în deșertăciuni și patimi. Am înclinații și trăsături de caracter pe care greu le mai disting, pentru că m-am lăsat prea lesne influențată de tot ce am întâlnit în jurul meu. Ori ca să știi ce trebuie să faci în viață, cred că vederea îți trebuie mai întâi

curățită, ca să te poți cunoaște și să te vezi așa cum ești; și apoi să-ți pui nădejdea în Dumnezeu, la Care toate sunt cu putință. Părintele Arsenie, când i-am spus ca nu știu ce să fac cu viața mea, mi-a răspuns apăsător: „Ba știi!” și mult m-am tot gândit ce-a vrut să spună prin asta. Și am început să cred că răspunsurile ar trebui să le căutăm nu în afara noastră, ci înăuntru, acolo unde ne agităm întruna și ne tulburăm și tocmai din acest motiv nu reușim să le vedem și să ne găsim locul și liniștea.

Acum, simt că nu-mi lipsește nimic esențial.

Mergând la biserică, am înțeles și că e nevoie de foarte puțin ca să te bucuri. Pentru că în zadar credeam că dacă voi ajunge să îmi îndeplinesc dorințele, voi fi mai fericită. De multe ori am avut sentimentul unui gol sufletesc după ce trăiam cu mult entuziasm momente pe care le consideram „bucurii” ale vieții, la fel cum după un spectacol de teatru se sting luminile, oamenii pleacă și sala rămâne pustie. Dar bucuria pe care o simt când ies de la o slujbă, aici în oraș sau la mănăstire, chiar dacă a fost lungă ori am stat târziu noaptea și sunt obosită, e altfel... ea nu trece, nu se pierde, îți umple sufletul de liniște și așezare, ori îți arde inima de dor către cele ale lui Dumnezeu pe care vrei să le cunoști, care singure între toate sunt depline și veșnice. Căci și iubirea, și toate,

oricât de sincer am încerca noi să le trăim aici de unii singuri, sunt trecătoare și imprevizibile. Pe când la Dumnezeu e un urcuș continuu și o descoperire permanentă; te bucuri și te minunezi, de fiecare dată parcă mai mult și mai deplin.

Acum, simt că nu-mi lipsește nimic esențial. Și nu e puțin lucru să simți asta. Îmi lipsesc multe, evident, dar în ansamblu, viața mea are un sens. Și știu că toate își au rostul lor, pe care îl voi înțelege la timpul potrivit.

Mergând la biserică, am învățat că trebuie să trăiesc în prezent. Nu în viitor, în vise și închipuiri; nici în trecut, în amintiri. Și nu oricum, ci în fiecare clipă ca înaintea lui Dumnezeu. Timpul Lui pentru noi e clipa prezentului, de care trebuie să ne bucurăm și să o trăim cu toată intensitatea și ființa noastră. Nu știu cum, multe sunt cele pe care încă nu le înțeleg, dar intuiesc că trebuie să fie ceva extraordinar și îmi doresc mult asta. Știu că e drum lung și greu. De altfel, acum plâng mai des ca înainte și parcă nimic nu-mi mai iese cum ar trebui; și greșesc întruna și cad în deznădejde. Paradoxal, însă, simt că fiecare zi e parcă cea mai frumoasă zi din viața mea.

După furtună, vin iertarea și bucuria mare de la Dumnezeu, și atunci știi că nimic altceva nu-ți mai dorești decât să nu-L mai superi. Pentru că Dumnezeu e dragoste, așa cum spun Sfinții Părinți, și dacă nu putem să înțelegem pe deplin aceasta, cred că cel puțin putem să intuim: căci dacă noi, atât de mici, simțim câteodată că ne e plină inima de dragoste și dă pe dinafară, oare cât de mult ne iubește Dumnezeu pe noi?

Anda A.

Ceata dreptilor, mănăstirea Voroneț

Obişnuința care ucide

Avortul sau pruncuciderea a devenit, ca și în alte țări, o obișnuință. A devenit o „modă” care nu mai miră pe nimeni, nu mai supără pe nimeni, nu mai mustră conștiințele oamenilor și, mai ales, care nu mai trece...

În urma cursurilor pe care le-am predat în liceele din Cluj-Napoca, am constatat cu îngrijorare că în licee se face o educație falsă, îndemnând copiii noștri spre o viață de desfrâu prin încurajarea folosirii metodelor contraceptive (prezervative, pilula, injecții cu hormoni); nu le este explicat marele pericol al începerii vieții sexuale precoce, înaintea căsătoriei, care constă în: păcatul desfrâului, bolile venerice care duc la sterilitate, sarcini nedorite care se finalizează cu avort (cel mai mare păcat!), sentimentul infidelității cu care se obișnuiesc din tinerețe, sindromul postavort.

În urma cursurilor noastre „pro-vita”, am constatat cu o mare bucurie că rezultatele au fost pozitive, deoarece puritatea tinerilor noștri îi face să accepte binele, dacă le este explicat în termeni adecvați, și dacă li se arată consecințele nefaste asupra sănătății trupului și, mai ales, a sufletului, pe care le au metodele contraceptive. Profesori și directori deopotrivă au acceptat cursurile noastre și le-au preferat celor obișnuite după ce au văzut efectul catastrofal al metodelor contraceptive în cazul elevilor. Desigur, au existat și profesori care, având alte principii de viață, s-au împotrivit acestor cursuri, iar în final am fost obligată să renunț la ele. Dar această activitate poate și trebuie să fie continuată de către profesorii de religie, având la dispoziție atât timpul necesar cât și materialele pe care le putem pune la dispoziție. Cum altfel dorim să ne salvăm sufletele copiilor noștri și neamul nostru?

Am efectuat, de asemenea, consiliere pre- și postavort în Clinicile de Obstetrică-Ginecologie din Cluj și la cabinetul nostru „Provita”. La spital este vorba de o consiliere făcută în al 12-lea ceas, într-un moment tardiv, când este foarte dificilă o discuție cu pacienta. Când pacienta era tânără, elevă sau studentă, deși mă asculta și o sensibilizam, de cele mai multe ori se interpunea mama (sau altă rudă). Dacă nu se interpunea nicio persoană între noi, reușeam uneori să le conving pe aceste tinere să renunțe la avort. După naștere, ele au devenit mame foarte bune și devotate, s-au căsătorit, copilul întregind familia. Un avort, dimpotrivă, desparte tinerii, rupe familiile, aduce doar neazuri în familie și în viața „fostelor mame”.

Când pacienta era o mamă cu unul sau doi copii (rareori mai mulți), eșecul era mult mai mare ca la tinere, fiindcă

ele aveau deja o „experiență”, care de multe ori nu le-a adus aparent „niciun rău”, ci doar un avantaj, scăpând astfel de o „grijă în plus”. Dar și la mame sindromul postavort era întotdeauna prezent, dar mai „atenuat”, nu atât de acut.

În urma consilierilor efectuate, observam întotdeauna prezența simptomelor postavort: depresii nervoase, ideea „fulgerătoare” a sinuciderii, insomnii, coșmaruri cu copii morți, cu sânge etc., simptomele apărând la un timp variabil, între câteva săptămâni și câțiva ani. Psihozele și schizofrenia sunt cele mai grave boli care pot apărea în cadrul sindromului postavort. Apariția acestor boli este de înțeles, deoarece atunci când mama pune capăt vieții pe care o poartă în pântece, moare o parte din ea însăși, iar suferința rezultată este profundă și îndelungată.

Trauma psihică produce răni care se vindecă mult mai greu decât cele fizice, sau uneori nu se vindecă deloc. Nu am văzut sindrom postavort vindecat decât după spovedanie și o pocăință mare, fără repetarea păcatului, iar în cele din urmă după sfânta împărtășanie!

Nu găseam însă înțelegere, cu foarte puține excepții, la medicii ginecologi, sau la asistente, care să mă ajute să le convingem pe aceste femei să nu ajungă la păcatul pruncucidării. Intervenea și la ei „obișnuința de a ucide”, avortul fiind o crimă perfect legală la ora actuală. Este pentru prima dată în lumea medicală când relația medic-pacient nu are o finalitate normală, de vindecare a pacientului, ci este o relație inversată, când cei doi pacienți – mama și copilul – se prezintă sănătoși la medic, iar finalitatea este una patologică: unul dintre pacienți – mama – se întoarce bolnavă acasă, iar cel de-al doilea pacient – copilul – moare!

La început simțeam o ușoară teamă în această „luptă” împotriva avortului, dar mi-am dat seama că Dumnezeu nu te ajută dacă îți este teamă (fiindcă nu îți pui nădejdea în El), ci, dimpotrivă, te ajută când ai curaj. Cu cât curajul este mai mare, cu atât El te ajută mai mult. Observ mereu această teamă la medici: teamă că își vor pierde serviciul, teamă că își vor face dușmani pe propriii lor colegi, teamă de profesorii noștrii, teamă... teamă... Ce este această teamă? Nu este altceva decât puțină noastră credință. Este chiar un păcat, fiindcă nu ne punem nădejdea în Dumnezeu. Doar El știe ce facem și pentru ce luptăm. Ne lasă oare singuri în lupta pentru binele nostru și împotriva răului? Niciodată!

Dr. Christa Todea-Gross,
Vicepreședintele Federației Organizațiilor
Provita Ortodoxe din România

Hristos în inimile copiilor

Delia Crișan

grădinița „Sfânta Ecaterina”, Mediaș

Ce concluzii ai tras din experiența ta de un an de zile ca educatoare la o grădiniță creștin-ortodoxă?

Concluzia principală este că, în comparație cu școala – am predat religia și la școală –, la școală predai mult și copiii prind puțin, pe când aici predai puțin și copiii prind totul.

Aici totul se captează, fiecare gest, fiecare mișcare, să nu mai zic cuvânt, totul. Copiii înregistrează și chiar încearcă să pună în practică.

Sunt părinți care și-au dorit din tot sufletul această grădiniță și se bucură că ei reușesc să învețe de la copiii lor ceea ce ei nu au reușit să învețe până acum.

De la copiii de grădiniță?

Da. De la copiii de la grădiniță ei învață lucruri pe care nu le-au știut până acum. Mai ales pentru că ei au crescut în perioada comunistă.

Cum îi învățați că ceva e bine și ceva e rău?

Noi am încercat să le spunem că totul este văzut de Dumnezeu și totul îi poate ajuta sau le poate face rău. Dumnezeu locuiește într-un suflet – în inimioara noastră, cum le-am zis copiilor – care face fapte bune, un suflet în care este primit. Și El rămâne la noi dacă Îl primim și dacă Îi arătăm că-L iubim făcând fapte bune, ascultându-L.

Ei știu că Mântuitorul vine în inimioara noastră în momentul în care ne împărtășim și le-am spus că trebuie să-L ținem acolo, în inimioara noastră, și să nu-L lăsăm să plece, căci El pleacă în momentul în care facem fapte rele.

Într-o vreme le spuneam că atunci când facem fapte bune îngerușul se bucură și este aproape de noi, dar el se supără în momentul în care facem fapte rele, și nu mai este chiar așa de aproape de noi, și atunci: „pe noi cine ne mai păzește, și cine mai are grijă de noi, și cine ne mai învață lucruri bune, și cine ne mai ferește de rele?” Iar faptele rele pe care le facem, le facem fiindcă cineva ne-a păcălit, un îngeruș rău. Ei trebuie să știe de existența îngerului bun și a îngerului rău. Nu insistăm foarte mult pe aspectele negative, dar totuși trebuie să știe, să conștientizeze acest lucru. Și, le spuneam, este cineva care ne îndeamnă să facem și rele. Dacă noi ascultăm și ne lăsăm păcăliți, facem fapte rele și îngerușul cel bun nu mai este așa de aproape de noi.

S-a întâmplat de multe ori acest lucru: ei și-au dat seama că, după ce au făcut o faptă rea, li s-a întâmplat ceva și s-au supărat, ori s-au împiedicat. Asta fără să le explicăm noi. Și își ziceau unul altuia: „uite că iarăși te-a păcălit îngerușul rău.”

În legătură cu modul cum gândesc ei, cum se raportează la bine și la rău, mi-a povestit un părinte o întâmplare. Într-un parc erau câțiva copii de la grădinița noastră, cu părinții lor. Au venit și alți copii acolo. La un moment dat s-a iscat o tensiune între cele două grupuri de copii. Ceilalți copii au început să se comporte urât cu copiii de la grădinița noastră, au început să le vorbească urât. Atunci unul dintre

copii le-a spus: „Vezi că te vede Doamne-Doamne de acolo de sus din cer”. Deci ei rețin, fac niște legături și gândesc, chiar dacă nouă nu ne arată întotdeauna lucrul ăsta.

Mergeam cu copiii la biserică, la catedrală, într-o zi de sărbătoare, și ei s-au apucat pe stradă, în mijlocul oamenilor din centrul orașului, să cânte „Hristos a înviat!” Cântau tare, și cu o bucurie, cu o evlavie, cu un dor...

Acest gest pornit din sufletul lor m-a uimit, m-a lăsat fără cuvinte. Nici nu le puteam spune să tacă, nu le puteam spune nimic. Am rămas uimită, pentru că noi nu suntem în stare să facem ceea ce au făcut ei. Toată lumea se uita la noi pe stradă, însă foarte încântată. Și după aceea au început să zică rugăciuni, așa, pe stradă, fără să le spun nimic, fără să fac ceva care să-i provoace. Este modul lor firesc de manifestare, este ceva care pornește din sufletul lor. Ei au o dragoste pentru Dumnezeu cum nu se mai întâlnește la mulți oameni, din păcate.

Ce să facă părinții care n-au posibilitatea să trimită copiii la o astfel de grădiniță?

Măcar o jumătate de oră pe zi să petreacă împreună cu copiii lor. Ei sunt fascinați de ceea ce li se spune. Sunt fascinați de orice poveste. Știți cum este moara: ce-i dai să macine, aceea macină. În mintea lor pot fi niște exemple de comportament, niște vieți de sfinți, sau pot fi niște povești din acestea care sunt neadevărate. Poate să fie chiar Dumnezeu în mintea lor, ei pot să aibă gândul la Dumnezeu. Comportamentul lor este influențat de ceea ce văd, de ceea ce aud, de ceea ce li se spune. Ei încearcă să fie ca eroii din poveștile pe care le ascultă, dar pot încerca să fie ca un sfânt dintr-o istorisire: la fel de bun, la fel de blând, de credincios, de iubitor de oameni și de Dumnezeu. Acestea sunt modelele lor.

Și dacă nu au timp să le povestească multe, părinții să le aducă niște cărți cu imagini. Dacă li se citește o dată, de două ori o poveste, ei o rețin, și după aceea au cărțile și se uită prin ele, își aduc aminte ce li s-a spus.

Dar neapărat părinții să se roage cu ei. Dacă părinții sunt creștini cu adevărat, și îl simt și trăiesc cu Dumnezeu, atunci și copiii lor vor simți aceste lucruri și vor trăi și ei la fel. Pentru că cel mai bine prind nu cuvintele, ci faptele, trăirile, ceea ce simte părintele. Copilul simte și este atras de aceste lucruri.

Este greu să fii educatoare la o grădiniță creștin-ortodoxă?

Da! Dar când știi și simți că faci ceva pentru Dumnezeu, deja nu te mai gândești la cât este de greu, ci te gândești la cât este de frumos. Și mai ales când îi vezi pe copii că sunt aproape de Dumnezeu, că au dragoste față de Dumnezeu, ai uitat de toate greutățile. Asta pentru mine este cea mai mare bucurie, când îi văd pe ei că se apropie de Dumnezeu și trăiesc anumite lucruri, simt anumite lucruri pentru Dumnezeu.

De multe ori fac anumite afirmații care ne uimesc. La un moment dat încercam să facem un joc cu ei, și-i întrebam: „Dacă suntem într-o pădure și vedem că vine un urs la noi, ce facem? Și avem un gard în față, un tufiș, ce facem?”

Încercam să obținem de la ei un răspuns cum ar fi: sărim peste tufiș, sau trecem prin tufiș, sau ceva de genul acesta. Și o fetiță a zis: „Îl păcălim cu Măicuța Domnului”. Ea a reținut că în orice situație, în primul rând cerem ajutorul lui Dumnezeu și al Maicii Domnului, și după aceea știm că rezolvarea vine. Ei au înțeles asta, și acesta este un lucru minunat!

Ce-i trebuie unei tinere pentru a se împlini în cariera pe care v-ați ales-o?

Dacă este dispusă ca în viața ei să aleagă să-I slujească lui Dumnezeu, cred că mai departe totul se rezolvă. Dar să-I slujească lui Dumnezeu fără condiții. Asta să fie singura dorință: să-I slujească lui Dumnezeu. Cred că după aceea toate vin de la sine. Și să aibă dragoste, să simtă că are dragoste și dorința de a se apropia de Dumnezeu și de a-i ajuta și pe alții să se apropie de Dumnezeu.

Pentru că ne conducem după principiul: „pe noi înșine, și unii pe alții, și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să i-o dăm”. Cam asta văd eu la această grădiniță, și cam asta văd și într-o familie.

Acest lucru trebuie să-l facă părinții: pe ei înșiși, dar și pe copiii lor, și toată viața lor să i-o ofere lui Dumnezeu. Ca Dumnezeu să le-o binecuvânteze și să le-o împodobască cu bucurie, cu pace, și cu ajutor.

De ce are mai multă nevoie o educatoare dintr-o grădiniță creștin-ortodoxă în viața ei?

De rugăciune, de spovedanie, de spovedanie regulată. De răbdare, de încredere în cei cu care lucrează. Are foarte multă nevoie de încredere.

Și, în primul rând, are nevoie de dragoste față de Dumnezeu. Dragostea este cea mai importantă, față de copii și față de Dumnezeu. ■

Ce profesie să aleg?

Pentru mine, ți-o spun înaintea lui Dumnezeu, profesia care presupune cea mai mare răspundere, pe care o poate face cineva, este cea de educator. Dar ea este și cea mai grea deoarece plăsmuiește suflete. Iar plăsmuind suflete, plăsmuiești oameni, care sunt plăsmuiți după chipul lui Dumnezeu. Și astfel devii împreună-lucrător cu Dumnezeu, așa cum se fac și părinții atunci când nasc copii.

Dacă vezi că nu ai calitățile necesare, atunci fă-te învățător. Este o profesie la fel de responsabilă.

Iar dacă vezi că nici învățător nu poți, atunci fă-te profesor.

Cuviosul Paisie Aghioritul

Meșterul Măncle, 1975

Silvia Radu

Mărturisiri

Când eram mică nu visam decât mirese.

În tinerețe omului i se pare că tot ce zboară se mănâncă. Tânărului i se pare că ceea ce au făcut părinții nu mai e bine, i se pare că ei trebuiau să facă altceva. Tânărul vrea să-l contrazică pe celălalt, totdeauna el e mai deștept, mai măreț.

Eu nu știu cum sunt tinerii astăzi. Dar probabil că unii dintre ei sunt ca mine, din păcate. Voiam să fiu modernă cu orice preț. Și eram modernă în momentul în care nu mă măritam cu preot. La primărie n-am vrut să vină nimeni. Numai eu cu soțul meu, niciun alt om n-a fost de față. Tot așa, dintr-o dorință de a fi altfel decât ceilalți, ceea ce e o prostie.

Exact opusul a ceea ce îți dă Biserica: comuniunea. Dacă nu ești cu ceilalți alături, dacă nu ești în comuniune, nu ești în Biserică, căci Biserica suntem noi toți. Sunt momente în biserică, de exemplu când se spune Tatăl

Nostru ori Crezul, când dintr-o dată simți că se ridică biserica în sus și plutește totul în aer. Dar lucrurile acestea nu le poți simți decât dacă le trăiești.

Totul este să ai un imbold inițial care să te trimită în forță în biserică. Și Dumnezeu te ajută. Dacă vrei, eu am crezut acesta, dacă vrei ceva Dumnezeu îți ajută. Numai să spui: „Doamne vreau lucrul acesta!” Și dacă vrei într-adevăr ni-l dă pe loc.

Decembrie '89

Ultimii ani înainte de Revoluție au fost insuportabili. Eu personal simțeam că nu mai suport presiunea psihică. Simțeam lipsa de libertate. Plutea în aer, era materială, simțeau că te sufocă.

Mergeam pe stradă și, dacă vedeam oameni zâmbind, mi se părea că sunt inconștienți: cum pot să zâmbescă? E clar că nu gândeam normal, pentru că oamenii voiau și ei să trăiască. Mie mi se părea că toți trebuie să

fiu triști, să trăim realitatea așa cum era fără să o îmbunătățim cu nimic. De aceea am trăit-o cu duritate, am inhalat-o, am vrut s-o simt într-adevăr. Voiam ca răul care exista să ne cuprindă ca să putem să reacționăm.

Au început toate mișcările din celelalte țări comuniste și simțeam că și noi trebuie să facem ceva. Eu oream oameni pe stradă și le spuneam: dacă vreți să se facă ceva, să mergem toți în centru. Îi mânam spre revoluție, iar asta se întâmpla cu o lună înainte de Revoluție. Nu vreau să vorbesc despre mine acum, ci de faptul că era ceva în aer. După părerea mea, Dumnezeu lucra, ne pregătea ca să facem ceea ce s-a făcut. Unii au făcut mai mult, alții mai puțin. Eu am făcut mai puțin, că n-aveam eu „date de erou”. Dar alții au fost eroi.

Pe 21 decembrie eram cu domnul Hăulică și cu soția lui. Și mi-a spus: S-au strâns la Palat, eu cred că se întâmplă ceva. Nu se poate să nu se

întâmpie ceva. Hai să dăm drumul la televizor.

Am dat drumul la televizor și în clipa aceea a început huruia la mitingul din Piața Palatului. Eu am căzut în genunchi și am început să mă închin. Le-am spus: Eu mă duc la atelier să-l iau pe Gorduz și mergem acolo. Am mers la atelier, l-am luat pe soțul meu și am pornit pe Calea Victoriei.

Înainte să ajungem la Piața Palatului pe stradă erau numai scutieri și securiști. Noi eram singurii civili, mergând cu elan spre Piața Palatului! Pe măsură ce ne apropiam, creștea spiritul de frondă. I-am întrebat pe securiști: Dar ce se întâmplă aici? bătându-ne cumva joc de ei, că noi știam foarte bine ce se întâmplă. A, vreți să vedeți ce se întâmplă? au răspuns ei, simțind imediat tonul nostru obraznic. L-au luat pe soțul meu de amândouă brațele, l-au ridicat doi în sus, și au zis: Mergi cu noi. Am început să țip, dar ei mi-au spus: dacă nu taci, te luăm și pe tine.

A fost greu, dar a fost minunat, pentru că Dumnezeu ne-a dat să trăim totul din plin.

Apoi am mers în Piața Romană. Aici era un grup de tineri. În mijlocul pieții era o fată care țipa la oamenii care ieșiseră pe balcoane, dar nu îndrăzneau să coboare: Șobolanilor, ieșiți din vizuini! Veniți cu noi, nefericiților. De ce stați acolo? Și voi sunteți de acord, de ce nu veniți aici?

Eu eram pe trotuar. În momentul în care făceai un pas de pe trotuar pe stradă știai că ai intrat în rândul celor

care au curaj. Pe trotuar erai apărat, erai un trecător, habar n-aveai, n-ai văzut, n-ai auzit. Dar în momentul în care făceai pasul erai altceva. Nu era ușor să faci pasul. Bărbatul meu era arestat, să mai fac și pasul era destul de mult. Mulțumesc lui Dumnezeu, că l-am făcut. Apoi am plecat și am ieșit spre Dorobanți. Acum îi trimiteam pe oameni și le spuneam: Duceți-vă la uzine și trimiteți muncitorii să vină în centru.

Pe soțul meu l-au eliberat prin intervenții, seara. A doua zi, pe 22, ne-am sculat cu „Olé, olé, Ceaușescu nu mai e!” Dintr-o dată s-au deschis toate geamurile, ne salutăm cu vecinii, urlam, țipam. Am venit la atelier, lângă Televiziune, și aici lucrurile s-au precipitat, au început discursurile în direct la televiziune, a venit armata.

Seara noi ne-am dus acasă. La televizor s-a transmis: Aduceți mâncare la revoluționari. Cum să nu aducem? Aveam un miel făcut cadou de ambasadoarea Greciei. Ea a mai găsit la magazinul diplomaților un miel – miel de Crăciun! Mielul jertfei! Și l-am adus la Televiziune. Aici în față niște tineri făcuseră focul. L-am dat să și-l frigă, mielul jertfei...

Nu știu dacă au mai apucat, pentru că la ora 12 noaptea au început să tragă. S-au spart ușile la atelier și au intrat toți tinerii care erau pe afară. Se trăgea în neștire. Noi nu ne-am dat seama că ei n-au de gând să ne omoare, că dacă aveau de gând să o facă ne omorau în 10 minute pe toți din atelier. Trăgeau din vreo 4-5 locuri din pavilionul de

vizavi și de deasupra noastră. Unul dintre tineri s-a urcat la noi pe pavilion să vadă cine trage. Nu era nimeni. Probabil că erau simulatoare.

La un moment dat au început să tragă în fațadă și ne-am dat seama că stă să cadă clădirea pe noi. Am rupt cearșafuri ca să avem steaguri albe să ieșim afară! Am ieșit și ne-am refugiat în intrarea Televiziunii, trecând strada; nu pot să uit cum soldații erau cu puștile îndreptate spre noi.

Sigur că la Revoluție a fost și manevră politică, dar nu asta este important. Noi am fost foarte mulți care am ajuns acolo duși de Duhul Sfânt, cred eu. A fost un lucru curat, pentru mine este limpede. I-am cinstit pe eroi făcând monumentul Sfântului Gheorghe din Timișoara, pe care sunt trecuți toți copiii împușcați aici.

Mucenici

Sunt convinsă că ei sunt mucenici. Toți cei care au murit pentru credință, cei ce au murit în închisorile comuniste. E limpede că sunt mucenici dacă au murit pentru credință, nu e firesc?

În astfel de momente, de mare cumpănă, nu se poate să nu-L ai pe Dumnezeu alături. Și Îl și simți! Nu puteau să se ducă să stea sub gloanțe dacă erau indiferenți față de Dumnezeu.

Cred că aveau o revelație în momentul acela. Nu s-a spus „Vom muri și vom fi liberi”? Asta înseamnă „vom muri și vom fi cu Hristos”. Nu se spunea *Tatăl nostru*? Nu sunt lucruri întâmplătoare, nu se face de paradă să stai în genunchi și spui *Tatăl nostru*! Când stătea toată Piața Universității în genunchi și spunea *Tatăl nostru*, toți acolo muream de emoție. Spuneam din inimă, chiar dacă trei sferturi nu mergeam la biserică duminica. Dar în momentul acela spuneam rugăciunea din inimă.

Au fost momente incredibile. Puteai să fii un neom, dacă mergeai acolo trei zile la rând deveneai mai om, te apropiai de Dumnezeu. Și, de fapt, eu cred că nu ești om decât dacă ești aproape de Dumnezeu.

Sfântul Gheorghe

Tânărul omorând balaurul comunist este o lucrare care îl înglobează pe

sfântul Gheorghe. Când am terminat, l-am chemat pe Părintele Sofian și i-am zis: dacă dumneavoastră considerați că nu e sfântul Gheorghe, eu îi spun altfel lucrării. Dacă spuneți că e sfântul Gheorghe, e sfântul Gheorghe. Eram foarte de emoționată. Părintele s-a uitat îndelung și apoi a spus: este sfântul Gheorghe.

Eu am ținut foarte mult ca statuia Sfântului Gheorghe să fie sfințită la Timișoara de ziua Sfântului Iosif de la Partoș, pentru că am mare evlavie la acest sfânt. Eu cred că revoluția de la Timișoara a fost făcută sub oblăduirea lui. Ca printr-o minune, așa s-a întâmplat. Cu această ocazie am aflat că în spatele pieții unde se instalase statuia existase înainte o biserică cu hramul Sfântul Gheorghe unde a slujit sfântul Iosif de la Partoș.

Aceasta a fost deosebit de important pentru mine, pentru că am avut confirmarea faptului că acolo era locul unde trebuia să fie statuia sfântului.

Era locul unde slujise sfântul Iosif și unde se întâmplase minunea făcută de el, când luase foc orașul și sfântul s-a rugat în fața bisericii în flăcări și a trimis Dumnezeu ploaia care a stins incendiul. Era deci un loc consacrat și nu a fost întâmplătoare ivirea acestei statui în locul acela în Timișoara.

Modele

Ne-a ajutat Dumnezeu să avem modele printre noi, oameni minunați. Unul a fost profesorul nostru de facultate, Ion Lucian Murnu. Murnu era un om foarte credincios, aromân. Familia lui era foarte bogată și toată averea lor o dăduseră pentru românism. Visau România Mare.

Vremurile grele îi formează pe oameni. Observ că aromânii sunt oameni foarte reușiți în viață. De ce oare? Pentru că Dumnezeu îi răsplătește pentru faptul că au reușit să-și păstreze credința în niște condiții extrem de grele. Și pentru că întotdeauna au trăit cu dragostea de țară, de România. Ei au fost mai români decât noi.

Mă uit la bieții basarabeni, sau la bucovinenii de dincolo, sunt mai români decât noi. Căci noi, trăind în România, nu mai apreciem ceea ce avem. Gorduz a trăit tot timpul cu

rana despărțirii în suflet. A trebuit să părăsească la 12 ani locul unde s-a născut, Orhei, Basarabia. El era foarte mult legat de România și de istoria României. Toate lucrările lui sunt legate de istoria României.

Pe urmă l-am avut model pe Gheorghe Anghel. Anghel, după ce l-a făcut pe Eminescu, de la Ateneu, a fost întrebat cât să i se plătească metrul. A spus: „Eminescu nu se plătește”. El a fost un om care n-a vrut să primească nimic de la comuniști. N-a acceptat nicio comandă. În momentul în care ca tânăr ai asemenea modele este extraordinar. Am senzația că tinerii de astăzi nu-și dau seama cât de important este să ai modele. Dacă ar avea modele adevărate, n-ar cădea în greșala în care am căzut eu când nu vroiam să mă mărit ca să nu mă îmbrac în mireasă. Deci trebuie să ai ca modele oameni mari, formați din toate punctele de vedere. Și atunci calea ta este mult mai simplă de găsit și de străbătut.

Îmi amintesc de sculptorul Gheorghe Apostu, împreună am fost

elevii lui Murnu. El are un ciclu „Tată și fiu” – o idee ortodoxă sută la sută, o minune! Anghel face „Rugăciunea” lui în plin comunism. Femeia sculptată ridicase mâna a cruce, iar Anghel spunea că este o torcătoare. Este lucrarea pentru care i-a pozat doamna Zoe – maica Benedicta. Nu putea să o numească atunci „Rugăciune” și spunea că este „Torcătoarea”.

Eram niște oameni foarte uniți, ne iubeam spiritual, ne apreciam, ne stimam, ne bucuram unii de alții. A fost un moment extraordinar, ca o minune.

Apostu era un om minunat, de o mare generozitate, ca și Gorduz, de altfel. Oamenii aceștia foarte dotați de Dumnezeu au o generozitate deosebită, un fel de a se comporta cu oamenii nemaipomenit. Au un fel de jenă pentru câte le-a dat Dumnezeu, și atunci împrăștie și ei în jurul lor numai dragoste și bunăvoință. N-au niciun fel de invidie, de răutate.

Știți ce mi-a spus odată Horia Bernea? „Fiecare gest al meu, chiar dacă nu se observă, îl fac pentru Biserică.”

Sfântul
Gheorghe,
Timișoara

Și eu n-am uitat lucrul acesta. Da, fiecare gest. Acestea sunt lucruri pe care trebuie să le faci. Mie mi se pare că ce avem noi mai important, cea mai mare bogăție a mea este Ortodoxia, Biserica. Noi, românii, suntem bogați, căci avem Ortodoxia. Deci tot ce facem trebuie să facem pentru asta.

Trebuie să ne îmbogățim bogăția, s-o întărim, s-o împlinim cât putem. Cât putem, cu puținul pe care-l putem!

Părintele Sofian

Am cunoscut o tânără la mare, care mai târziu a devenit fina mea. Ea ne-a dus la părintele Sofian, care a fost extrem de cald, dar ne-a spus: Nu se poate, imediat vă cununați religios. Acesta este primul lucru pe care îl faceți. A fost o întâlnire fabuloasă. A pus mâna pe noi și ne-a făcut creștini. Eram căsătoriți de 20 de ani și nici măcar nu eram cununați la biserică...

Așa am redevenit creștini. Eram creștini prin Botez, dar dacă nu mergi la biserică cum e normal să mergi, pierzi această calitate. Am câștigat ceea ce nu am avut. Nu mai zic că dintr-odată noi am devenit o familie. Ne-am ales ca nași pe Horea și Emilia Paștina, doi oameni minunați, și ne-au creștinat într-o căsătorie. Ne-am căsătorit la o biserică închinată Sfântului Nicolae. A fost ceva minunat. Am simțit că era absolut necesar să facem aceasta; era obligatoriu, nu necesar.

De atunci am început o viață normală și duhovnicească. Pentru noi, întâlnirea cu părintele Sofian a fost salvatoare. După părerea mea, din momentul acela am făcut lucrările noastre esențiale. Vasile Gorduz a făcut pe Traian, pus pe malul Guadalquivului, lângă locul de naștere al împăratului, și pe Eminescu, care se află la Montreal, iar eu pe Sfântul Gheorghe și reliefurile. Sunt rodul binecuvântărilor părintelui Sofian, care veneau prin dansul de la Sfântul Antim Ivireanul, cred eu.

Eu totdeauna am susținut că Sfântul Antim ar trebui să fie făcut protectorul sculptorilor. Sfântul Antim a făcut și pictură, și arhitectură și sculptură.

Ne-a binecuvântat și sculpturile noastre au avut o mai mare încărcătură de har.

Îmi amintesc, când a început boala soțului meu, cu opt ani în urmă, Părintele Sofian zicea:

– Domnul Vasile trebuie să stea cu ciocanul în mână.

– Dar îi e rău părinte!

– Domnul Vasile trebuie să stea cu ciocanul în mână.

Doctorii îi dăduseră un an-doi de trăit și a mai trăit încă opt. Dumnezeu l-a ținut și rugăciunea.

Să vedeți ce frumoasă a fost ultima întâlnire cu părintele Sofian. Am avut de făcut o operație foarte grea. Părintele Sofian nu mai putea s-o vedea și m-am gândit să mă spovedesc la părintele Irineu care îl îngrijea pe părintele Sofian la Spitalul Militar.

Știam că n-o să-l mai văd în viață pe părintele Sofian și m-am dus la el și l-am întrebat: „Părinte, cum să mă rog?” El era pe pat, întins. Deodată au început să-i curgă lacrimile șiroaie și a spus rar: „Doamne Iisuse Hristoase, fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul.” Să spună părintele Sofian, plângând, rugăciunea lui Iisus! A fost un dar!

Criterii

Criteriile le afli într-un loc unde poți cu adevărat să înveți lucrurile acestea, adică în Biserică. În momentul în care intri în Biserică, atunci nu mai poți să greșești, pentru că Biserica te conduce exact pe drumul pe care trebuie, te obligă să-ți alegi modelele adecvate.

Libertate

În momentul în care am Biserica sunt liberă. Dar cei care nu au Biserica sunt nenorociți. Cei din Biserică sunt salvați, sunt absolut liberi.

Este adevărat că față de ceea ce se întâmplă în societate trebuie să mergi cu ochii închiși. Eu sunt total împotriva felului în care arhitectura orașului este acoperită. E o nenorocire din punct de vedere estetic. Eu vreau să văd clădirile acestea frumoase, vechi, care sunt foarte multe în București, însă astupate în niște reclame enorme. Este o rușine, ar trebui dat statul în judecată. Eu aș face scandal dacă aș avea 20 de ani: lasăți-mă să văd orașul. E un motiv de

scandal, ar putea tinerii să iasă în stradă. De ce trebuie să văd toate reclamele care duc la ceva rău? Dacă e vorba de o picătură de rouă și pe aceea o leagă de sexualitate și ți-o arată în așa fel că te duce la rău. Nu se poate așa ceva! Oamenii, săracii, sunt mânați spre rău; este un bici care-i conduce spre rău.

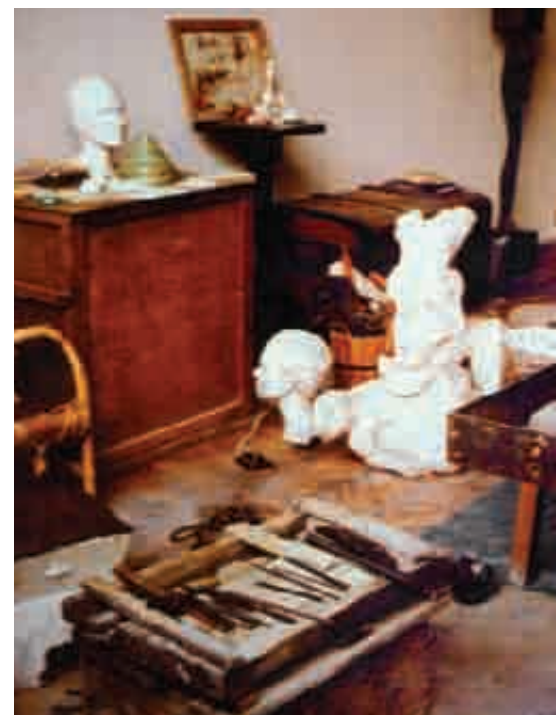
Mi se pare că tânărul care intră în viață este înlănțuit de niște lucruri absolut superficiale. Tinerii se iau foarte mult după modă. Moda este ceva care îi înlănțuie, care-i obligă.

Mergeam la mare și vedeam câți tineri se îmbrăcau la fel. Le spuneam: nu vă dați seama, am scăpat de comunism, când erai obligat să te înregistrezi, și dumneavoastră sunteți mai rău ca atunci! Vă înregistrați în permanență într-un mod stupid: vă îmbrăcați toți la fel, vă pieptănați la fel, vă place aceeași muzică. Vă comportați toți ca o turmă fără sens. Nu vă dați seama cât de plicticos trăiți, în loc să vă arătați personalitatea? Toți sunteți la fel! Exact la fel!

Nu e normal. De ce să mă îmbrac eu, fată, în pantaloni? Toate fetele sunt în pantaloni, exact-exact la fel. Dacă le treci printr-un șablon, sunt la fel. Nu îți dai seama cât e de plăcut să te îmbraci în felul tău, să-ți descoperi tu felul tău de a te îmbrăca?

Această dorință absurdă de a fi ca celălalt este înrobitoare.

Pe urmă ne înrobește păcatul.

Păcatul ne fură libertatea. În momentul când ești cuprins de păcat, libertatea ta dispare. Tu ești robul păcatului, nu mai poți face nimic decât dacă îți dictează acel rău care te sugrumă și te obligă să-l urmezi permanent.

Biserica și învățătura ei nu fac nimic altceva decât să te elibereze de lucrurile acestea înrobitoare. Este o robie care te duce numai la rău, în jos. Pe când Biserica te dezleagă de această falsă obligație a ta, de niște obiceiuri absolut neinteresante, căci acestea sunt de fapt patimile, și te lasă să fii liber, să-ți manifesti liber dorința ta spre înalt și spre ceva bun pentru sufletul și pentru mîntea ta.

De exemplu, în momentul în care te eliberezi de această dorință de a fi așa cum îți dictează moda devii liber și poți să îți croiești viața așa cum crezi tu, potrivit felului tău de a fi. Toate opțiunile tale sunt libere și, având călăuzitoare Biserica, vei avea o libertate benefică, pentru că singur nu poți să te conduci. Biserica te conduce pe un drum sigur care te duce spre renovarea adevărată a potențelor tale interioare.

Dumnezeu ne dă la fiecare om ceva anume, fiecare avem darul nostru. Am acest dar și Biserica îmi dă posibilitatea să mă dezvolt. În momentul în care Biserica îmi oferă șansa ca Duhul Sfânt să mă ajute, darul meu se poate dezvolta în mod plener. Căci la mine darul poate fi sugrumat de niște

obiceiuri proaste, de niște vecinătăți care în loc să mă ajute mă sugrumă.

În momentul când El m-a lăsat pe lumea asta, m-a lăsat ca să fac ceva anume, ca să pot să îmi împlinesc un *ce* al meu interior.

Ce primește tânărul de la biserică

În primul rând faptul că intri în viață fără teama că poți să dai tot timpul numai în gropi. Dacă nu ai de unde să știi ce este bine și ce este rău, greșești întruna. Iar Biserica te ține cu capul deasupra valului. Te ține sus și îți spune ce trebuie, ce e bine și ce nu e bine să faci. Această deosebire este esențială.

Trebuie să fii complet inconștient să nu ții seama când ți se spune clar, când ceea ce ți se spune este absolut convingător, că ți se spune în Biserica, nu la colțul străzii. Și te convinge că ceea ce ți se spune, aceea trebuie să faci, iar ceea ce ți se spune că nu e bine, nu trebuie să faci. Apoi e alegerea ta.

Tot timpul le spun tinerilor care sunt deja în Biserica: cât de fericiți sunteți că sunteți aici și vă păziți de ceea ce v-ar putea distruge. Felul cum începi viața se va resfrânge peste toată existența ta. Suferi atât de mult mai târziu...

Eu nu sufăr pentru faptul că a trecut vremea peste mine, nu-mi pare rău că nu mai sunt la 20 de ani, dar îmi pare foarte rău de faptul că am pierdut atâta timp făcând păcate cu duiumul și n-am știut că nu trebuia să le fac. Dacă aș fi fost în Biserica în mod serios, sunt sigură că alta ar fi fost calea mea – în sensul duhovnicesc, nu în sensul meseriei. Mi se pare de o importanță capitală a fi în Biserica.

Mă uit la fețele tinerilor. Cei care merg la biserică au alte fețe, au ceva, un *ce* special... Nu pot să zic că toți sunt nemaipomeniți. Dar se vede pe fața omului imediat. E un plus.

Ascultare

L-am întrebat odată pe părintele Sofian: cum e viața de călugăr, părinte Sofian? Și mi-a zis: A, este minunat. E așa de minunat să-ți spună altcineva ce trebuie să faci și să fii sigur că, făcând ceea ce-ți spune, totul este bine.

Acesta e adevărul! În momentul când ai un duhovnic, știi că ce îți spune

omul acesta este bine. Tu ești liber să faci sau să nu faci, căci nu te obligă nimeni, nu stă nimeni cu biciul lângă tine să-ți zică: fă așa! Dar tu știi că dacă faci cu binecuvântare va fi bine.

Îi spuneam cuiva de curând: fă toate lucrurile cu binecuvântare și atunci ești sigură că toate merg minunat. Nu se poate să faci ceva cu binecuvântare și să nu-l duci cu bine la capăt. Iar aceasta este esențial, căci ce poate să fie mai mare libertate decât să vreau să fac ceva, să pot să-l fac bine și să fiu fericit că l-am făcut bine!

Fac ceea ce vreau eu, nu fac niciodată ceea ce nu vreau. Mă duc la părintele duhovnic și cer binecuvântarea pentru ceea ce eu vreau să fac. Și părintele duhovnic îmi spune: e bine să faci sau nu e bine să faci. Și îmi explică de ce nu e bine să fac și mă conving și eu că nu e bine, că doar sunt om care gândește, nu sunt un om care nu e în stare să gândească.

Astfel scapi de o mie de idei preconcepute pe care le ai în cap. Mi-aduc aminte, când eram tânără aveam tot felul de superstiții ridicole. Scapi de toate lucrurile astea, începând cu lucrurile acestea caraghioase, de horoscoape, zodiiace de exemplu, toate de care ești legat. Îți dai seama că toate lucrurile acestea n-au niciun fel de importanță, că nu există nimic predestinat, că nu există destin, că nu există: „Așa i-a fost destinul! Așa a trebuit să fie!”

Totul este fals, *cum vrea Dumnezeu*, acesta e singurul adevăr adevărat. Cum vrea Dumnezeu așa se întâmplă! Și dacă îți treci viața ta prin acest filtru minunat care este duhovnicul toate lucrurile se luminează și ai o mare satisfacție și bucurie.

Pentru mine prima spovedanie a fost ceva de un efect absolut stupefiant. Eram atât de fericită după aceea, atât de eliberată, cum nu pot să spun. Prima Împărtășanie a fost absolut fabuloasă!

Dar cu ce greutate reușeam să mă împărtășesc, căci era vizibil că nu eram lăsată să fac lucrul acesta! Oamenii nu-și dau seama cât de teribilă este opoziția răului.

Numai dacă ar simți asta și-ar da seama de diferența enormă între viața în care trăiești sub imperiul unei forțe

Atelierul sculptorului Vasile Gorduz

malefice care te strânge fedeleș și viața duhovnicească.

Când ești legat de rău, acesta nu te lasă să faci decât ceea ce crede el că e bine să faci – bine pentru el, rău pentru tine. Când încerci să scapi de el atunci vezi cât de dură este legătura pe care o are răul pusă peste tine. Răul ne leagă, nu Biserica! Tocmai Biserica ne dezleagă de acest rău care ne-a prins fedeleș și ne aruncă direct unde n-ar trebui să ajungă niciunul dintre noi.

Totul vine de la ascultare. Din momentul în care ascuți, nu se poate să nu-ți priască ascultarea. Nu numai duhovnicul, ceea ce e absolut normal, natural și obligatoriu. Dacă ascuți un om, un om care trece pe stradă și-ți spune ceva, este în folosul tău. Dacă nu ascuți, după aceea îți dai seama că ai greșit, că nu întâmplător ți-a spus acel lucru.

Mare parte din greșelile care se fac în tinerețe și în adolescență se fac din cauza neascultării de părinți. Dintr-o frondă de prost gust, pur și simplu. Dar se întâmplă ca aceste greșeli să continue la maturitate. Adolescența se oprește la 17 ani. Dacă ea continuă, înseamnă că rămâi adolescent cam mult și nu e bine.

Alungarea deznădăjdii

Mi se pare că nu există bucurie mai mare pentru om decât bucuria rugăciunii. Eu eram odată foarte deznădăjduită, tatăl meu era grav bolnav, și părintele Sofian mi-a vorbit pentru prima oară despre rugăciunea lui Iisus. Mi-a spus: am să vă învăț o rugăciune care este ca o vitamină: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul.

Mi-a dat această rugăciune care este rugăciunea cea mai simplă, cea mai extraordinară. Omul, dacă are rugăciunea, dintr-o dată e salvat. Câteva cuvinte! Este o minune în care cel ce nu o cunoaște nici nu crede. Dar acesta este adevărul. În momentul în care spui câteva cuvinte – dar le spui cu disperarea că vrei ceva, și nu numai că vrei, dar și crezi în ceea ce spui, nu este posibil ca aceste cuvinte să nu te ajute. Ele te scot din acest marasm nenorocit al deznădejdiei. Câteva cuvinte sunt suficiente să te salveze!

Să te gândești că Mântuitorul este de față, este lângă tine, este în fața ta. Eu sunt convinsă că așa este, căci Dumnezeu este viu. Când spui „Dumnezeu”, în general, te gândești că Dumnezeu e undeva și tu ești aici amărât, singur și nefericit. Dar nu e așa! Dumnezeu fiind lângă tine, El vine, trebuie doar să întinzi mâna. Și mâna lui Dumnezeu este deja întinsă către tine și te-a și săltat în sus.

Tocmai aici este libertatea noastră. Libertatea noastră constă în dorința de a întinde mâna. În momentul când dorim să întindem mâna către Dumnezeu, mâna Lui deja ne-a și săltat pentru că El aștepta mâna noastră întinsă. Pe care uneori noi n-o întindem din neștiință, din prostie, din încăpățănare.

De aceea intrarea în Biserică e lucrul esențial în viața unui om. Când ai intrat în Biserică ești salvat, dacă intri cu dorința să te salvezi. Să nu intri doar așa ca să te uiți pe pereți și să nu înțelegi nimic! Și poate chiar și dacă ai zis doar așa, fără dorința asta... căci Duhul Sfânt lucrează în Biserică și lucrează și asupra mea, chiar dacă eu nu sunt convinsă că trebuie să fac ceva special.

Dragostea

Dragostea, în momentul când o iei ca pe un lucru exterior, care nu ține de inimă, este un lucru care trece, care nu este important. În momentul în care îl cunoști bine și suferi pentru cineva, acela e momentul care fixează dragostea, care o face puternică și definitivă.

Suferi pentru el pentru că îi vrei binele, pentru că vrei să-l ajuți. Suferi în sensul că orice om merită să suferi pentru el pentru că în orice om e o rămă de dumnezeire.

Și atunci, când se întâmplă lucrul acesta, dragostea se întărește și are un sens adevărat. Altfel este un lucru superficial care vine, trece și îți lasă un gust amar care nu are niciun fel de importanță și după aceea îți pare foarte rău că te-ai lăsat învăluit în ceva care era absolut superficial și neinteresant.

Căsătoria

Atunci când ne-am căsătorit la biserică, diferența a fost enormă. Harul

lui Dumnezeu se simte imediat.

Eu am o fină pe care am botezat-o, este basarabeancă și s-a botezat la 18 ani. Și dintr-o dată s-a schimbat persoana aceea. Harul Bisericii s-a simțit asupra ei, brusc a devenit altcineva. Și ea spunea „Silvia, mă simt alt om”. Părinții ei spuneau „S-a schimbat complet această fată”.

Așa este și cu căsătoria. Dintr-o dată lucrurile se schimbă. Simți fizic Harul lui Dumnezeu, nu numai existența lui spirituală. Pur și simplu se abate asupra ta, în sensul bun.

Dintr-odată lucrurile iau o întorsătură bună. Îl simți fizic, pur și simplu. Nu e ceva închipuit, să spui că ar fi, ci este de-adevăratelea, există, acest bine e aproape palpabil.

Orice lucru făcut sub binecuvântare are altă încărcătură și nu se poate să nu aibă o finalitate bună. Orice lucru făcut fără binecuvântare se poate pierde pe drum și nu ajungi la rezultatul pe care ți-l oferă binecuvântarea. Este esențială această binecuvântare pe care ți-o dă cununia în Biserică. Absolut esențială.

Am auzit lucruri teribile despre copiii care sunt născuți din familii fără binecuvântarea Bisericii, și care au probleme psihice. Există această nefericită posibilă.

Mărturisirea credinței

Nu mărturisim suficient învățătura Bisericii și pe Dumnezeu. Cred că aici este marea noastră nenorocire. Dacă fiecare om care merge la biserică când se întoarce acasă ar vorbi cu cei din jur, din sat, din bloc, din școală, de unde sunt, și ar spune ceva din ceea ce a învățat în biserică, lucrurile s-ar îmbunătăți enorm. Fiecare dintre noi ar trebui să devină un propovăduitor, în sensul bun. Uitați-vă ce nenorocire cu sectele. Ei au această „calitate” de a împărtăși ceea ce află. Ei află lucruri absolut greșite față de credința cea adevărată și le împărtășesc, pe când noi nu.

Tot timpul aud: nu trebuie să se bage în lucrul acesta, credința este ceva personal. Nu-i adevărat deloc! Credința se trăiește în comuniune, Biserica asta înseamnă: comuniune. Eu, în momentul când mă duc acasă, plec dintr-o comuniune și mă duc să

Sfânta Treime

Maica Domnului

Sfinții Împărați Constantin și Elena

Arhanghel

stau singur, închis, și nu mai văd pe nimeni și nimic? Nu! Dacă mărturisesc, pot să ajut o mulțime de oameni.

Smerenia

Îi spuneam părintelui Sofian: nu-i așa că noi, artiștii, ne mântuim mult mai greu, pentru că suntem mândri, n-avem smerenie?

Smerenia este esențială. Smerenia e foarte greu de acceptat și de câștigat. Mie mi-e foarte greu să fiu smerită, dar este un lucru strict necesar. Numai smerenia te poate mântui. Poți să ajungi sfânt numai fiind smerit. Este foarte greu de câștigat lucrul acesta! Dar se poate câștiga. Părintele Sofian ținea foarte mult la smerenie.

Ieșise foarte bine monumentul Sfântului Gheorghe. I-am spus: Mi-e frică de lucrul acesta. Aș vrea să mă smerească Dumnezeu, ca să pot să primesc acest lucru minunat. Și dânsul m-a sărutat atunci pe frunte – a fost singura dată când a făcut asta, pentru că i-a plăcut această smerenie a mea. Am avut și eu, în fine, o reacție sănătoasă...

Când am făcut o lucrare cu teamă, fără să mă încred în puterile mele, și m-am rugat la Dumnezeu să mă ajute, întotdeauna mi-a reușit mai bine decât altele pe care le făceam așa, într-un mod inconștient, negândindu-mă că eu sunt o neputincioasă și că numai Dumnezeu mă poate ajuta.

Maica Domnului

Florile o întruchipează pe Maica Domnului. Când ud o floare direct la Maica Domnului mă gândesc.

O asemui pe Maica Domnului cu florile. În general, când pictez flori, scriu întâi pe materialul pe care lucrez o mică rugăciune: „Cuvine-se cu adevărat”, două-trei propoziții către Maica Domnului ca să-mi întăresc inspirația.

Îmi ajută foarte mult lucrul acesta, chiar dacă până la urmă propozițiile respective se acoperă. Câteodată le întăresc când termin lucrarea, altă dată le las pierdute sub culorile picturii respective. Pentru mine florile au fost făcute parcă să o cânte pe Maica Domnului.

Odată trebuia să vorbesc într-un loc public și l-am întrebat pe părintele cum să fac. Mi-a spus: vorbește ca și cum ți-ai vorbi ție. Și a ieșit bine. În momentul în care îți vorbești ție vorbești despre tine în primul rând și de aici acest aer de mărturisire.

Acum îmi vorbesc mie: ce vrei tu să-ți spui, Silvio? Eu vreau să-mi spun că cel mai mare păcat al meu a fost să nu am copii. În momentul în care vorbești cu oameni care ar putea să te înțeleagă și să înțeleagă ceva din ceea ce le spui, le spui: nimic în viață nu poate să egaleze copiii, niciun fel de succes – pot să spun că am avut succes în ceea ce-am făcut, mai mare decât speram și meritam. Nimic nu poate să

suplinească faptul că nu ai făcut ceea ce trebuia să fi făcut. Este un mare păcat pentru o femeie dacă nu naște copiii pe care i i-a dat Dumnezeu. Este păcatul nostru. Cuvântul „păcat” nu te atinge, dar ești foarte marcată de faptă. Am suferit foarte mult, este o suferință puternică, vie, crudă. Iar după ce depășești suferința, rămâne tristețea păcatului. Păcatul de care nu scapi, care te apasă ca ceva material... Scapi la un moment dat, dar trebuie multă rugăciune și post.

Părintele Sofian mi-a spus mie, dar și altor femei: „De unde știi că n-ai fi născut un sfânt?” Cum poți să-ți iei această greutate de pe suflet, că nu dai astfel un posibil sfânt? Ce poate fi mai extraordinar pentru o femeie decât să știe că copilul ei poate să ajungă un sfânt?

În momentul în care facem greșeala aceasta nu ne gândim că facem o crimă. Dar facem o crimă. Una sau mai multe. Este teribil. Nimic să nu vă oprească, niciun fel de greutate. Aud spunându-se: vai de mine, cum o să-mi cresc copilul? Pe copii îi crește Dumnezeu. În momentul în care îți dă copilul, El îți dă și tot ceea ce-ți trebuie ca să-l crești, nu ți-l dă ca să sufere de ceva.

Deci fetelor, doamnelor, în momentul în care vă căsătoriți, gândiți-vă că pentru asta vă căsătoriți, ca să aduceți pe lume copiii pe care vi i-a dat Dumnezeu. Dumnezeu să vă ajute! ■

cronică

Putna lui Eminescu

Poetul să poată veni la Putna să te vadă
A strâns din toate provinciile românești pământ
Puna nu poate să te primească
Fără greul țării în cuvânt

Trebuie să pornești foarte de departe
Să fi trecut prin plânsul tuturor
Din jertfa rănilor fără de moarte
Să vii trimes la Putna de-un popor

Să adormi în clopotniță o noapte în pace
Pe fânul Putnei proaspăt cosit
Picioarele umflate de drumurile țării sărace
Din pântecel maicii să te știi pornit

Ea să-ți fi murmurat la icoană
Că avem pe pământ un altar
Mielul zdrobit fără prihană
Ne este scut și piatră de hotar

Să poți îngenunchea într-o noapte de vară
La mormântul atletului Ștefan
Strânge pământ fiul meu fă-te țară
Fi-vei sorbit din neam ca nourul din ocean

Ioan Alexandru

Centrul de cercetare și documentare

Ștefan cel Mare

Pomenirea lui Ștefan cel Mare, II
Mănăstirea Putna, 2009

În perioada 9–12 septembrie 2009, la mănăstirea Putna vor avea loc **Colocviile Putnei VIII**, cu tema „Putna – 540 de ani de slujire”

Colocviile Putnei VI

Putna, 9 – 13 iulie 2008

Această ediție a simpozionului de istorie medievală *Colocviile Putnei* a fost închinată îndeosebi celor doi mitropoliți ai Moldovei îngropați la Putna: Teoctist I și Iacov Putneanul, de la a căror trecere la cele veșnice s-au împlinit 530 și, respectiv, 230 de ani.

După primele două zile, dedicate prezentării de comunicări, participanții au vizitat ținuturile românești din Nordul Bucovinei, ocupate de Imperiul Austriac în 1775 și de URSS în 1940.

Invitații simpozionului au fost însoțiți de câțiva părinți ai mănăstirii Putna. Spre surpriza generală, locurile istorice vizitate s-au dovedit a fi mai cunoscute călugărilor decât istoricilor. Explicația pentru faptul că istorici de seamă ai României nu au cercetat locuri importante ale țării aflate în

imediată vecinătate a granițelor actuale se află în interdicția avută în perioada comunistă, când oamenilor de știință le-a fost interzis accesul în Basarabia și Bucovina, teritorii românești despre care nu se putea vorbi oficial.

Din păcate, după 1989, libertatea de expresie nu s-a asociat promovării valorilor. Dacă, înainte de 1989, cultura și științele umaniste au fost cenzurate pe criterii politice, în perioada următoare ele au fost cenzurate mai ales prin lipsirea de suport financiar.

Abia acum, după 60 de ani, reîncepe aici cercetarea istorică românească. Ținuturile înstrăinate în care pământul „mustește” de istorie românească au fost pentru prima dată străbătute de unii dintre marii noștri istorici și arheologi: Andrei Pippidi, Ștefan Andreescu, Maria Voica Pușcașu și alții, care nu au avut posibilitatea, până acum, de a merge pe urmele strămoșilor din familiile Hurmuzachi, Costin

ori cea a domnului martir Miron Barnovschi. ■

Colocviile Putnei VII

Iași, 17 februarie 2009

Cercetarea arhivei putnene și a unor documente și manuscrise private la Putna a prilejuit desfășurarea ediției a VII-a a *Colocviilor Putnei*.

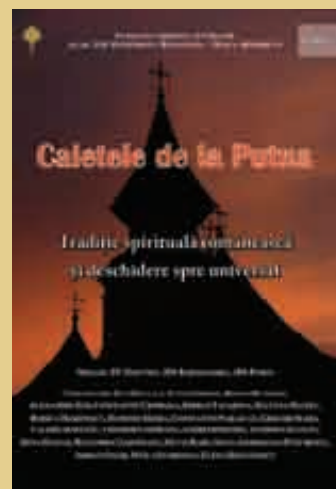
Organizate în colaborare cu Școala Doctorală din cadrul Facultății de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, comunicările au fost rânduie în două secțiuni.

În prima, „Arhivă putneană”, s-au prezentat și analizat scrisorile de la Putna și spre Putna.

A doua temă, „Cărturari putneni”, a reunit lucrări privitoare la Vartolomei Mazereanu, Sevastian Georgiescul și autorii putneni ai unor pomelnice mănăstirești. ■

Fundația Credință și creație

Acad. Zoe Dumitrescu-Bușulenga – Maica Benedicta

Caietele de la Putna, I
Mănăstirea Putna, 2008

În perioada 19–22 august, la mănăstirea Putna va avea loc colocviul „**Eminescu, în căutarea absolutului**”.

Epoca noastră, tensiunea etic-estetic

20-22 august 2008, Putna

În cadrul colocviului au avut loc lansarea volumului postum „Contemporanii mei. Portrete”, de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, apărut la editura Niculescu, și a revistei anuale „Caietele de la Putna” (reunind conferințele de la prima ediție, „Tradiție spirituală românească și deschidere spre universal”).

Lucrările au fost însoțite de expoziția de artă plastică „Embleme pentru marea trecere”, cu lucrări aparținând regretatei Mariana Macri (compoziții în țesătură, pânză, catifea, mătase), și de vizionarea filmelor „Cântecul amintirii”, „Maica Benedicta – purtătoare de cuvânt ceresc”, „Monahul Ilie Cleopa”, realizate de Grigore Ilisei la TVR Iași. ■

Bunătatea esențială

Eticismul era la doamna Zoe Dumitrescu-Bușulenga un impuls care nu avea nevoie de vorbe mari, dar care străbătea ca o apă freatică întinderea cercetărilor celor mai variate, caracteristice acestui spirit multilateral format și cu o curiozitate mereu iscoditoare. Există o bunătate esențială care e mai prețioasă decât iscusința inteligenței. Beethoven, ajuns la suprema maturitate, spunea că singurul lucru care îi mai impune este bunătatea.

Vă dați seama ce pondere adâncă are o asemenea trăire! Teodor din Edesa, în Filocalie, spune despre credință că este bunătatea bine ordonată. Această inerență a bunătății în faptele de supremă spiritualitate cred că e un lucru la care trebuie să medităm, întrucât este al practicii din fiecare zi, al eticii care trebuie să ne caracterizeze.

În sensul acesta, cred că vom pleca înarmați nu numai pentru subtile considerații teoretice, dar și pentru a făptui cu dreptate și cu vrednicie în zilele și lunile care ne stau în față.

Acad. Dan Hăulică

Eminescu

Zoe Dumitrescu-Bușulenga

La 120 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu, Fundația „Credință și Creație. Acad. Zoe Dumitrescu-Bușulenga – Maica Benedicta” a inițiat tipărirea scrierilor eminesciene ale doamnei profesoare.

Primul volum al acestei ediții, „Eminescu – Viața”, a fost lansat pe 15 ianuarie la Mănăstirea Putna, și pe 23 ianuarie la Biblioteca Academiei Române, București. ■

„El a plâns peste țară
Cu lacrima limbii noastre”

Grigore Vieru

1935 – 2009

Dacă visul unora a fost ori este
să ajungă în Cosmos,
eu viața întregă am visat
să trec Prutul.

Formular

- Numele de familie și prenumele?
- Eu.
- Anul de naștere?
- Cel mai tânăr an:
când se iubeau
părinții mei.
- Originea?
- Ar și semăna
Dealul acela din preajma
codrilor.
- Știu toate doinele.
- Profesiunea?
- Îmi iubesc plaiul.
- Părinții?
- Am numai mamă.
- Numele mamei?
- Mama.
- Ocupația ei?
- Așteaptă.
- Ai fost supus
judecății vreodată?
- Am stat niște ani închis: în mine.
- Rubedenii peste hotare ai?
- Da. Pe tata. Îngropat.
În pământ străin. Anul 1945.

Reaprindeți candela

Reaprindeți candela-n răscruce
Lângă busuiocul cel mereu –
Degerat la mâni și la picioare
Se întoarce-acasă Dumnezeu.

Doamne, Cel din slăvi creștine
Ce păcate oare-ai săvârșit
Că te-au dus acolo și pe Tine
În Siberii fără de sfârșit ?!

Toate le ierți,
Doamne de sus,
Cu blândețe măreață
Chiar și pe cei care te-au dus
În Siberii de gheață

Ninge frigul și pustiul plouă
Degerată-mi este inima
Doamne, bine nu ne-a fost nici nouă
Fără sfatul și lumina Ta

Doamne, intră și-n a mea chilie
Si-amândoi, răniți și înghețați
Să ne încălzim cu bucurie
Unul lângă altul ca doi frați.

Eliberare nu înseamnă atât a ridica de jos piatra și a o arunca în direcția asupritorului,
cât a o șlefui până când ea dobândește strălucire de piatră rară.

15 ianuarie 2009

IPS Serafim,
Arhiepiscop de Ottawa și Canada

Pe parcursul vieții mele am avut binecuvântarea de a cunoaște câțiva oameni duhovnicești. Unul dintre aceștia a fost părintele arhimandrit Simforian, starețul mănăstirii Noul Valaam din Finlanda. A murit la vârsta de 88 de ani, când eu viețuiam în acea mănăstire. Nu e posibil să descrii cum era atunci când acest om sfânt venea la Sfânta Masă ca să primească Sfânta Împărtășanie, cu ochii în lacrimi. Ucenicii săi spuneau că în fiecare zi vorbea cu îngerii și cu părinții adormiți ai mănăstirii. Și cred că așa era, din felul cum se schimba atmosfera atunci când apărea: o mare bucurie îmi inunda inima.

În Canada imigrația nu a început decât în 1894, cu 100 de ani mai târziu decât în SUA. La început, majoritatea imigranților erau din Bucovina – înainte ca Bucovina să fie împărțită, bineînțeles. Și ei au dat caracterul dominant al Bisericii Ortodoxe din Canada. Când au ajuns în Canada au trecut prin multe suferințe. Trăiau în bordeie, într-un climat asemănător cu Siberia. Le-a luat mult timp până au putut să-și construiască propriile case și ferme. Ce îi caracteriza pe acești oameni, indiferent unde s-au așezat în Canada, este că înainte de a-și construi propriile case, lucrau împreună pentru a construi o biserică unde să meargă să se roage. Și cred că, chiar dacă canadienii au devenit la fel de seculari ca toată lumea, s-a păstrat acest simț despre ce este mai important, și anume biserica.

OASPEȚI

Dintre oamenii timpului nostru, părintele nostru stareț Sofronie Saharov a fost unul dintre pușinii care a dobândit contemplarea Luminii necreate. El n-ar fi vorbit la sfârșitul vieții lui cu atâta îndrăzneală dacă n-ar fi trăit această experiență. A făcut-o, pe de altă parte, pentru că, în momentul de față, umanitatea trăiește într-o stare de deznădejde. Părintele Sofronie vorbește despre deznădejde ca de „necredința în Înviere” – oamenii trăiesc din ce în ce mai mult doar între limitele temporale ale existenței lor. Și a mărturisit despre experiența unei alte realități, care depășește lumea noastră, i s-a părut a contribui la misiunea epocii noastre.

Arhim. Simeon,
mănăstirea Sf. Ioan Botezătorul, Essex

Tradiția icoanelor pe lemn în tempera este aceeași de sute de ani, tehnica și modul de pictare păstrându-se în erminii (manuale de pictură). Cu această tradiție s-au întâlnit tinerii din Bulgaria, România și Basarabia care au participat la seminarul de iconografie de la Putna.

Am nimerit într-o altă lume, cu alte valori – adevăratele valori. Nu am găsit invidie, mândrie și egoism, iar sinceritatea a persistat mereu! O atmosferă de căldură spirituală în care am oferit și primit zâmbete din suflet.

Elena Mărgineanu, Basarabia

Este foarte bine că tinerii se pot aduna și pot vorbi despre creștinism, fiindcă putem să fim sinceri și să spunem adevărul – viața spirituală este ascunsă în noi. Eu cred că trebuie să comunicăm, să ne sprijinim în lucrarea noastră de a întări Trupul Lui Hristos; noi toți suntem părți din Acesta. Veau să mulțumesc tuturor acelor care au organizat această tabără pentru ospitalitatea și căldura cu care ne-au primit.

Mariela Draganova, Bulgaria

Icoana este o mărturie a vieții lui Hristos și de aceea cred că mănăstirea este locul cel mai potrivit pentru a învăța arta iconografiei. Acolo unde năzuința este mai mare și rugăciunea este mai sinceră, acolo și mărturisirea este cea adevărată. Nu pot să spun de ce în România, și de ce chiar la Putna? Asta este ceva ce numai Dumnezeu știe, și slavă Lui că tradiția este atât de vie aici, și că mai dăruiește iubire și răbdare.

Katya Dimitrova, Bulgaria

7 - 22 februarie 2009

TABĂRA INTERNAȚIONALĂ DE ICONOGRAFIE

Au fost multe momentele frumoase. Momente vesele și momente de reflecție. Cele două săptămâni au fost intensive. Am simțit viața mănăstirii. Am învățat, am privit, am scris. Bulgari și români, călugări și studenți, am pictat cu bucurie.

Maria Kolarova, Bulgaria

Pentru mine tabăra de la Putna a fost foarte folositoare și necesară. Părintele iconar Anastasie a avut un rol foarte important. El ne-a arătat cum trebuie să ne predăm icoanei și s-o înțelegem ca pe o teologie; ne-a învățat să ne gândim la fundamentele spirituale ale vieții noastre de creștini ortodocși. Mulțumesc foarte mult că am avut oportunitatea să îmi întăresc cunoștințele cu practica și să urmăresc tehnica nașterii icoanei, dar și să mă ating de harul locului sfințit Putna, care a adunat rugăciuni de veacuri.

Nikolina Videva, Bulgaria

Îmi mulțumesc Domnului că mi-a dat posibilitatea să vizitez România și mănăstirea Putna. Când am văzut frumusețea Moldovei, când am văzut clădirile mănăstirii ascunse în pădure – care e parte din natura dată nouă de la Dumnezeu –, mi s-a umplut inima de bucurie, pentru că există un astfel de loc unde sufletul se simte atât de ușor, și de tristețe, pentru că nu sunt parte din armonia aceasta. Cred că fiecare om trebuie să meargă măcar o dată la mănăstire. Viața nu e așa de lungă încât să pierdem momentele în care putem să ne apropiem de Dumnezeu.

Putna e un loc binecuvântat de Dumnezeu. Se simte asta în aer, în atmosfera de iubire dintre frați; slujbe care te ridică la cer și te ajută să te smerești și să cugești la moarte. Când am plecat de acolo simțeam o tristețe de parcă plecam din rai. Parcă trăisem acolo nu două săptămâni, ci o viață întregă.

Doamne, fii milostiv și păzitor veșnic Putnei!

Ivan Petrov, Bulgaria

Pelerini

În fiecare an, pe 12 aprilie, elevii liceului „Ion Nistor”, Vicovu de Sus, sărbătoresc la Putna urcarea pe tron a Sfântului Ștefan cel Mare

Crezi că Sfântul Ștefan este actual?

El va fi actual tot timpul. A fost și în trecut, este și acum și va fi și peste mulți ani, sute de ani.

Fiindcă el ne-a oferit șansa să ne afirmăm credința și să credem în Hristos, și noi trebuie să ducem acest lucru mai departe.

Eu cred că oriunde ai merge, și în orice societate ai intra, dacă îți arăți adevărata ta față și adevăratele calități, vei fi respectat. Nu trebuie să te conformezi societății contemporane, care are atâtea defecte. Trebuie să fii așa cum ești tu și cum te-au învățat părinții și să duci tradițiile mai departe.

Cîrstean Alexandra

Ce crezi că este cel mai important pentru un om, pentru identitatea lui?

Este important să nu uităm de unde am plecat. Și să ne gândim că orice am avea, oricând putem pierde totul; și atunci nu ne rămâne decât ceea ce avem în suflet. Iar dacă nu avem credință și nădejde în Dumnezeu atunci o să rămânem fără nimic. De asta sunt atât de mulți tineri care recurg la acțiuni dintre cele mai disperate: pentru că, probabil, ei cred că pierd totul și nu le mai rămâne nimic. Dar dacă am avea nădejdea... Deci nădejdea este principalul lucru care trebuie să existe în sufletul nostru.

Elena Ioana

Fiți demni!

Sunt mulți care nu ne vor altfel decât dezbi-nați. Sunt mulți care nu ne vor altfel decât așa cum nu se cuvine, nu atașați de valorile noastre românești. Apărați-le pe acestea, căci ele vin din adâncul sufletului poporului nostru. O spun pentru că am și durerea aceasta când văd cam ce se întâmplă în societatea noastră în ziua de astăzi.

Nădăduiesc că Preabunul Dumnezeu nu va lăsa să se piardă neamul nostru. Mai sunt și tineri care se pleacă sub epitrahilul unui duhovnic. Din fel de fel de cazuri, din fel de fel de situații, și ca stareț aici, cunosc și îmi dau seama câți români au plecat și nu s-au mai întors; câți au plecat și au uitat că sunt români. Este o migrație, un exod cum nu a mai fost în istoria neamului nostru.

Dar poate că din greșeli vom învăța câte ceva și poate toți cei care vor rămâne statornici vor fi strâns uniți în jurul adevărului, în jurul Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care este singurul Adevăr și singura Cale, singurul de poala Căruia trebuie să ne ținem.

Nu vă doresc altceva decât să iubiți lucrurile frumoase, să fiți cu demnitate și să luați aminte la voi înșivă, la viața voastră.

„Ia aminte la tine însuși” spune un cuvânt din Sfânta Scriptură.

Ia aminte la tine, păzește-ți mintea, fii demn, fii smerit. Smerenia nu este slugărnice, smerenia este demnitate.

Vă aduceți aminte, din Sfânta Evanghelie, când Mântuitorului nostru Hristos a fost palmuit, a întrebat: „Dacă am mărturisit adevărul, de ce mă palmuiești, de ce mă lovești?” Așadar smerenie, dar și demnitate, nu slugărnice.

Fragment din cuvântul arhim. Melchisedec Velnic către tinerii aflați de Anul Nou la Putna

De ce am venit de Paști la Putna?

Cunoașterea este probabil cel mai bun lucru pe care poate să-l faci cineva aici

Să vadă cine este. Să vadă cine vrea să fie. Se petrece o limpezire a gândurilor și a sentimentelor. Cred că asta este cel mai important.

Alexandru, Medicină, București

La un moment dat am scăpat de toate păcatele

Eu prima dată m-am spovedit la mănăstirea Putna. M-am spovedit după îndreptarul părintelui Cleopa. A fost o spovedanie foarte profundă și trăirile pe care le-am avut la prima spovedanie m-au determinat să revin de Paști la Putna, pentru că atunci tot de Paști am venit. Mi-am pus în gând ca șapte ani la rând să vin de Paști la Putna. Dar acele trăiri pe care le-am avut la prima spovedanie m-au determinat să vin cel puțin de 3–4 ori pe an la Putna. Nu cred că le pot descrie în cuvinte. A fost ceva neobișnuit pentru mine.

Era pentru prima dată în viața mea când mă spovedeam; vă dați seama câte păcate s-au înghesuit pe spatele meu... Și la un moment dat am scăpat de toate păcatele! Am început să plâng după ce m-am spovedit prima dată. Parcă zburam când mergeam pe drum. A fost ceva deosebit. După aceea n-am mai rețrăit starea asta, dar a fost ceva care m-a legat de mănăstire.

Iulian, Drept, Chișinău

Când te duci la biserică simți că ai cât de cât un echilibru

Am vrut să simt bucuria Învierii într-un mediu mai duhovnicesc. La mănăstire găsești rugăciune, liniște, muncă, care își are rolul ei, ascultare. Aici găsești o pace aparte, în care poți să stai cu tine însuși fără să fugi de tine. Tinerii tind să se distreze pentru a-și acoperi neliniștea interioară. De exemplu în discotecă uiți practic de tine.

Ce stare aveai la discotecă?

Mie una îmi plăcea foarte mult să dansez. De fapt, dacă stau să mă gândesc sincer, îmi plăcea să fiu admirată. Dar aveam și un sentiment de neliniște,

parcă nu era tocmai ce căutam. Acum gândesc altfel.

Ce te-a determinat să nu mai mergi la discotecă?

Pur și simplu diferența dintre liniștea, pacea de care am vorbit, armonia pe care o ai atunci când nu te duci acolo. Când te duci la biserică, de exemplu, simți că ai cât de cât un echilibru. Când mă duceam la discotecă, după aceea cel puțin două zile trebuia să stau ca să îmi revin, să îmi capăt liniștea mea – o liniște relativă... Simțeam imediat un dez-echilibru când mă duceam la discotecă, și de aceea nu-mi mai plăcea.

Am stat și am analizat ce mi se întâmpla. Am avut un prieten care a fost în ASCOR Craiova și și-a schimbat, așa, dintr-o dată, viața. Am rămas foarte surprinsă când l-am văzut. Atunci mi-am zis că ar trebui să caut și eu să mă duc la ASCOR București.

Nu știi cum a fost schimbarea asta. Parcă nu a fost ceva exterior, a fost ceva interior. Am început să caut, mă gândeam „Doamne, ce vreau?” Ultima dată când am fost într-un club, în octombrie, eram conștientă că poate va fi pentru ultima dată. Și chiar nu mă simțeam bine: mă gândeam la Hristos și mi se părea așa ciudat locul în care eram. La un moment dat mi-am zis să nu mă mai gândesc și să fac altceva, să dansez, dar nu reușeam. Atunci am fost convinsă că nu îmi mai place.

Ce persoane sunt importante pentru tine?

O persoană importantă este duhovnicul meu. Poate mă mint singură când spun asta, pentru că totuși nu mă țin de anumite lucruri. Și părintii.

Cu ce gânduri pleci?

Plec cu gândul că trebuie să am nădejde în Dumnezeu și să mă rog mai mult.

Ana-Maria, Construcții, București

Mersul la mănăstire îi ajută pe tineri să iasă puțin din cotidian, să-și reamintească scopul lor în viață

Îi ajută ca, revenind în oraș, să nu se piardă, să nu se zăpăcească. Acesta cred că e efectul pe care îl au șederile la mănăstire: faptul că se întorc mai liniștiți și faptul că nu se lasă pradă zăpăcelii din oraș.

Crezi că interacțiunea dintre pelerini și călugări poate dauna vieții monahale?

Probabil cu comportamentul nostru, cu hainele noastre, cu toate lucrurile astea le amintim de lume și le aducem în fața ochilor și ispite. Mă gândesc că e destul de solicitant și pentru ei. Monahii ar pierde ceva din pacea lor și noi am câștiga ceva din pacea pe care o pierd ei. Poate monahul trebuie să-l înțeleagă pe mirean, și mireanul ar trebui să încerce să păstreze o conduită în așa fel încât să nu strice pacea călugărului foarte mult. Dar relația asta dintre mănăstire și lume ar trebui totuși să existe. Cel puțin din punctul meu de vedere, ca mirean, cred că ajută foarte mult.

Cătălin, Teologie, Craiova

Am nevoie de pacea pe care o gasesc aici.

Vin la mănăstire de Paști pentru că e un moment de respiro, un moment în care mă regăsesc, îmi încarc bateriile.

De ce nu te duci la munte?

Păi și aici e munte, dar e o îmbinare fericită între munte și rugăciune. Rugăciunea ajută la limpezirea omului – cel puțin pe mine mă ajută. Prin spovedanie te curățești de păcate, dar mai rămân acolo niște rămășițe. Și prin rugăciune stăruitoare se înlătură și rămășițele acelea, și te cureți și de unele gânduri pe care le mai ai, gânduri legate de păcate.

Elena, Management, București

Simțeam nevoia de a mă apropia de Dumnezeu

Am avut o perioadă în care m-am îndepărtat puțin de Dumnezeu, adică n-am mai fost la biserică, nu m-am mai spovedit, nu m-am mai împărțit, și acum am început să merg mai mult la biserică. Nu în ultimul rând a contat faptul că a venit și o cunoștință de a mea.

A fost ceva la care nu mă așteptam, chiar m-a luat prin surprindere. De când am ajuns, joi dimineața, am lăsat bagajele și am plecat la slujbă. Am ajuns exact când începea slujba.

Și toată ziua, de dimineața până seara, nu făceam altceva decât să stăm la slujbă, să lucrăm și să mergem la masă. Trei zile la rând și nu-mi venea să cred că nu mă plictisesc! Mi-a făcut plăcere să lucrez, să fac lucruri pe care puteam să le fac și acasă dar nu le făceam decât dacă mi se cerea. De exemplu, dacă m-ar fi spus părinții „fă aceea, fă cutare” – cum s-a întâmplat aici –, m-aș fi supărat și aș fi zis: nu mai fac, am și eu nevoie de timp liber, vreau să fac și eu ceva pentru mine. Dar aici parcă le făceam cu drag. Nu știu cum să explic, dar parcă simțeam o căldură dumnezeiască...

Am lucrat împreună cu părinții și, interesant, erau și omenoși, prietenoși, dar și serioși când era nevoie să fie serioși. Parcă nici mie nu-mi vine să cred că cel mai mult mi-a plăcut faptul că am muncit mereu!

La mănăstire totul pornește din interior, din suflet, parcă-L simți pe Dumnezeu aproape. În timp ce, dacă pleci în alte părți ca să te distrezi, să-ți distrezi trupul, să zic așa, nu prea suportă comparație, pentru că după ce pleci de la munte nu rămâi cu nimic. Rămâi cu amintirile, pe când la mănăstire poți să rămâi cu Dumnezeu în suflet. Sau să-L câștigi pe Dumnezeu, sau să te apropii mai mult de Dumnezeu. Eu am simțit nevoia să mă apropii de Dumnezeu. Și asta cred că a contat. Simțeam ca și cum un magnet mă atrăgea.

Plec în primul rând cu bucuria pentru ce am câștigat aici. Îmi va fi dor de părinții pe care i-am cunoscut aici – pe câțiva i-am cunoscut mai îndeaproape.

Îmi va fi dor și de atmosfera care era aici, când lucram toți împreună și stăteam toți laolaltă, și vorbeam, mai râdeam, mai povesteam – a fost frumos!

Cu acest sentiment o să rămân. În primul rând cu bucurie, cu fericire, cu fericirea că m-am apropiat mai mult de Dumnezeu. Știu că îmi va fi greu acum, când voi pleca acasă, pentru că mă voi întâlni cu toate ispitele, voi reveni la viața mea de dinainte. Dar acum o să mă feresc cu puțin mai multă atenție, o să privesc altfel lucrurile.

Adrian, Finanțe-Bănci, București

Întrebări pentru suflet

Unui tânăr care întreabă cum poate să aibă mai multă credință

Dragă A., motivul puținei noastre credințe ori al necredinței se află în interiorul nostru. Credința nu este un obiect pe care îl avem sau nu, ci este o relație vie pe care o cultivăm sau nu. Așa cum iubirea pentru o persoană poate spori sau se poate răci, credința, legătura cu Dumnezeu, putem să o înmulțim sau să o împușinăm în funcție de viața noastră.

Primul motiv al lipsei de credință este faptul că ne îngrijim prea mult de cele ale lumii acesteia și uităm de veșnicie. Cugetă la viața de dincolo, la faptul că suntem trecători în această lume, că vom muri, și te vei apropie de credință.

O patimă pe care Însuși Mântuitorul a arătat-o ca fiind pricină a necredinței este slava deșartă, dorința de a plăcea oamenilor, de a fi apreciat, lăudat: „Cum puteți voi să credeți, când primiți slavă unii de la alții și slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutați?” (Ioan 5, 44)

Dacă vrei să ai mai multă credință, cultivă-ți-o! Întâi recunoaște că ceea ce ai este puțin. Pentru aceasta trebuie să te smeri puțin, să te umilești în sinea ta, să ieși din egoism, din indiferentism și din a te vedea pe tine superior celorlalți. Și, văzându-te neputincios, roagă-te: „cred, Doamne, ajută necredinței mele!” Dacă Îi vei cere aceasta cu smerenie, din adâncul inimii, Domnul va fi milostiv și îți va răspunde.

Credința o înmulțești prin lectură. Citirea cărților sfinte creează în noi un dor după cele înalte, duhovnicești. Dorul acela să-l transformi în rugăciune și atunci să te rogi.

Pregătește-te prin spovedanie și îndrăznește să guști din Trupul și Sângele Domnului Hristos, cu pocăință. Apropie-te de Hristos și El îți va da credința de care ai atâta nevoie.

A., toate acestea încep de la smerenie, de la cunoașterea puținătății noastre. Mândria ne face să nu ne cunoaștem cu adevărat pe noi înșine, să trăim în închipuire, și prin aceasta rupe credința din sufletul nostru. Niciun om mândru nu poate avea credință lucrătoare în iubire!

Cum cunoști că ți-ai înmulțit credința? Prin fapte. Iubești biserica? Iubești Liturghia? Îl iubești pe Hristos? Îl iubești pe aproapele? Iubești rugăciunea? Iubești virtutea? Acestea sunt roadele credinței. Dacă nu-l iubești pe aproapele, nu faci milostenie, vorbești urât, înjuri, batjocorești, râzi de celălalt, invidiezi, acestea arată că nu ai credință și că ești departe de adevăr.

Hristos Domnul să-ți umple inima cu harul Său, și atunci nimeni nu te va mai putea clătina. Vei putea spune așa cum spunem după ce ne împărtășim: „am văzut Lumina cea adevărată”.

foto: Dan Dimescu

Către o mamă, despre sinuciderile în rândul copiilor

Doamnă E., într-adevăr, sinuciderile în rândul copiilor și adolescenților aproape că nu existau până acum câțiva ani. Astăzi, sinuciderea este a treia cauză a mortalității între 10–25 de ani.

Sinuciderea este ultima treaptă a păcatului, a depărtării sufletului de Dumnezeu, de normalitate. Ea este precedată de necredință, de lipsa iubirii și de lipsa nădejzii în Dumnezeu.

Ce puteți face pentru a vă feri copiii de această ispită? În afara rugăciunii pentru ei – și rugăciunea mamei pentru copii are foarte mare putere –, luați aminte că ceea ce puneți în sufletele copiilor acum, aceea va rodi mai târziu.

Într-o familie, copiii sunt asemenea unor pasageri pe un vapor. Pasagerii stau în cabinele lor, dar dacă echipajul izbește vasul de stânci, ei se vor lovi de pereți și vor fi răniți. Sufletele copiilor sunt influențate de atmosfera din casă. Atunci când tata și mama trăiesc în păcate, se ceartă, nu se

respectă, suflitele copiilor se vatămă, chiar dacă ei sunt prea mici pentru a înțelege ce se întâmplă.

Dacă vrei ca în familia dumneavoastră să aveți copii buni, echilibrați, nu uitați: „mama naște, ea renaște”. Nu este suficient că i-ați născut, ci trebuie să-i și creșteți duhovnicește. Înainte de toate, insuflați-le credința și rugăciunea, căci acestea le vor fi cei mai buni păzitori în viață. Cei care au gânduri de sinucidere, dacă se spovedesc și se roagă cu tărie la Dumnezeu pentru ajutor, se vor izbăvi de ele.

Cu cine este bine să mă căsătoresc?

Mai multe motive determină atracția între oameni.

Atracția fizică este dată de frumusețea trupezască. Din punct de vedere afectiv, sunt unele persoane care nu-și pot deschide inima către celălalt dacă nu-l văd calm, blând, afectuos. Dimpotrivă, altele sunt atrase doar de cineva hotărât, dominant, care le dă un sentiment de siguranță și protecție. Există și persoane care nu-și pot deschide inima către cineva dacă nu-l văd pe celălalt o adevărată bibliotecă de informații.

Atracția duhovnicească apare la un creștin autentic, care își pune serios problema mântuirii lui, și nu numai a lui, ci și a urmașilor lui. El este atras de persoanele care caută sincer să ducă o viață duhovnicească. De aceea, dacă vrea să se căsătorească, va căuta o persoană care să facă cele ale mântuirii.

Deci, suflete zbuciumat, cercetează-te pe tine, vezi ce te-a atras până acum și caută să găsești o persoană duhovnicească.

Unui tânăr în pragul divorțului

Spui că soția ți-a greșit și că ai un motiv obiectiv pentru a te despărți de ea. Nu îți încuviințez această părere.

Cercetează-ți conștiința în adânc! Dacă soția ți-a cerut iertare, vrea să se spovedească și să primească un canon, și-a spus că a întrerupt orice legătură cu persoana respectivă și că își dorește din toată inima să rămâneți împreună nu cred că ai alt motiv decât cel al orgoliului rănit care cere răzbunare.

Da, a greșit foarte mult, dar când v-ați cununat nu ți-ai asumat crucea răbdării celui alt? Dacă te crezi cap de familie, atunci de ce acum nu vrei să-ți ajuți soția? Oare numai la bine este soțul cap femeii, după cum spune Sfântul Pavel? Tocmai acum, când a căzut, dovedește-ți bărbăția și ajut-o să se ridice. Acum vei da dovadă că vrei să construiești o familie după modelul Bisericii, care viază prin jertfa Mântuitorului Iisus Hristos pentru oameni.

Dacă vrei să fii bărbat cu adevărat, bărbat creștin, al cărui model este Hristos Domnul, iartă din inimă, nu reproșa niciodată soției nimic, ci șterge păcatul ei cu dragostea și credința ta. Atunci vei avea pace și vei fi următor al Domnului nostru Iisus Hristos, care S-a răstignit pentru noi cei păcătoși.

Unui elev, despre internet

Aspectele pozitive ale internetului sunt ușor de constatat. Îți voi spune câte ceva despre aspectele lui negative.

Web-ul conține o lume imaginară, alta decât cea reală. În această lume ne facem ușor prieteni, pentru că nu

investim niciun efort în prietenia cu ei, vorbim oricum, căci ascunși în spatele unui avatar ni se pare că nu mai avem de ce să ne rușinăm. Timpul în rețea trece altfel decât în viața reală. Ne obișnuim cu o rapiditate a desfășurării evenimentelor, care este cu totul diferită de cea reală.

În ceea ce îl privește pe fratele tău, familia a greșit lăsându-l atât de mult pe internet. Un copil de 12 ani nu are cunoștințe suficiente despre această lume și iată-l scufundat în alta! Va crește fără repere corecte. Dacă este periculos pentru viața unui copil să conducă o mașină, este mai periculos pentru mintea și sufletul său să petreacă ore în șir pe internet!

În plus, să fii atent la site-urile pe care le accesează. Este exact la vârsta la care statisticile arată că, utilizând intens internetul, va începe să frecventeze site-uri pornografice fără știrea părinților. Iar aceasta este distrugător pentru sufletul unui copil de 12 ani.

Roagă-te mai mult și Dumnezeu te va lumina ce să faci pentru binele sufletelor voastre!

Răspuns unui student care dorește să devină călugăr

Călugărul este darul lui Dumnezeu. Atât darul său și al omenirii către Dumnezeu, cât și darul lui Dumnezeu către el și către omenire. Dar pentru a-și putea împlini chemarea de mijlocitor între oameni și Dumnezeu, călugărul trebuie să se dăruiască amândurora, în chip diferit.

Dacă te gândești că o să vii la mănăstire și o să te rogi ore în șir, vei fi dezamăgit când vei vedea că nu poți. Dacă îți dorești să vii la mănăstire pentru a fugi de patimile lumii, vei fi dezamăgit când le vei întâlni în inima ta. Dacă îți închipui că vei găsi o obște de sfinți, vei fi dezamăgit de orice obște.

De toate aceste dezamăgiri vei fi scutit dacă vei înțelege că monahul nu este cel ce stă și se roagă, ci cel a cărui viață întreagă devine rugăciune, adică întâlnire cu Dumnezeu. Că monahul nu urăște lumea, ci iubește pe toți oamenii, iar această iubire și-o manifestă în primul rând prin rugăciunea pentru omenirea întreagă. Și că nu vei afla odihnă până când nu vei zice sufletului tău: numai eu și Dumnezeu suntem.

Mănăstirea nu înseamnă schimbarea locului, ci a stării. La mănăstire nu vii ca să găsești mănăstire, ci să faci

Fericit este cel care a fost luminat și a ales ca mireasă fecioria cea preafrumoasă; cu frumusețea ei, aceasta îl va face fericit. Va trece prin multe necazuri, dar acestea îl vor face să se apropie și mai mult de cununa cea neveștejită a sfințitei feciorii. În el se va naște o nouă lume, un duh nou, alt cer, care nu-i sunt cunoscute. Adevăratul călugăr este rod al Duhului Sfânt.

Gheron Iosif Isihastul

mănăstire, prin viața ta. În mănăstire nu poți trăi decât pentru Dumnezeu. Călugărul este o jertfă continuă. O jertfă presupune durere, și călugării trăiesc această durere. O femeie când naște are dureri mari, dar le rabdă așteptând bucuria de a-și vedea copilul. Călugărul se naște pe sine în fiecare zi întru viața cea duhovnicească. Durerea acestei nașteri o putem purta doar prin harul Duhului Sfânt. Așa cum mucenicii sunt întăriți de har în vremea muceniei, tot așa în viața monahală, mucenicia albă, călugărul poate viețui doar întărit de har.

Puterea de a se jertfi vine de la Dumnezeu. Dacă uităm scopul nostru, unirea cu Dumnezeu, viața monahală ni se pare o închisoare ce ne răpește libertatea. Această jertfă (care cel mai mult ia forma ascultării) duce la putere în Dumnezeu. În mănăstire se poate trăi mai mult decât în lume taina ascultării; și în lume creștinul face ascultare, dar în mănăstire înțelegem că nu există viață în afara ascultării. Libertatea, de exemplu, care unora le pare că se pierde la intrarea în mănăstire, înțelegem că este rodul ascultării. Vedem că, pe măsură ce ne pierdem libertatea exterioară făcând ascultare, o câștigăm pe cea lăuntrică, libertatea față de patimi, și astfel putem să iubim pe Dumnezeu și pe oameni.

Un sfânt a avut odată o descoperire în care Maica Domnului a spus despre cineva care voia să se facă monah: „acesta este din neamul nostru”. Este cea mai înaltă formă de viețuire: a fi din neamul Maicii Domnului! De aceea, cercețând în ce mănăstire să mergi, roagă-te Maicii Domnului să te călăuzească în locul unde te poți forma cel mai bine.

Ajuns acolo, să nu uiți niciodată că ești în mănăstire pentru Hristos. Maica Domnului să te acopere!

Unde căutăm fericirea?

ieromonah Nicodim Petre

Pe mulți dintre oameni îi încearcă sentimentul ratării. Majoritatea dintre noi însă nu vorbim despre aceasta. E un subiect aproape tabu. Am auzit totuși pe unii, puțini la număr ce-i drept, spunând: „N-am făcut nimic în viață. M-am căsătorit de tânăr (tânără), am muncit, am crescut copiiiăștia, m-am zbatut pentru familie... Și? Acum sunt aproape bătrân și ce mulțumire am? N-a rămas aproape nimic în urma mea. Alții au făcut avere, au călătorit...”

Întâlnim de asemenea în viață oameni care fac aprecieri la adresa altora, a rudelor sau cunoscuților: „N-a ajuns prea bine, n-a realizat nimic. Și ce băiat bun a fost!? Cu părinți buni și cu ceva avere... dar s-a căsătorit cu fata aceasta săracă. Putea și el să se ridice, să facă ceva în viață, că avea cu ce porni. Așa!? Păcat de el.”

Copii fiind, am fost întrebați toții – cred –, de unchi, de mătuși, în clasa întâi de învățătoare, ce dorim să devenim când vom crește. Cei mai mulți răspundeam: aviatori, marinari, cosmonauți... Fetele, în general, doreau să se facă doctorițe. Au fost și unii care, din naivitate, învățați de cei mari, au spus că vor să se facă musafiri.

Tinerii, adolescenții în clasa a VIII-a și apoi în liceu, făceau planuri mărețe. Vorbeau despre viitorul lor. Visau cu voce tare, și sper că și astăzi fac la fel. Unii visau la o carieră strălucită, de ofițeri în armată, de medic sau de inginer

foto: Dan Dinescu

inventator, alții își doreau foarte mult să aibă o familie frumoasă, o viață trăită în armonie cu soțul sau soția și cu mulți copii. Se visa cu ochii deschiși, fiecare descriind în culori frumoase și cu multe amănunte familia pe care o va întemeia, sau modul în care realizările sale profesionale și faptele sale mărețe vor schimba lumea.

La 15-18 ani, după ce ai citit Jules Verne, *Cireșarii*, *Misterele Parisului*, *Contele de Monte Cristo*, *Robinson Crusoe*, dar și *Crimă și pedeapsă*, *Potopul*, *Război și pace*, totul este posibil. După ce ai mai văzut și *Zorro*, *Nemuritorii*, *Omul păianjen*, *Ștefan cel Mare*, simți că toată lumea este a ta, că totul și toate se pot realiza, numai să vrei. Aveam sentimentul, seara când cerul era înstelat, că dacă am fi sărit puțin mai tare am fi putut prinde o stea.

Când mergeam la munte cu clasa, în special pe Rarău sau Giumalău, cocoțați pe stâncile cele mai înalte, deasupra lumii, întindeam, mulți dintre noi, brațele ca pe niște aripi, și aproape că zburam. Făuream vise și trăiam în ele.

Dar anii trec... „ca norii grei pe șesuri”. Copilăria și adolescența rămân undeva în urmă. Tânărul se strecoară în viață încercând să-și găsească un loc. Nu e pregătit să fie dezamăgit. Trebuie totuși să se călească și trebuie să se așeze corect în existență. Dumnezeu a îngăduit astfel multora dintre noi și suferința, pedagogic, pentru a nu ne îndepărta de El. Căci bogați sau săraci, mai sus sau mai jos pe scara valorică a societății, trebuie să rămânem cu Dumnezeu. Nu vom greși.

Societatea de astăzi, mai mult decât cea de altădată, promovează ideea că a fi realizat înseamnă să ai bani, să ai putere, să ai o casă frumoasă și o mașină bună, să fii căsătorit cu cineva bine, etc.

Modelele sociale sunt cei care „au reușit în viață”: starurile de cinema, oamenii cu afaceri prospere, politicienii care călătoresc mult și apar frecvent pe ecranele de televiziune, sportivii talentați.

Imaginea unor persoane din aceste categorii, dar și din altele, mediatizate intens, se cuibărește în subconștientul copilului, al tânărului și al oricărui om, devenind model pentru viața pe care o au înainte. Sistemul de valori al lumii acesteia înghite sistemul de valori spiritual, al credinciosului,

care propune ca finalitate a vieții acesteia Împărăția lui Dumnezeu. Pe scurt, omul care este asigurat material, care are putere financiară sau politică, despre care se vorbește mult și elogios este realizat, iar cel sărac, necunoscut, necăsătorit, care se descurcă greu, este nerealizat.

Noi știm însă că omul, ființă creată după chipul lui Dumnezeu Cel Sfânt, găsește în sfințenie sensul ultim și deplin al existenței sale. Citând unul dintre titlurile lucrărilor lui Nichifor Crainic, „Sfințenia (este) împlinirea umanului”, înțelegem că nici averea, nici puterea, nici renumele într-un domeniu sau altul nu împlinesc ființa umană. Dorul omului după Dumnezeu nu va fi alinat cu nimic din lumea aceasta. Oricine nu se unește cu Dumnezeu, nu dobândește Duhul Sfânt, este un om care a ratat ținta, a eșuat. A eșuat în ceea ce privește atingerea scopului vieții sale.

Consumăm mult timp și energie pentru a ne crea o imagine și un paradis, o împărăție aici pe pământ – cetate stătătoare. Omul de azi este avid de experiențe emoționale și de un trai mereu mai bun, este preocupat de calitatea vieții, de sănătate și, în general, de imediat.

Țelul celui ce nu se mulțumește cu puțin, cu ceea ce oferă lumea aceasta, este căutarea sfințeniei și cultivarea ei ca plinătate a vieții omului în Dumnezeu.

Se spune că un misionar care trăise în India timp mulți ani și un cântăreț ce stătuse acolo doar câteva zile se întorceau acasă în Statele Unite, la bordul aceleiași nave. După vreo două săptămâni de voiaj pe mare se apropiau de portul din New York. Pe țărm era o mulțime de oameni care așteptau, se vede, pe cineva. Pentru o clipă misionarul a crezut că-l așteptau pe el. Muncise mult în Orient, construisese biserici, întemeiase centre misionare și era oarecum cunoscut în anumite cercuri. Dar nu. Când au acostat a înțeles că erau cu toții admiratorii starului de muzică.

– Doamne, nu pot înțelege, a murmurat misionarul nostru. Eu am dedicat Indiei patruzeci și doi de ani din viața mea, în vreme ce el a stat acolo abia câteva zile și iată că aici sunt mii de persoane venite să-i ureze bun soset acasă, în timp ce pentru mine nu a venit nimeni.

Domnul îi răspunse însă:

– Fiul Meu, tu încă nu ai ajuns acasă. ■

Scara virtuților, mănăstirea Sucevița

Viața de după moarte

Mărturia doamnei Felicia Butnaru
din Rădăuți despre mama ei

În dimineața zilei de sâmbătă 17 ianuarie 2009 mi s-a transmis prin telefon că mama se simte rău. Când am ajuns la ea, am găsit-o într-o stare de somnolență și moleșală. Am chemat salvarea și am plecat cu ea la spital.

În secția de triaj și-a revenit. Recunoștea din nou pe cei din jur; a vorbit cu doamna doctor Ciucă, care a decis să o interneze.

În salon i s-a făcut din nou rău. Au dus-o de urgență, cu pat cu tot, la reanimare, unde de două ori aparatele au indicat că inima a încetat să-i mai bată. De fiecare dată i-am aprins lumânarea. Medicii au hotărât să o intubeze și, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, au reușit să-i pornească din nou inima. Au dus-o în secția de reanimare de la chirurgie unde au monitorizat-o.

Spre seară, am pus capul meu lângă fruntea ei, la ureche, și i-am șoptit „Mica, te rog, deschide ochii”. A început să clipească și a deschis ochii. De vorbit nu putea să vorbească pentru că avea un tub băgat până în trahee, dar, în această perioadă, arăta cu mâna la spate, număra ceva pe degete, își făcea sfânta cruce și ridica mâinile în sus, cu toate că avea perfuzii. (Îi spuneam doamnei Bacalu, care era cu mine, că probabil spunea și număra rugăciunea Tatăl Nostru, așa cum îi spusese Părintele Stareț).

Sâmbătă am vorbit cu părintele ei duhovnic, părintele Vartic de la Marginea, și i-am comunicat starea ei. Duminică, mama mi-a spus să-l rog pe părintele să vină să o spovedească.

Luni dimineață a venit părintele, a spovedit-o și a împărtășit-o. Se simțea din ce în ce mai bine. După-amiază,

frații mei au plecat acasă și am rămas singură cu ea. Atunci a început să-mi povestească ce a văzut:

„M-a luat un vultur cu niște aripi lungi, albe, parcă era ca o umbrelă, și m-a dus pe o cărare luminoasă. Era așa de frumos!” La un moment dat îmi spunea „E așa de urât!” Eu, crezând că a dus-o să vadă iadul, am întrebat-o unde este așa de urât. Ea a arătat cu mâna în jos și mi-a spus „Aici, la voi, pe pământ, e urât. Dacă ați ști în ce noroi trăiți aici, pe pământ, și ce frumos este dincolo!”

Apoi, continuând, mi-a spus că l-a văzut pe tatăl meu, care a murit acum 10 ani, că mesteca niște lut într-o groapă și că a chemat-o la el, ea arătându-i spatele (ce arăta cu mâna când era în comă). Apoi l-a văzut pe un frățior de-al meu, Vasilică, care a murit la câteva luni după naștere, îmbrăcat frumos cu o căciuliță și având o cruciuliță luminoasă pe cap. Avea în mână un colăcel, spunând că îl are fiindcă „Lili [eu] mă trece pe pomelnic și-mi dă de pomană. Alături erau niște ghemotoace mici, negre – arăta cu mâna ei îndoind cu greu palma – care rupeau din colăcelul lui Vasilică și care, când au văzut-o, au început să strige la ea „Ma-ma! Ma-ma!” – povestea cu o voce plină de disperare. Aceste ghemotoace erau copiii pe care mama i-a avortat.

Mai sus erau mama, tata și bunica ei. Erau cu spatele la ea. Mama era supărată că nu au vrut măcar să se întoarcă spre ea și să vorbească. Apoi l-a văzut pe părintele David și pe părintele Vartic, care avea un tabel în mână, și mi-a spus „Tu ai să trăiești nu cinci ani, ci nouă ani, că erai trecută la părintele pe tabel. Eu am să plec, dar tu să nu te temi de mine, că eu de acolo nu mai pot veni la tine. Tu mai rămâi nouă ani să te rogi pentru mine și apoi ai să vii la mine”. Vorbea așa de senin despre plecarea ei și venirea mea la ea, de parcă ar fi plecat undeva pe la Suceava.

Dacă cu o săptămână înainte îi era atât de frică de moarte încât mi-a vorbit patru ore, spunându-mi că mai

bine să stea încă 20 de ani la pat decât să înghită pământ, acum nu mai avea nici cea mai mică frică de moarte, ci îi părea rău că a revenit în lumea aceasta. Pe toată perioada cât vorbea, se uita numai în sus și timbrul vocii îi era schimbat.

A hotărât să mergem să-i cumpărăm din banii ei, – dar din ai ei!, accentua cu hotărâre –, 30 de costumașe cu 30 de căciulițe, 30 de cruciulițe, 30 de iconițe, 30 de colăcei și 30 de lumânări, să facem pachete pentru copilași, iar fratele de la Constanța să le ducă la părintele Vasile de la Valea Plopului. Era tare mulțumită și bucurasă.

Marți, cum stăteam lângă patul ei, la un moment dat a ridicat mâinile în sus (era cu furtunașele de la perfuzie la mâini) și mi-a spus „Uite, eu acum plec. Uite-o, uite-o pe Măicuța Domnului cum stă deasupra mea!” Apoi mi-a spus ce are de plătit când ia pensia și mi-a atras atenția ca tot ce cumpărăm pentru copii să fie din pensia ei, din banii ei. Am citit Paraclisul Maicii Domnului și a spus Psalmul 50 până ce a lăsat-o vocea. Luni după amiaza și marți a vorbit cu toate cunoștințele ei la telefon și a luat iertare de la toți.

Joi dimineața mi-am adus aminte că ea a vrut să facă Sfântul Maslu când ajunge acasă. L-am căutat pe părintele Vartic. El nu a putut veni și mi-a spus să caut pe altcineva. La ora 14 au venit părintele Angel și părintele Ionică pentru taina Sfântului Maslu. În toată perioada Sfântului Maslu, cu toate că era în comă, a deschis ochii și se uita în sus. După Sfântul Maslu am rugat-o pe doamna Bacalu să vină să stea cu fratele, pentru ca eu să merg cu celălalt frate la Suceava ca să facem cumpărăturile pentru copii. Dar m-am întors de pe scări.

Între timp, doamna Bacalu a început să citească Acatistul Sfintei Xenia. După ce s-a terminat de citit acatistul și după ce fratele a terminat cumpărăturile pentru copii, cu pulsul bun, cu tensiunea bună, cu oxigenul normal pe aparat, mama a început să respire mai rar. Am aprins lumânarea, i-am ținut-o în mână ei cu mâna mea, am rugat-o pe Măicuța Domnului să nu o lase, și așa a plecat cu pace la Bunul Dumnezeu. ■

Necredinciosului îi dau acest sfat:

Să zică: „Doamne, dacă ești, luminează-mă și-Ți voi sluji din toată inima și din tot sufletul.” Și pentru acest gând smerit și dispoziție de a sluji lui Dumnezeu, Domnul îl va lumina negreșit.

Sfântul Siluan Atonitul

Realitatea Învierii

Privesc adeseori în jurul meu, privesc departe, admir alcătuirea acestei lumi. Privesc cerul și mă întreb: de unde atâta armonie și culoare, de unde atâta cunoștință și căldură? Aș vrea ca și cuvintele mele să cuprindă-n ele măcar o mică fărâmitură din acestea.

Ne-a înzestrat Dumnezeu cu facultatea aceasta sufletească de a vedea și foarte puțini dintre noi știm a o prețui și folosi. Aș vrea să o folosesc întotdeauna așa cum trebuie, dar nu știu cum se face că realitățile create de om îmi îngustează orizontul privirii. De ce? Pentru că mă fac să privesc răul, răul creat de om, pentru el însuși. Când stau ca hipnotizat și privesc răul prea multă vreme, el devine obsesie. Aș vrea să-mi desprind privirea de la el, aș vrea să scap de el, să fug de el, dar el nu mă lasă, mă urmărește. Nu știu cum să dobândesc liniștea, nu știu cum, și aș vrea să privesc frumos.

Tremură sufletul în mine și totuși trebuie să depășesc momentul, trebuie să ies din această viață de coșmar. Cum? Să înfrunt răul. Să-l birui. Cred că pot să-l birui. Am un Stăpân puternic. Stăpân care a biruit moartea. Iisuse, dă-mi puterea de a birui răul. Repet întruna. Și încet, pe nesimțite, puțin câte puțin, privirea își îndreptează firea...

Vederea, acest simț, este pusă în noi ca să slujească lui Dumnezeu. Dacă nu face acest lucru atunci slujește dorințelor pătimase. Pentru ce avem o învățătură de credință revelată? Pentru a putea să ne îndreptăm privirea spre tot mai multă lumină, cunoștință și iubire. Aceasta este menirea duhovnicului: să reușească să desprindă privirea oamenilor de la realitățile negative ale acestei lumi și să le îndrepte către bunătățile făgăduite și către realitatea statornică a învierii. Dacă a reușit acest lucru, atunci ucenicul însuși, cu credință, va reuși să învingă răutatea patimilor și, prin rugăciune și cu ajutorul Duhului Sfânt, va reuși să se ridice la înălțimea chemării dumnezeiești.

ÎNTÂLNIRE

Într-o după-amiază de duminică, la începutul iernii trecute, a urcat la noi la schit un grup de turiști, tineri căsătoriți, din București.

– Tii, ce zonă frumoasă! Strașnic! A doua Elveție, a României!

I-am pus la masă; erau lihniți de foame. După aceea, din vorbă în vorbă, la un moment dat am intrat în biserică. Le-am explicat ce înseamnă icoana, ce înseamnă să te închini la icoană, pentru ce trebuie să te închini.

– Părinte, până acum nu ne-a explicat nimeni lucrurile astea!

– Dar voi, zic, mergeți, așa, mai des la biserică?

– Nu prea mergem părinte.

– De ce nu mergeți?

– Păi, ne plictisim, nu prea simțim rostul în biserică...

– Dar voi v-ați spovedit vreodată?

– Ne mai spovedim așa, din când în când, dar, cum e la parohie: preotul te întreabă de unele păcate, nu te întreabă dacă vii la biserică.

Și le-am spus ce înseamnă biserică, ce înseamnă cutare, ce înseamnă cutare. Le-am spus: miezul credinței noastre este învierea. Poate unii dintre voi vă puneți întrebarea: oare există înviere? Și eu mi-am pus-o de multe ori.

Am mers des prin Sfântul Munte și am văzut niște osuare. Noi, românii, avem o tradiție în care cultul morților este foarte important. Dacă dezgropăm morții, ne îngrijim de oseminte, le spălăm, le curățăm, le punem într-un loc special, le facem slujbe acolo. Și, la un moment dat, simți o răsplată de la Dumnezeu pentru faptul că te îngrijești de morți. La Schitul Prodromu, de exemplu, unde am fost eu, mai mergeam la osuarul mănăstirii. Osuarul arăta superb, mâini la mâini, picioare la picioare, craniile la craniile. De jur împrejur, pe un fel de pervaz, erau craniile unor călugări mai deosebiți. Și, de câte ori intram acolo, aveam o bucurie mare la rugăciune. Mai simțeam și mireasma acelor sfinți – e mireasma Duhului Sfânt pe care ți-o dă și rugăciunea dar și

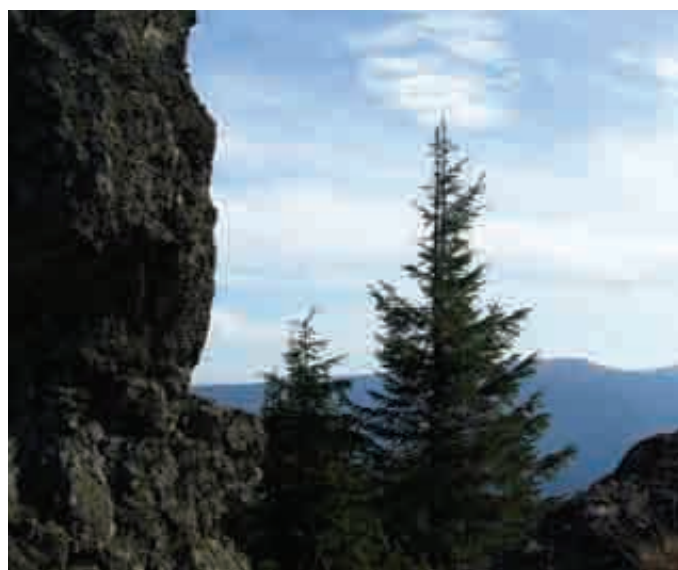
ajutorul sfinților care erau acolo. În schimb, când mergeam pe la alte osuare, mă lua groaza. Într-o cameră mare, erau puse de-a valma toate oasele. Cum le dezgropau, nu le mai curățau, le puneau toate acolo. Și era un miros... Când mergeam acolo să mă rog pentru sufletele respective, aveam o stare atât de neplăcută... Și parcă dinadins vrăjmașul, dracul, venea și-mi spunea: Ce înviere? Tu nu-i vezi pe ăștia? O să mai învieze ăștia? Tu nu vezi c-au putrezit, că n-a mai rămas nimica din ei? Ce să mai învieze din ei? Și mă îndoiam și eu de multe ori... Foarte mulți oameni trec prin ispita asta. Și cred că și voi treceți prin ea.

Vreau să vă spun un cuvânt care să vă întărească, o întâmplare din viața sfântului Nectarie de Eghina.

Sfântul Nectarie vorbea adeseori cu un necredincios, cu un locotenent care trăia pe insula Eghina. Făcea parte din armata de acolo. Se întâlneau de multe ori cu el, îi vorbea despre înviere, despre credință... Și de fiecare dată acela

Atunci când noi ne smerim, condamnându-ne doar pe noi înșine, atunci în noi nu mai este păcat și prin aceasta dăm posibilitate Duhului Sfânt să lucreze în noi. Și dacă acest Duh Sfânt vine în suflet, atunci biruința asupra morții devine mai evidentă decât realitatea materială a acestei lumi pieritoare.

Arhimandrit Sofronie Saharov

era îndărătnic, nu credea deloc. Spunea: „Părinte, lasă-mă în pace cu astea, astea țin-le pentru matală. Avem lucrurile pământești pe care le putem discuta. Cu astea ne înțelegem, cu astealalte nu ne putem înțelege”.

După un timp, locotenentul a fost mutat cu serviciul în altă parte. Însă peste câțiva ani a revenit cu serviciul în Eghina. Când cobora de pe vapor, l-a văzut pe părintele Nectarie în port.

– Ce mai faci, părinte?

– Așteptam niște persoane.

S-au îmbrățișat, s-au bucurat că s-au regăsit. Apoi s-au despărțit și a plecat fiecare în treaba lui. Locotenentul a intrat într-o tavernă. Acolo s-a întâlnit cu niște colegi, împreună cu care s-a așezat la masă. Din vorbă în vorbă, locotenentul le spune:

– Uite, m-am întâlnit cu părintele Nectarie. M-am bucurat că l-am văzut!

– Care părinte Nectarie? Părintele Nectarie a murit acum un an.

– Cum a murit? N-a murit! M-am întâlnit cu el în port. Vă bateți joc de mine?

– A murit! Dacă nu-ți vine a crede, mergi la mănăstire și vezi mormântul lui.

Fără să mai stea pe gânduri, locotenentul, s-a ridicat repede și a plecat să vadă. Și când a ajuns la mormânt, a căzut în genunchi și a început să plângă:

– Aveai dreptate, părinte, că este înviere! Dacă m-am întâlnit cu tine înseamnă că ești dincolo, ești printre cei vii!

Sfinții niciodată nu se supără pentru faptul că omul este necredincios, ci fac tot posibilul ca să-l convingă, chiar cu o minune, dacă văd că are un fond sufletesc bun.

Când am terminat povestirea, unul dintre cei care mă ascultau a izbucnit în lacrimi, a ieșit afară și a rămas acolo plângând în hohote...

Așa se întâmplă când omul este pătruns de un adevăr. El se umilește. Și nu se poate să nu-i dea lacrimile. Pentru că simte că până în momentul acela n-a cugetat corect. Își dă seama de minciuna vieții lui. Își dă seama că el însuși a devenit minciună. E ca și cum a trăit un somn toată viața și s-a trezit. S-a trezit și vede alt orizont. Nu mai vede îngustimea acestei vieți. O vede mult mai bogată, mult mai largă. Îi vede perspectiva infinită, nemărginită.

Și chiar dacă adoarme din nou, el știe că a fost treaz cândva. Știe că n-a trăit niciodată fericirea aceea, plinătatea inimii pe care a avut-o în acel moment. Atunci a simțit cu adevărat că nu trăim viața în zadar.

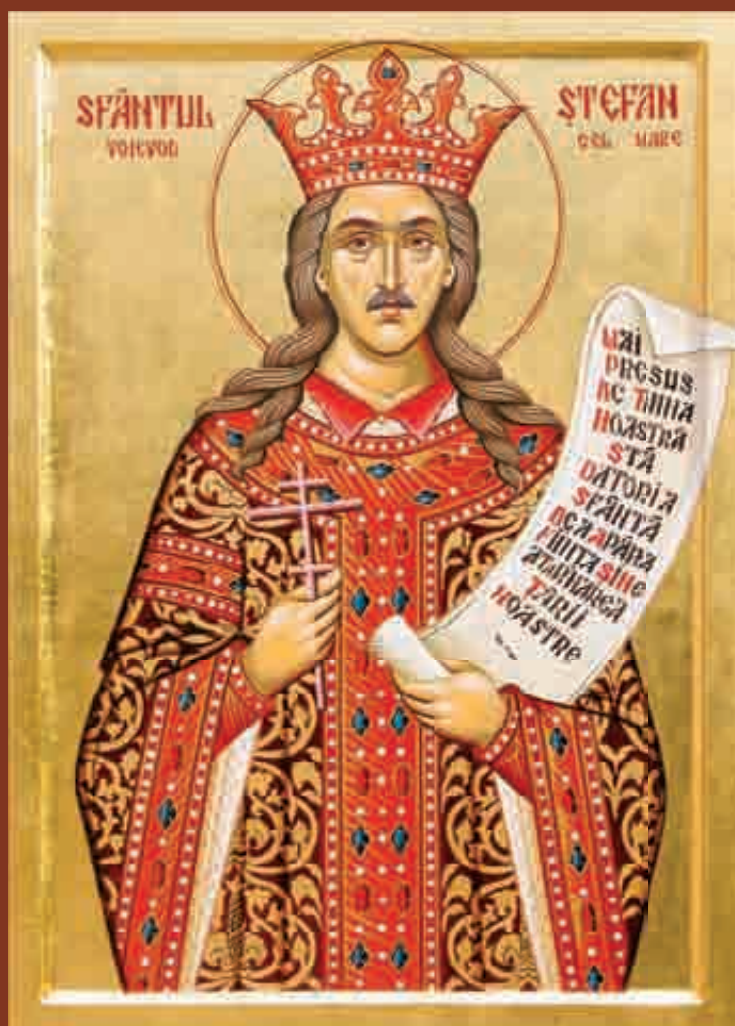
Altfel poți să privești în jur când vezi că Dumnezeu are totuși grijă de lumea asta.

ierom. Filotei Tifniuc

540 de ani de slujire

Rostul mănăstirii la 540 de ani de la sfințirea ei este același pe care l-a avut dintotdeauna. Acela de a așeza lucrurile, de a echilibra, de a întări în credință, în răbdare, de a lumina. Ea are de transmis mesajul ei, care vine din istorie, din adâncuri, mesaj pe care cei care vin aici trebuie să-l ia și să-l ducă mai departe. Putna a fost ca un far care a luminat, și așa trebuie să rămână. Ea a creat și a dat valori. A format tineri, tinere, dascăli, intelectuali, creștini simpli care și-au găsit aici alinarea în decursul vremurilor, pe care duhovnicii din Putna i-au echilibrat. Într-un cuvânt rolul Putnei este să creeze echilibru, să dea oamenilor discernământ din discernământul părinților. Iar acest discernământ vine din adânc și se transmite celui care vrea să-l primească, să și-l apropieze.

Ștefan e mare pentru că-a fost smerit
Pe cât de mic se micșora întruna
De Dumnezeu să poată fi zărit
Una cu neamul pentru totdeauna

Să intri-n inima unui popor
Cea mai strâmtă poartă dintre toate
De nu ești jertfă-n lacrimile lor
Nu-i cum pătrunde în eternitate

Testamentul lui Ștefan cel Mare
Ioan Alexandru